

سُورَةُ الْحَجِّ

سُورَةُ الْحَجِّ

അബൂ-ഘാസി

سُورَةُ الْحَجِّ
សូរ៉ាហ៊ុន ២២ អាល់-ហ្គាច្វ

"អាល់-ហ្គាច្វ" ប្រែថា "ការបំពេញពិធីបូជនីយេសចរណ៍ (ពិធីហ្គាច្វ)" ។ មាន ៧៨ អាយ៉ុស៍ ។

សូរ៉ាហ៊ុនទី ១០៣ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័ដ៍ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័ដ៍បានដាក់ សូរ៉ាហ៊ុននេះចុះមកនៅឯម៉ាឌីណាស៊ូ ។

ប្រសិទ្ធភាព - មគ្គុលផល

1. ابنُ بَاتُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْحَجِّ فِي كُلِّ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ لَمْ تَخْرُجْ سَنَتُهُ حَتَّى يَخْرُجَ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ، وَ إِنْ مَاتَ فِي سَفَرِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ». قُلْتُ: فَإِنْ كَانَ مُخَالِفًا؟ قَالَ: يُحْفَفُ عَنْهُ بَعْضُ مَا هُوَ فِيهِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٥١، ثواب الأعمال: ١٠٨).

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្គ័ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក បានថ្លែងថា អាហ្វិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័ដ៍ មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉ាហ៊ុន អាល់-ហ្គាច្វ បីថ្ងៃម្តង អ្នកនោះនឹងមិនអស់អាយុទេដរាបណា មិនទាន់បានទៅកាន់ព្រះមហាគ្រឹះរបស់អល់ឡោះហ្គ័ដ៍ (កាក្រុំបាស៊ូ) ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ក្នុងពេលធ្វើ ដំណើរ អ្នកនោះនឹងបានចូលឋានសួគ៌ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "បើអ្នកនោះជាសត្រូវ ?" ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "គេនឹងសម្រាលអំពើមួយចំនួនដែលអ្នកនោះបានបណ្តោយខ្លួនប្រព្រឹត្ត ។" (ثواب الأعمال: 108)

2. وَ مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ أُعْطِيَ مِنَ الْحَسَنَاتِ بِعَدَدِ مَنْ حَجَّ وَ اعْتَمَرَ، فِيمَا مَضَى وَ فِيمَا بَقِيَ، وَ مَنْ كَتَبَهَا فِي رَقٍّ طَيِّبٍ وَ جَعَلَهَا فِي مَرْكَبٍ، جَاءَتْ لَهُ الرِّيحُ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ وَ نَاحِيَةٍ، وَ أُصِيبَ ذَلِكَ الْمَرْكَبُ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ، وَ أَحِيطَ بِهِ وَ بَمَنْ فِيهِ، وَ كَانَ هَلَاكُهُمْ وَ بَوَائِهِمْ، وَ لَمْ يَنْجُ مِنْهُمْ أَحَدٌ، وَ لَا يَحِلُّ أَنْ يُكْتَبَ إِلَّا فِي الظَّالِمِينَ قَاطِعِينَ [قَاطِعِي السَّبِيلِ مُحَارِبِينَ]». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٥١، مجمع البيان ٧: ١٠٩ «قطعة منه»).

២. ទទួលបានមកពីសាត្រា ខ័រ៉ាស្ទ៍ អាល់-គូរអាន ។ គេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មកពីព្រះសាស្តា ដែលមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉ាហ៊ុននេះ អ្នកនោះនឹងបានទទួលរង្វាន់ស្មើនឹងចំនួនអ្នកធ្វើ ពិធីហ្គាច្វនិងអ៊ុមរ៉ាហ៊ុន ដែលបានកន្លងផុតមកហើយនិងដែលមិនទាន់បានធ្វើ ។ អ្នកណាសរសេរ សូរ៉ាហ៊ុននេះលើស្បែកប្រើស ទុកស្បែកនោះក្នុងទូក ខ្យល់នឹងបោកបក់មកលើទូកនោះពីគ្រប់ទិសទី វាយប្រហារទូកនោះនិងជនទាំងឡាយដែលនៅក្នុងទូកនោះពីគ្រប់ទីកន្លែង ។ ខ្យល់នឹងកម្ទេចពួកគេ ពុំ មានអ្នកណាម្នាក់រួចជីវិតឡើយ ។ មិនអនុញ្ញាតឲ្យសរសេរលើបែបនេះទេ រៀបលែងតែចំពោះពួកទុច្ចរិត ពួកចោរ និងអ្នកធ្វើសង្គ្រាម ។" (مجمع البيان 7: 109 «قطعة منه»)

3. وَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ كَتَبَهَا فِي رَقٍّ غَزَالٍ وَ جَعَلَهَا فِي صَحْنٍ مَرْكَبٍ، جَاءَتْ إِلَيْهِ الرِّيحُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ، وَ

اجْتَنَّتِ الْمَرْكَبَ، وَ لَمْ يَسْلَمْ، وَ إِذَا كُنِبَتْ تُمْ مِحْيَتْ وَ رُسْتُ فِي مَوْضِعِ سُلْطَانٍ جَائِرٍ، زَالَ مُلْكُهُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى. ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٥١، خواص القرآن: ٤.)

៣. អាល់-ស្វ័ឌ្រិក្កិ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសរសេរសូត្រានេះលើស្បែកប្រើស ដាក់វាក្នុងរនាប នាវា ខ្យល់នឹងបោកបក់មកលើនាវានោះពីគ្រប់ទិសទី នឹងធ្វើឲ្យទូកនោះក្រឡាប់ មិនរួចជីវិតទេ ។ បើ សរសេរហើយលុប(ដោយទឹក) ហើយយកទឹកនោះទៅបោះលើកន្លែងបុគ្គលយោរយៅ (ស្តេច យោរយៅ) បុគ្គលនោះនឹងបាត់បង់អំណាចគ្រប់គ្រង អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎" (خواص القرآن: 4)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾

១. ហែមនុស្សទាំងឡាយ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែង[ដោយសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត]ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក ។ ការរញ្ជួយ នៃ[ភពផែនដែនចក្រវាលដែលនឹងកើតឡើងមុន]ម៉ោងនោះធំណាស់ ។

يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَ تَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَ تَرَى النَّاسَ سُكَرَى وَ مَا هُمْ بِسُكَرَى وَ لَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

២. ថ្ងៃដែលពួកអ្នកនឹងបានឃើញវា (ម៉ោង) គ្រប់ស្ត្រីមេដោះនឹងភ្លេចកូនដែលខ្លួនកំពុងបំបៅ រាល់ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនឹងសម្រាលកូនពីផ្ទៃ ។ អ្នកនឹងបានឃើញមនុស្សទាំងឡាយស្រវឹង ថ្វីបើពួកគេ មិនបានស្រវឹងគ្រឿងស្រវឹងទេ ។ តែការដាក់ទោស[ប្រដៅ]របស់អល់ឡោះហ្ន៎នឹងតឹងរឹងណាស់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ១-២

1. دعاء لتسهيل الولادة

إِنَّا بِسْطَامٍ فِي طَبِّ الْأَيْمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ عَنِ الْخَوَاتِمِيِّ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الصَّبْرِيِّ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ الْأَشَجِيِّ عَنِ أَبَانَ بْنِ أَبِي عِيَّاشٍ عَنِ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسِ الْأَهْلَابِيِّ عَنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: إِنِّي لَأَعْرِفُ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ الْمُنَزَّلِ تُكْتَبَانِ لِلْمَرْأَةِ إِذَا عَسَرَ عَلَيْهَا وَلَدُهَا، تُكْتَبَانِ فِي رِقِّ ظَنِيٍّ وَ يُعَلَّقُهُ فِي حَقْوَيْهَا: «بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، ” إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ... إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا“، سَبْعَ مَرَّاتٍ.

១. ការប្តឹងសូត្រសម្រាលកូនស្រ្តី

អ៊ីបនូ បាស់ត្នំ នៅក្នុង សាត្រា ទ្រូប អាល់-អាម្មីម៉ាស៊ូ... ទទួលបានមកពី ស្វីឡែម ប៊ិន ក្លីយ៉ាស់ អាល់-
 ហ្គីឡាលីបានតំណាលថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់អាម៉ាស៊ូពីរនៅក្នុងព្រះ
 គម្ពីរអល់ឡោះហ្គី ដែលត្រូវដាក់ចុះមក ឲ្យសរសេរ(អាម៉ាស៊ូ)ទាំងពីរនេះដើម្បីជួយសម្រាលការឈឺ
 ចាប់របស់នារីពេលសម្រាលកូន ។ ឲ្យសរសេរអាម៉ាស៊ូទាំងពីរនេះលើស្បែកក្តាន់(ច្រើស) ហើយចងវា
 លើចង្កេះស្រ្តីនោះ គឺ៖ "ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គី អាស្រ័យលើអល់ឡោះហ្គី [៩៤:៥] ការពិត
 សេចក្តីលំបាកនៅជាមួយសេចក្តីស្រណុក ។ [៩៤:៦] មែន សេចក្តីលំបាកនៅជាមួយសេចក្តី
 ស្រណុក ។" ប្រាំពីរដង ។

” يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ، يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُدْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى
 النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ“ مَرَّةً وَاحِدَةً.

[២២:១] ហែមនុស្សទាំងឡាយ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែង[ដោយសទ្ធាសីប័ចិត្ត]ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក ។ ការពញ្ជួយ
 នៃ[ភពផែនដៃនចក្រវាលដែលនឹងកើតឡើងមុន]ម៉ោងនោះធំណាស់ ។ [២២:២] ថ្ងៃដែលពួកអ្នកនឹង
 បានឃើញវា (ម៉ោង) គ្រប់ស្រ្តីមេដោះនឹងភ្លេចកូនដែលខ្លួនកំពុងបំបៅ រាល់ស្រ្តីមានផ្ទៃពោះនឹងសម្រាល
 កូនពីផ្ទៃ ។ អ្នកនឹងបានឃើញមនុស្សទាំងឡាយស្រវឹង ថ្វីបើពួកគេមិនបានស្រវឹងគ្រឿងស្រវឹងទេ ។ តែ
 ការដាក់ទោស[ប្រដៅ]របស់អល់ឡោះហ្គីនឹងគឺរឹងណាស់ ។ មួយដង ។

يُكْتَبُ عَلَىٰ وَرْقَةٍ وَ تُرْبَطُ بِحَبِطٍ مِنْ كَثَّانٍ غَيْرِ مَقْنُولٍ وَ تُشَدُّ عَلَىٰ فَحْدِهَا الْأَيْسَرِ . فَإِذَا وَلَدَتْهُ فَطَعْنَتْهُ مِنْ سَاعَتِكَ وَ لَا تَتَوَلَّىٰ عَنْهُ . وَ
 يُكْتَبُ : « حَيٌّ وَ لَدَتْ مَرْيَمٌ وَ مَرْيَمٌ وَ لَدَتْ حَيٌّ ، يَا حَيُّ اِهْبِطْ إِلَى الْأَرْضِ السَّاعَةَ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَىٰ . » (كتاب سليم بن قيس الهلالي ,
 الجزء ٢ , الصفحة ٩٥٥)

ចូរសរសេរលើក្រដាស ចងនឹងអំបោះធ្វើអំពីរុក្ខជាតិ មិនត្បាញ(វេញ)ទេ ហើយយកវាទៅចងលើភ្លៅ
 ឆ្នេងរបស់ស្រ្តីនោះ ។ ពេលសម្រាលកូនរួចគម្ពីរដោះវាចេញ ហើយចូរកុំធ្វេសប្រហោស ។ ចូរសរសេរ
 ថា៖ "បុគ្គលមានជីវិតបានប្រសូតម៉ារយ៉ា عليها السلام ។ ម៉ារយ៉ា عليها السلام បានប្រសូតបុគ្គលមានជីវិត ។ បុគ្គលមាន
 ជីវិតអើយ ចូរចុះមកឯដីភ្លាម ដោយនូវការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គី تعالى ។" (كتاب سليم بن قيس الهلالي)
 ហ្គាខ្លឹស៨៨)94:5-6

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَتَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ﴿٣﴾

៣. មានមនុស្សខ្លះ [ដែលបានបំផ្លាញចិត្តខ្លួនឯង] ឈ្លោះប្រកែកអំពីអល់ឡោះហ្គីដោយគ្មានការចេះ
 ដឹង ហើយពួកគេតាមរាល់មារស្មៃកូនប្រទូសបះបោរ ។

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَتَاهُ يُضِلُّهُ وَ يَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

៤. គេបានដាក់បញ្ញត្តិអំពីវាវិញហើយ (មារស្មៃកូន) ថាវានឹងធ្វើឲ្យវង្វេងអ្នកណា [ដែលជួញចិត្តសាង
 បាបកម្មនិងអំពើទុច្ចរិត] ដែលសេពសមគប់ជាមួយវា វានឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះវង្វេង វានឹងនាំអ្នកនោះ
 ឆ្ពោះទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងដែលនេះសន្ទោសនៅ ។

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَعَجِيرٍ مُّخَلَّقَةٍ لِّئَبْيَنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَىٰ الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

៥. ហៃមនុស្សទាំងឡាយ បើពួកអ្នកសង្ស័យអំពីការរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ [ចូរពួកអ្នកដឹងខ្លួនថា] យើងបានបង្កើតពួកអ្នកពីធូលី រួចហើយពីទឹកអសុចិ(មេជីវិត) បន្ទាប់មក ពីដុំឈាម[ព្យួរជាប់នឹងសាច់ដុំស្បូន] បន្ទាប់មកទៀតពីដុំសាច់[ផ្សំដោយច្រើនកោសិកា] ដែលមានរូបរាងហើយនិងពុំមានរូបរាង[នៅឡើយ] ។ [ទាំងនេះ] ដើម្បីយើងពន្យល់បំភ្លឺពួកអ្នក[ថាយើងបង្កើតពួកអ្នកដូចម្តេចខ្លះនិងដោយវិធីណាខ្លះ] ។ យើងដាក់ឲ្យនៅក្នុងស្បូននូវអ្វីដែលយើងប្រាថ្នា រហូតដល់ពេលដែលបានកំណត់ហើយ ។ រួចហើយយើងឲ្យពួកអ្នកចេញមកជាទារក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកបានដល់វ័យចំណាស់ ។ មានអ្នកខ្លះត្រូវស្លាប់[ក្នុងវ័យក្មេង] ឯអ្នកឯទៀតត្រឡប់ទៅរកវ័យអាក្រក់ រហូតដល់ភ្លេចអស់នូវអ្វីៗដែលខ្លួនធ្លាប់ចេះដឹងមកហើយ ។ [ដូចគ្នា] អ្នកឃើញផែនដីឥតជីវជាតិ តែក្រោយពីយើងបានប្រទានទឹក[ពីលើមេឃចុះ]មកលើវា វាក៏កំរើក រីកផុសឡើង វាធ្វើឲ្យរុក្ខជាតិស្រស់បំព្រងគ្រប់ប្រភេទដុះចេញមកជាគួៗ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ يُحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ محبوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ النُّعْمَانِ، عَنْ سَلَامِ بْنِ الْمُسْتَنِيرِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "مُخَلَّقَةٍ وَ غَيْرِ مُخَلَّقَةٍ" فَقَالَ: «الْمُخَلَّقَةُ: هُمُ الذَّرَّ الَّذِينَ خَلَقَهُمُ اللَّهُ فِي صُلْبِ آدَمَ (عليه السلام)، أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ، ثُمَّ أَجْرَاهُمْ فِي أَصْلَابِ الرِّجَالِ وَ أَرْحَامِ النِّسَاءِ، وَ هُمُ الَّذِينَ يُخْرَجُونَ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يُسْأَلُوا عَنِ الْمِيثَاقِ.

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុត្រូប... ទទួលបានមកពី សាឡាម ប៊ិន អាល់-មុសតាសៀរដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាធិប្បាយ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ្លុយ្យ័ [២២:៥] ដែលមានរូបរាងហើយនិងពុំមានរូបរាង[នៅឡើយ] ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មានរូបរាងហើយ គឺចុណ្ណភាគទាំងឡាយ(គឺចំណែកយ៉ាងតូច)ដែលអល់ឡោះហ្វ្លុយ្យ័បានបង្កើតនៅក្នុងខ្នង(ស្ប)អាដ្កាំ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទទួលកិច្ចសន្យាពីពួកវា បានឲ្យពួកវាហូរមកក្នុងខ្នងបុរសនិងក្នុងខ្នងស្ត្រី រហូតដល់ពេលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងសួរពួកវាអំពីកិច្ចសន្យា ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: "وَ غَيْرِ مُخَلَّقَةٍ" فَهُمْ كُلُّ نَسَمَةٍ لَمْ يَخْلُقْهُمُ اللَّهُ فِي صُلْبِ آدَمَ (عليه السلام) حِينَ خَلَقَ الذَّرَّ، وَ أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ، وَ هُمُ النَّطْفُ مِنَ الْعَزْلِ وَ السِّنْقُ قَبْلَ أَنْ يُنْفَخَ فِيهِ الرُّوحُ وَ الْحَيَاةُ وَ الْبَقَاءُ.»

រីឯព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} "ពុំមានរូបរាង" នេះគឺសត្វលោកឯទៀតដែលអល់ឡោះហ្វ្លុយ្យ័មិនបានបង្កើតនៅ

ក្នុងខ្នងអាដ្វា(صَلَاتِهِ)ទេ កាលព្រះអង្គបង្កើតចុណ្ណភាគទាំងឡាយ បានយកកិច្ចសន្យាពីពួកវានោះ ។
អស់សត្វលោកទាំងនោះជាមេជីវិតដែលហៀរចោលនិងការរលូត ពេលមុនព្រះវិញ្ញាណត្រូវផ្ដុំចូលទៅ
ខាងក្នុងពួកគេ និងជាជីវិតនិងការគង់នៅ ។" (الكافي 6: 1/12)

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «لِنُبَيِّنَ لَكُمْ» كَذَلِكَ كُنْتُمْ فِي الْأَرْحَامِ ” وَ نُقِرُ فِي
الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ“ فَلَا يَخْرُجُ سِفْطًا. (البرهان في تفسير القرآن الجزء 3 : صفحة : ٨٥٦ ، تفسير القمّي ٧٨: ٠٢)

២. អាឡី ប៊ីន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានតំណាលតមកពីអាឡី អាល់-យ៉ាវូដូដែលបានតំណាលតមកពី អាឡី
យ៉ាគុហារ(صَلَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام) ថា [២២:៥] ដើម្បីយើងពន្យល់បំភ្លឺពួកអ្នក ថាពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្លាប់បាននៅក្នុងស្បូន
កាលពីមុន ។ យើងដាក់ឲ្យនៅក្នុងស្បូននូវអ្វីដែលយើងប្រាថ្នារហូតដល់ពេលដែលបានកំណត់ហើយ
ដូច្នោះវានឹងមិនរលូតទេ ។" (تفسير القمّي 2: 78)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

៦. នេះពីព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎គឺការពិត ពីព្រោះព្រះអង្គធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់មានជីវិតវិញ ពីព្រោះព្រះអង្គ
មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾

៧. ម៉ោងកំពុងតែខិតចូលមកជិត ពុំមានការសង្ស័យរឿងនេះឡើយ អស់ឡោះហ្ន៎នឹងឲ្យបណ្ដាអ្នក
នៅក្នុងផ្នូរ (អ្នកស្លាប់ទាំងអស់) រស់ពីស្លាប់វិញ ។

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾

៨. មនុស្សខ្លះឈ្លោះប្រកែកអំពីអស់ឡោះហ្ន៎ដោយគ្មានការចេះដឹង ដោយគ្មានមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ
[ដែលត្រូវជ្រើសរើស] និងដោយគ្មានព្រះគម្ពីរបំភ្លឺ (គម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎) ។

ثَانِي عَطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾

៩. [បុគ្គលប្រភេទនេះ]គេចចេញយ៉ាងក្រអឺត ដើម្បីដឹកនាំ[មនុស្សឯទៀត]ឃ្លាតចាកពីមាគិ
អស់ឡោះហ្ន៎ ។ បុគ្គលនេះនឹងអាម៉ាស់អាប័ឱនក្នុងលោកនេះ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញយើងនឹងឲ្យ
បុគ្គលនោះភ្ញក្សទណ្ឌកម្មភ្លើងឆេះសន្លោសន្លៅ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ៦-៩

1. شَرَفُ الدِّينِ النَّجْفِيِّ: تَأْوِيلُهُ جَاءَ فِي بَاطِنِ تَفْسِيرِ أَهْلِ الْبَيْتِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)، عَنْ حَمَادِ بْنِ عِيسَى، قَالَ: حَدَّثَنِي بَعْضُ
أَصْحَابِنَا حَدِيثًا يَرْفَعُهُ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ قَالَ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ لَا هُدًى وَ لَا كِتَابٍ مُنِيرٍ
* ثَانِي عَطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ“ قَالَ: هُوَ الْأَوَّلُ، ثَانِي عَطْفِهِ إِلَى الثَّانِي، وَ ذَلِكَ لَمَّا أَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) الْإِمَامَ عَلِيًّا

عَلَمًا لِلنَّاسِ، وَ قَالَا: وَ اللَّهُ لَا نَفِي لَهُ بِحَدِّمَا أَبَدًا. ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٥٧، تأويل الآيات ١/٣٣٣ : ١.)

១. ស្ទារីហ្វ អាល់-ខ្លីន អាល់-ណាយ៉ាហ្វី... ទទួលបានមកពីហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា ដែលបានតំណាលតមកពីមិត្តលោកម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{صلوات الله عليه والسلم} តាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلم}ដែលមានចន្លោះថា៖ "[២២:៨] មនុស្សខ្លះឈ្លោះប្រកែកអំពីអល់ឡោះហ្វីដោយគ្មានការចេះដឹង ដោយគ្មានមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ[ដែលត្រូវជ្រើសរើស] និងដោយគ្មានព្រះគម្ពីរបំភ្លឺ [២២:៩] [បុគ្គលប្រភេទនេះ]គេចចេញយ៉ាងក្រអឺត ដើម្បីដឹកនាំ[មនុស្សឯទៀត]ឃ្លាតចាកពីមាតាអល់ឡោះហ្វី ។ បុគ្គលនេះនឹងអាម៉ាស់អាប័ឌីនក្នុងលោកនេះ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យបុគ្គលនោះក្បួនទណ្ឌកម្មភ្លើងឆេះសន្ទោសន្ទៅ ។ បុគ្គលនោះគឺបុគ្គលទីមួយដែលគេចចេញយ៉ាងក្រអឺតទៅរកបុគ្គលទីពីរ កាលរស្មីលុលឡោះហ្វី^{صلوات الله عليه والسلم}តែងតាំងអ៊ីម៉ាអុលី^{صلوات الله عليه والسلم}ជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ ហើយពួកគេ(ទាំងពីរនេះ)បានថា៖ "សូមស្ស្រចចំពោះអល់ឡោះហ្វី^{صلوات الله عليه والسلم} យើងនឹងបដិសេធរឿងនេះរហូត មិនឲ្យវាទៅគេ^{صلوات الله عليه والسلم}ទេ ។" (تأويل الآيات 1: 333)

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾

១០. នេះមកពីអំពើដែលដៃទាំងពីររបស់អ្នកបានសាង ដ្បិតអល់ឡោះហ្វីមិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ លើបារបម្រើទាំងឡាយឡើយ ។

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾

១១. មានមនុស្សខ្លះគោរពសក្តារៈអល់ឡោះហ្វីសើៗ (ដោយសង្ស័យ មិនស្មោះអស់ពីចិត្តទេ) ។ បើមានអ្វីមួយល្អកើតមានដល់គេ គេសប្បាយចិត្ត តែបើទុក្ខភ័យកើតមានលើគេ គេបែក្រោយ (លែងជឿ) ។ ដូច្នេះគេខាតបង់[សេចក្តីល្អនៃ]លោកនេះនិងលោកមុខ ។ នេះគឺបរាជ័យដ៏ជាក់ស្តែង ។

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ، ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ البَعِيدُ ﴿١٢﴾

១២. គេបូងសូងក្រៅពីអល់ឡោះហ្វីអ្វីដែលមិនអាចឲ្យគ្រោះថ្នាក់ និងអ្វីដែលមិនអាចឲ្យផលប្រយោជន៍ដល់គេបានឡើយ ។ នេះគឺសេចក្តីរង្វេងដ៏ធំ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០-១២

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي عَمْرَانَ، عَنْ يُوسُفَ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ ابْنِ أَبِي طَيْيَارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي قَوْمٍ وَحَدُوا اللَّهَ، وَ خَلَعُوا عِبَادَةَ مَنْ دُونِ اللَّهِ، وَ خَرَجُوا مِنَ الشَّرْكِ، وَ لَمْ يَعْرِفُوا أَنَّ مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) رَسُولُ اللَّهِ،

១. អុលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីមមានប្រសាសន៍ថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីយ៉ាស្ត់យ៉ា ប៊ិន អ៊ីមរីន

តមកពីយូនុស តមកពីហ្គាម៉ាដូ តមកពីអ៊ីបនូ គួយយ៉ាវ តមកពី អាថ្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام ដែលមាន
រចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេរេបើកឲ្យដឹងអំពីមនុស្សដែលគោរពបូជាតែអស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم មួយគត់ ពួកគេដកខ្លួន
ចេញពីការគោរពសក្ការៈរបស់អស់បុគ្គលផ្សេងពីអស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم ពួកគេមិនហ៊ុនហាយទេ (គឺមិនស្ម័គ្រទេ)
ហើយពួកគេមិនទទួលស្គាល់ថាមូហ្គាម៉ាដូ صلى الله عليه وسلم ជាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم ទេ ។

فَهُمْ يُعْبُدُونَ اللَّهَ عَلَىٰ شَكِّ فِي مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ مَا جَاءَ بِهِ، فَأَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فَقَالُوا: نَنْظُرُ إِنْ
كَثُرَتْ أَمْوَالُنَا وَ عُوفِينَا فِي أَنْفُسِنَا وَ أَوْلَادِنَا عَلِمْنَا أَنَّكَ صَادِقٌ، وَ إِنَّهُ لِرَسُولِ اللَّهِ، وَ إِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ نَظَرْنَا

ដូច្នេះពួកគេគោរពបូជាអស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم តែសង្ស័យមូហ្គាម៉ាដូ صلى الله عليه وسلم និងអ្វីដែលព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم នាំមកជាមួយ ។
ពួកគេបានមកជួបវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم ថា៖ "យើងនឹងបានដឹង ។ បើយើងមានទ្រព្យច្រើន យើងនឹង
កូនៗយើងមានសុខភាពល្អ យើងនឹងដឹងថាគេ صلى الله عليه وسلم និយាយពិត ហើយគេជាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم មែន ។
ពុំនោះទេ យើងនឹងប្រែចិត្ត ។"

فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْحُسْرَانُ الْمُبِينُ * يَدْعُوا
مَنْ دُونَ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُ وَ مَا لَا يَضُرُّهُ وَ مَا لَا يَنْفَعُهُ" انْقَلَبَ مُشْرِكًا، يَدْعُوا غَيْرَ اللَّهِ وَ يُعْبُدُ غَيْرَهُ،

អស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:១១] មានមនុស្សខ្លះគោរពសក្ការៈអស់ឡោះហ្គ័រសើៗ ។ បើមាន
អ្វីមួយល្អកើតមានដល់គេ គេសប្បាយចិត្ត តែបើទុក្ខភ័យកើតមានលើគេ គេបែក្រោយ ។ ដូច្នេះគេខាត
បង់លោកនេះនិងលោកមុខ ។ នេះគឺបរាជ័យដ៏ជាក់ស្តែង ។ [២២:១២] គេបួងសួងក្រៅពីអស់ឡោះហ្គ័រ
អ្វីដែលមិនអាចឲ្យគ្រោះថ្នាក់និងអ្វីដែលមិនអាចឲ្យផលប្រយោជន៍ដល់គេបានឡើយ ។ គេត្រឡប់ទៅ
ជាបុគ្គលពហុទេពនិយមវិញ (ទៅជាស្ម័គ្រវិញ) បួងសួងអ្នកផ្សេងក្រៅពីអស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم គោរពបូជាអ្នក
ផ្សេង ។

فَمِنْهُمْ مَنْ يَعْرِفُ وَ يَدْخُلُ الْإِيمَانَ قَلْبُهُ، فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَ يُصَدِّقُ، وَ يَزُولُ عَنْ مَنْرَلَيْهِ مِنَ الشَّكِّ إِلَى الْإِيمَانِ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَلْبَثُ عَلَىٰ شَكِّهِ،
وَ مِنْهُمْ مَنْ يَنْقَلِبُ إِلَى الشِّرْكِ». (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٣ : صفحة : ٨٥٩، تفسير القمّي ٢: ٨٩).

ក្នុងចំណោមពួកគេមានបុគ្គលដែលទទួលស្គាល់ ជំនឿបានជ្រាបចូលក្នុងបេះដូងបុគ្គលនោះ ដូច្នេះ
បុគ្គលនោះជាមុមិននិងស្មោះស្ម័គ្រ ។ បុគ្គលនោះឃ្លាតពីដំណាក់ការសង្ស័យទៅកាន់ជំនឿស៊ប់ចិត្ត ។
នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានបុគ្គលផុតខ្លួននៅក្នុងការសង្ស័យ ។ នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានបុគ្គលដែល
ត្រឡប់ក្រោយទៅរកពហុទេពនិយម (គឺទៅជាស្ម័គ្រវិញ) ។" (79 : 2) (تفسير القمّي)

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ يُونُسَ عَنْ ابْنِ بُكَيْرٍ عَنْ ضُرَيْسٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ
﴿وَ مَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَ هُمْ مُشْرِكُونَ﴾ قَالَ شَرِكُ طَاعَةٍ وَ لَيْسَ شَرِكُ عِبَادَةٍ

២. អាថ្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام មានរចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ صلى الله عليه وسلم [១២:១០៦] ពួកគេភាគច្រើន
បានត្រឹមតែជឿអស់ឡោះហ្គ័រដោយហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ ថា៖ "នេះគឺហ៊ុនហាយក្នុងការ

ស្តាប់បង្គាប់ មិនមែនហ៊ុនហាយក្នុងការធ្វើសក្ការៈ (អ៊ីបាដ្យាត្ត) ទេ ។"

وَعَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ﴾ قَالَ إِنَّ الْآيَةَ تَنْزِلُ فِي الرَّجُلِ ثُمَّ تَكُونُ فِي أَتْبَاعِهِ ثُمَّ قُلْتُ كُلُّ مَن نَصَبَ دُونَكُمْ شَيْئًا فَهُوَ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَقَالَ نَعَمْ وَقَدْ يَكُونُ مَخْضًا. (الكافي - الجزء : ٢ صفحة : ٣٩٩ حديث ٤)

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ្រា ^{وَجَدَّ} [២២:១១] មានមនុស្សខ្លះគោរពសក្ការៈ អស់ឡោះហ្គ្រាស្រេច ថា៖ "អាយ៉ាស្កុនោះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើបុរសម្នាក់ ក្រោយមកសំដៅទៅលើ ពួកអ្នកតាមបុរសនោះ ។" បន្ទាប់មកខ្ញុំបានទូលថា៖ "ជនទាំងឡាយដែលតែងតាំង[អ៊ីម៉ា]ក្រៅពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជនទាំងនោះគោរពសក្ការៈអស់ឡោះហ្គ្រាស្រេចមែនទេ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន ធ្វើ បែបនេះជាអំពើនោះតែម្តង (គឺហ៊ុនហាយ (شرك) ជាមួយអស់ឡោះហ្គ្រា ^{وَجَدَّ}) ។" (الكافي : 2 / 399 / 4)

يَدْعُوا لِمَن ضَرَّهُوْ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

១៣. គេបូងសូងអ្នកដែលផ្តល់ផលបាបច្រើនជាងផលបុណ្យ ។ នេះជាអ្នកគាំពារអប្រិយ និងជាដៃគូ អប្រិយ ។

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾

១៤. អស់ឡោះហ្គ្រានឹងឲ្យជនទាំងឡាយដែលមានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សង្គម មនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអស់ឡោះហ្គ្រា] ចូលសួនសួគ៌ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ។ អស់ឡោះហ្គ្រាធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះឆន្ទៈព្រះអង្គ ។

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

១៥. អ្នកណាគិតថាអស់ឡោះហ្គ្រានឹងមិនជួយគេទេ (គឺព្រះសាស្តាមហ្វាម៉ាដ្យូ) ទាំងក្នុងលោកនេះនិង លោកមុខ ចូរឲ្យអ្នកនោះបន្លាយខ្សែទៅលើមេឃ រួចហើយចូរឲ្យគេកាត់ផ្តាច់ខ្សែនោះ ហើយចូរឲ្យ អ្នកនោះគិតមើលចុះថាតើឧបាយកលរបស់ខ្លួនអាចកំចាត់អ្វីដែលធ្វើឲ្យខ្លួនក្តៅក្រហាយនោះបាន ទេ ។

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾

១៦. បែបនេះឯងដែលយើងបានបើកឲ្យដឹងវត្តនោះ (គូរអាន) ជាបណ្តាឱង្ការជាក់ច្បាស់ ។ អស់ឡោះហ្គ្រាប្រាថ្នាដឹកនាំអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّٰلِحِينَ وَالنَّصَارَىٰ وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾

១៧. ជនានុជនដែលមានសទ្ធា[ចំពោះអស់ឡោះហ្គ្រា] ពួកយ៉ាហ្វិឌី ពួកស្ទ្រីមីន (ពួកបូជាទេវតានិង ផ្កាយ) ពួកណាស្ទ្រីរីនី (ពួកកាន់សាសនាគ្រិស្ត) ពួកម៉ាយូស៊ី (ពួកបូជាភ្លើង) និងពួកហ៊ុនហាយ

[ជាមួយអល់ឡោះហ្គាត្រ] អល់ឡោះហ្គាត្រនឹងជម្រះក្តីពួកគេនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាតូត) ។
អល់ឡោះហ្គាត្រជាសាក្សីលើសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ១៣-១៧

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ، قَالَ: قَالَ الْإِمَامُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَبِيهِ - أَبِي جَعْفَرٍ - (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ ذَاتَ يَوْمٍ: إِنَّ رَبِّي وَعَدَدِي نُصْرَتُهُ، وَأَنْ يُجِدَّنِي بِمَلَائِكَتِهِ، وَأَنَّهُ نَاصِرِي بِهِمْ وَبِعَلِيِّ أَخِي خَاصَّةً مِنْ بَيْنِ أَهْلِي»؛

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប៊ាស... ទទួលបានពី អ៊ីសា ប៊ិន ដ្យាវដ្ឋ អាល់-ណាយ៉ាវដែលបានថ្លែងថា អ៊ីម៉ាមូសា ប៊ិន យ៉ាក្កហ្គាវ^{សលាត លើសព្វសារពើ} មានវចនៈថា ព្រះបិតា^{សលាត លើសព្វសារពើ} ខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} តិចកពីព្រះបិតា^{សលាត លើសព្វសារពើ} ព្រះអង្គ^{សលាត លើសព្វសារពើ} អាហ្វិ យ៉ាក្កហ្គាវ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ថាថ្ងៃមួយព្រះសាស្តា^{សលាត លើសព្វសារពើ} មានព្រះវចនៈថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{សលាត លើសព្វសារពើ} ខ្ញុំបានសន្យាជាមួយខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ថាព្រះអង្គ^{សលាត លើសព្វសារពើ} នឹងជួយខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} និងផ្តល់ទេវតាឲ្យខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ហើយព្រះអង្គ^{សលាត លើសព្វសារពើ} នឹងជួយខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ដោយពួកទេវតាទាំងនោះនិងដោយអ្នក^{សលាត លើសព្វសារពើ} ប្តូរស្រុកខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ដែលជាក្រុមគ្រួសារខ្ញុំ^{សលាត លើសព្វសារពើ} ជាពិសេស ។"

فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى الْقَوْمِ أَنْ خَصَّ عَلِيًّا بِالنُّصْرَةِ، وَأَعَاظُهُمْ ذَلِكَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: "مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ" - قَالَ - لِيَضَعُ حَبْلًا فِي عُنُقِهِ إِلَى سَمَاءِ بَيْتِهِ مَدُّهُ حَتَّى يَخْتَبِقَ فَيَمُوتَ فَيَنْظُرَ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدُهُ غَيْظَهُ؟** (البرهان في تفسير القرآن الجزء 3 : صفحة : ٨٥٩، تأويل الآيات ٣٣٣/٢:١).

ដូច្នេះប្រជារាស្ត្រពិបាកទទួលយកណាស់ ដែលអ្នក^{សលាត លើសព្វសារពើ} ជាជំនួយពិសេសសម្រាប់ពួកគេនោះ រឿងនេះធ្វើឲ្យពួកគេក្រែកក្រាម ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គាត្រ^{សលាត លើសព្វសារពើ} បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២២:១៥] អ្នកណាគិតថា អល់ឡោះហ្គាត្រនឹងមិនជួយគេទេ (គឺព្រះសាស្តាមូហាំម៉ាដ្ឋ) ទាំងក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខ ចូរឲ្យអ្នកនោះបន្លាយខ្សែទៅលើមេឃ រួចហើយចូរឲ្យអ្នកនោះកាត់ផ្តាច់ខ្សែនោះ ហើយចូរឲ្យអ្នកនោះគិតមើលចុះថា តើឧបាយកលរបស់ខ្លួនអាចកំចាត់អ្វីដែលធ្វើឲ្យខ្លួនក្តៅក្រហាយនោះបានទេ ។ ចូរឲ្យអ្នកនោះដាក់ខ្សែលើកខ្លួនឯងឡើងទៅលើមេឃ (លើពិភព) របស់ផ្ទះខ្លួនឯង ពួកខ្លួនឯងលុះស្ទុះខ្យល់ ។ ដូច្នេះអ្នកនោះនឹងស្លាប់ ហើយចូរឲ្យអ្នកនោះគិតមើលចុះថាតើឧបាយកលរបស់ខ្លួនអាចកំចាត់ អ្វីដែលធ្វើឲ្យខ្លួនក្តៅក្រហាយនោះបានទេ ? (តាវីល អាយ៉ាត 1 : 333 / 2)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

១៨. អ្នកមិនឃើញទេថាអល់ឡោះហ្គាត្រ សព្វសត្វលោកដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងសព្វសត្វលោកដែលមាននៅលើផែនដី ដូងអាទិត្យ ដូងខែ ផ្កាយ ភ្នំ ដើមឈើ សត្វនិងមនុស្សជាច្រើន ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ? រីឯច្រើនទៀតសមនឹងបានទទួលទណ្ឌកម្ម[ប្រដៅ] ។ អ្នកណាមួយ (ជន

سجدة -
សូរ្យាដ័រ

បដិសេធសទ្ធា ជនសាងបាបនិងអំពើទុច្ចរិត) ដែលអល់ឡោះហ្វ័រន្តោកបន្ទាប ពុំមានអ្នកណា អាចផ្តល់កិត្តិយសដល់អ្នកនោះបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្វ័រ [ព្រះដ៏មានយុត្តិធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះ ខន្តីមេត្តា] ធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ១៨

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ وَ عَدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ جَمِيعاً عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ يُونُسَ عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) إِنَّ لِلشَّمْسِ ثَلَاثِمِائَةٍ وَ سِتِّينَ بُرْجاً كُلُّ بُرْجٍ مِنْهَا مِثْلُ جَزِيرَةِ مِنْ جَزَائِرِ الْعَرَبِ فَتَنْزِلُ كُلَّ يَوْمٍ عَلَى بُرْجٍ مِنْهَا فَإِذَا غَابَتْ انْتَهَتْ إِلَى حَدِّ بُطْنَانِ الْعَرْشِ فَلَمْ تَزَلْ سَاجِدَةً إِلَى الْعَدِيمِ ثُمَّ تُرَدُّ إِلَى مَوْضِعِ مَطْلَعِهَا وَ مَعَهَا مَلَكَانِ يَهْتِفَانِ مَعَهَا وَ إِنَّ وَجْهَهَا لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَ فَفَاهَا لِأَهْلِ الْأَرْضِ وَ لَوْ كَانَ وَجْهَهَا لِأَهْلِ الْأَرْضِ لَأَخْتَرَتِ الْأَرْضُ وَ مَنْ عَلَيْهَا مِنْ شِدَّةِ حَرِّهَا وَ مَعْنَى سُجُودِهَا مَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ وَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ وَ النَّجُومُ وَ الْجِبَالُ وَ الشَّجَرُ وَ الدَّوَابُّ وَ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ .

១. អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ឹម... ទទួលបានមកពី អាល់-អាស្វ័ប្តាត្ត ប៊ិន ណាបាតាស៊ូដែលបានថ្លែងថា អាមីរុល-មុមីនីន៍ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ដូងអាទិត្យមានបីរយតារាទិករ (គឺមាន ៣០០ ក្រុមផ្កាយ) ។ តារាទិករនីមួយៗប្រៀបបាននឹងកោះមួយក្នុងចំណោមកោះអារ៉ាប់ ។ ដូងអាទិត្យចុះមកលើតារាទិករ ទាំងនេះរៀងរាល់ថ្ងៃ ។ ពេលវាលិច វាទៅឈប់នៅក្រោមព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ វាមិនឈប់ក្រាបថ្វាយបង្គំទេ លុះដល់ថ្ងៃថ្មី ។ បន្ទាប់ពីនោះវាត្រឡប់ទៅកាន់កន្លែងវាលិចឡើងវិញ ។ ទេវតាពីរអង្គអបអរសាទរ ជាមួយវាដែរ ។ វាបែរមុខទៅរកពួកអ្នកនៅលើមេឃ បែរក្រោយដាក់ពួកអ្នកនៅលើផែនដី ។ បើវាបែរ មុខដាក់ពួកអ្នកនៅលើផែនដី វាប្រាកដនឹងដុតកម្លោះផែនដីនិងប្រជារាស្ត្រដែលនៅលើនោះ ព្រោះវា ក្តៅណាស់ ។ ការក្រាបថ្វាយបង្គំរបស់វានោះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ័រ ^{تعالى} [២២:១៨] អ្នកមិនឃើញទេ ថាអល់ឡោះហ្វ័រ សព្វសត្វលោកដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងសព្វសត្វលោកដែលមាននៅលើ ផែនដី ដូងអាទិត្យ ដូងខែ ផ្កាយ ភ្នំ ដើមឈើ សត្វនិងមនុស្សជាច្រើនក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ?"

(الكافي 8 : 148 / 157)

هَذَا خَصْمَانِ أَحْتَصِمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾

១៩. បដិបក្ខពីរនេះឈ្លោះប្រកែកគ្នាអំពីព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ជនទាំងឡាយណាដែលបានបដិសេធសទ្ធាគេនឹងកាត់សំលៀកបំពាក់ដែលធ្វើពីភ្លើងនរកសម្រាប់ជននោះ គេនឹងស្រោចទឹកក្តៅពុះកញ្ជ្រោលពីលើក្បាលជននោះ ។

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾

២០. វានឹងធ្វើឲ្យអ្វីដែលនៅក្នុងពោះនិងស្បែកពួកគេនោះរលួយ [ព្រោះពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកបូជារូប បដិមាគ្មានយុត្តិធម៌ បានបំផ្លាញចិត្តនិងសភាវៈខ្លួនឯង ព្រមទាំងចិត្តរបស់អ្នកដទៃផងដែរ]

9/12 ស៊ុប្ត ៣៤ - ៣៤ - ៣៤

وَلَهُمْ مَقْلَعٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٣١﴾

២១. ពួកគេនឹងត្រូវអន្លូងដែក

كَلَّمَآ أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٣٢﴾

២២. រាល់គ្រាដែលពួកគេចង់ចេញពីនោះ ចេញពីទុក្ខវេទនា គេនឹងនាំពួកគេទៅក្នុងនោះវិញ [ដោយត្រូវស្រែកឲ្យថា៖] "ចូរពួកអ្នកភ្ញាក់ភ្ញាក់ទណ្ឌកម្មភ្លើងនេះសន្ទោសន្ទោសទៅ [ជាផលទង្វើអាក្រក់របស់ពួកអ្នក] ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៩-២២

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَيْبِهِمُ فَالَّذِينَ كَفَرُوا بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ".** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٦١، الكافي ٣٤٩/٥١:١).

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុតូប... ទទួលបានមកពី អាឡិ ហ្គាស្យាស្ក៍ដែលបានតំណាលតមកពី អាឡិ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៍ [២២:១៩] បដិបត្តពីរនេះឈ្មោះប្រកែកគ្នាអំពីព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ជនទាំងឡាយណាដែលបានបដិសេធសទ្ធា ចំពោះវីឡាយ៉ាស្ក៍របស់អាលី^{صلوات الله عليه والسلام} គេនឹងកាត់សំលៀកបំពាក់ដែលធ្វើពីភ្លើងនរកសម្រាប់ជននោះ ។ (الكافي 1: 422 / 51)

2. ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ عَمَّارُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْأَسْرُوسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عِصْمَةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الطَّبْرِيُّ بِمَكَّةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ بْنُ أَبِي شَجَاعٍ الْبَجَلِيُّ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْحَنْفِيِّ، عَنْ يَحْيَى بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَابِرٍ، عَنْ صَدَقَةَ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ النَّضْرِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: قُلْتُ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، حَدَّثَنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَيْبِهِمْ". قَالَ: «نَحْنُ وَ بَنُو أُمِّيَّةَ، اخْتَصَمْنَا فِي اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، قُلْنَا: صَدَقَ اللَّهُ؛ وَ قَالُوا: كَذَبَ اللَّهُ فَتَحْنُ وَ إِيَاهُمْ الْخَصْمَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٦١، الخصال: ٤٢/٣٥).

២. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្គ៍... ទទួលបានមកពី អាល់-ណាដ្ឋារ ប៊ិន ម៉ាលីកដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានទូល អាល់-ហ្គ័រីសនី ប៊ិន អាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាឡិ ត្ថ័លីប^{عليه السلام} ថា៖ "អាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គ៍^{صلوات الله عليه والسلام} អ៊ីយ សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អធិប្បាយព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៍ [២២:១៩] បដិបត្តពីរនេះឈ្មោះប្រកែកគ្នាអំពីព្រះម្ចាស់ពួកគេ ឲ្យទូលបង្គំជ្រាបផង ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "យើង^{عليهم السلام} និងបាទី-អ៊ូម៉ែយ៉ាស្ក៍ជាគូឈ្មោះប្រកែកអំពីអល់ឡោះហ្គ៍^{عليهم السلام} ។ យើង^{عليهم السلام} ថា៖ "អល់ឡោះហ្គ៍^{عليهم السلام} ជាស្នំ (អល់ឡោះហ្គ៍^{عليهم السلام} ជាការពិត) ។" ពួកគេថា៖ "អល់ឡោះហ្គ៍^{عليهم السلام} ជាមុសាវាទី (ជាអ្នកនិយាយកុហក) ។" ដូច្នេះយើង^{عليهم السلام} និងពួកគេនឹងឈ្មោះប្រកែកគ្នានាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" (الخصال: 42 / 35)

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَمْرٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: يَا ابْنَ

رَسُولُ اللَّهِ، خَوْفِي فَإِنَّ قَلْبِي قَدْ فَسَا. فَقَالَ: «يَا أَبَا مُحَمَّدٍ، اسْتَعِدَّ لِلْحَيَاةِ الطَّوِيلَةِ، فَإِنَّ جَبْرَيْلَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَهُوَ قَاطِبٌ، وَ قَدْ كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ يَجِيءُ وَ هُوَ مُبْتَسِمٌ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): يَا جَبْرَيْلُ، جِئْتَنِي الْيَوْمَ قَاطِبًا!

៣. អាល់ ប៊ីន អ៊ីបរ៉ហ្គ័ម... ទទួលបានមកពី អាច្និ បាស្យៀវដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូលអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلم} ថា: "បុត្រ ^{صلوات الله عليه والسلم} រស្មីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلم} អើយ ទូលបង្គំខ្លាចតែចិត្តទូលបង្គំរឹងទេ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា: "អាច្និ មូហ្គាំម៉ាដ្ឋុអើយ ចូរត្រៀមខ្លួនដើម្បីមានអាយុវែង ព្រោះយ៉ូបរ៉អ៊ីល ^{عليه السلام} បានមកជួបរស្មីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلم} ដោយចងចិញ្ចើម សព្វមួយដងព្រះអង្គ ^{عليه السلام} តែងតែមកជួបព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ដោយញញឹមញញែម ។ រស្មីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلم} បានទូលថា: "យ៉ូបរ៉អ៊ីល ^{عليه السلام} អើយ ម្តេចបានជាព្រះអង្គ ^{عليه السلام} មកជួបទូលបង្គំ ^{عليه السلام} ថ្ងៃនេះដោយចងចិញ្ចើម ?"

فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، قَدْ وَضَعْتَ مَنَافِحَ النَّارِ، فَقَالَ: وَ مَا مَنَافِحُ النَّارِ، يَا جَبْرَيْلُ؟ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَ بِالنَّارِ، فَتُنْفَخَ عَلَيْهَا أَلْفَ عَامٍ حَتَّى آيِبُصَّتْ، ثُمَّ تُفَخَّ عَلَيْهَا أَلْفَ عَامٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ تُفَخَّ عَلَيْهَا أَلْفَ عَامٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ، فَهِيَ سَوْدَاءٌ مُظْلِمَةٌ، لَوْ أَنَّ فِطْرَةَ مِنَ الصَّرِيعِ قَطَّرَتْ فِي شَرَابِ أَهْلِ الدُّنْيَا لَمَاتَ أَهْلُهَا مِنْ تَنَبُّهَا، وَ لَوْ أَنَّ حَلْقَةً وَاحِدَةً مِنَ السِّلْسِلَةِ الَّتِي طُوهُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا وَضَعْتَ عَلَى الدُّنْيَا لَدَابَّتْ مِنْ حَرِّهَا، وَ لَوْ أَنَّ سِرْبًا لًا مِنْ سَرَائِلِ أَهْلِ النَّارِ عَلِقَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ لَمَاتَ أَهْلُ الْأَرْضِ مِنْ رِيحِهِ وَ وَهَجِهِ».

យ៉ូបរ៉អ៊ីល ^{عليه السلام} បានទូលថា: "មូហ្គាំម៉ាដ្ឋុ ^{صلوات الله عليه والسلم} អើយ អល់ឡោះហ្គ័រ ^{عليه السلام} បានបញ្ជាភ្លើងនរកហើយ គេបានផ្គុំភ្លើងនរកមួយពាន់ឆ្នាំទាល់តែវាទៅជាស ។" ហើយគេនឹងផ្គុំវាឲ្យនេះមួយពាន់ឆ្នាំទាល់តែវាទៅជាក្រហម ។ បន្ទាប់មកវានឹងនេះមួយពាន់ឆ្នាំទាល់តែវាទៅជាខ្មៅ ។ វានឹងទៅជាខ្មៅងងឹត ។ ប្រសិនបើអាល់-យ៉ូស្វ័ស មួយតំណក់ស្រក់មកក្នុងទឹកផឹកលោកនេះ មនុស្សម្នាប្រាកដជាស្លាប់ដោយភ្លិនអសោចរបស់វា ។ ប្រសិនបើកាំច្រវាក់មួយកាំដែលមានទំហំចិតសិបហាត់ត្រូវដាក់មកលើផែនដី ផែនដីនឹងរលាយដោយសារកម្ដៅរបស់កាំច្រវាក់នោះ ។ ប្រសិនបើគេដាក់សំលៀកបំពាក់ជនភ្លើងនរកត្រង់ចន្លោះមេឃ និងផែនដី មនុស្សដែលរស់នៅលើផែនដីប្រាកដនឹងស្លាប់ដោយសារខ្យល់និងកាំរស្មីវា ។"

قَالَ: «فَبَكَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ بَكَى جَبْرَيْلُ، فَبَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِمَا مَلَكًا، فَقَالَ لَهُمَا: إِنَّ رَبَّكُمَا يُفْرِكُكُمَا السَّلَامَ، وَ يَقُولُ: قَدْ أَمْنْتُكُمَا أَنْ تُدْبِيَا دَنْبًا أُعَدَّ بِكُمَا عَلَيْهِ».

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា: "រស្មីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلم} យ៉ូបរ៉អ៊ីល ^{عليه السلام} ក៏យំដែរ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ ^{عليه السلام} ក៏បានចាត់បញ្ជូនទេវតាមួយអង្គមកជួបព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ទាំងពីរ ទូលថា: "ព្រះម្ចាស់ ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ទាំងពីរធ្វើសេចក្ដីគួរសមដល់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ទាំងពីរ ហើយមានព្រះបន្ទូលថា: "អ្នកទាំងពីរ ^{عليه السلام} ចាកផុតពីការសាងបាបណាមួយដែលអាចឲ្យទោសទទួលទណ្ឌកម្ម ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «فَمَا رَأَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) جَبْرَيْلَ مُبْتَسِمًا بَعْدَ ذَلِكَ» ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ أَهْلَ النَّارِ يُعْطَمُونَ النَّارَ، وَ إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يُعْطَمُونَ الْجَنَّةَ وَ النَّعِيمَ، وَ إِنَّ أَهْلَ جَهَنَّمَ إِذَا دَخَلُوهَا هَوُوا فِيهَا مَسِيرَةَ سَبْعِينَ عَامًا، فَإِذَا بَلَغُوا أَغْلَاكَهَا

فَمِعُوا بِمَقَامِ الْحَدِيدِ، وَأَعِيدُوا فِي ذِكْرِهَا، هَذِهِ حَاهُمْ، وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ عَمٍّ أَعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ" ثُمَّ تَبَدَّلَ جُلُودَهُمْ جُلُودًا غَيْرَ الْجُلُودِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ».

អាប៊ូ អុប្បាលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បន្ទាប់ពីពេលនោះមក រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនដែលឃើញយ៉ូបរីស៊ូល^{عليه السلام} ញញឹមទេ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ជនភ្លើងនរកនឹងលំបាកខ្លាំងនៅក្នុងភ្លើងនរក ជនឋានសួគ៌នឹងបានទទួលការលើកតម្កើងនិងសេចក្តីទំនុកបម្រុងនៅក្នុងឋានសួគ៌ ។ ជននរក ពេលពួកគេចូលទៅក្នុងនោះ នឹងធ្វើដំណើរដែលមានចម្ងាយចិត្តសិបឆ្នាំ ។ ពេលពួកគេបានទៅដល់ទីខ្ពស់នៃនរកនោះ ពួកគេនឹងត្រូវទងភ្លើងនរកវាយប្រហារ ត្រូវត្រឡប់មកកាន់ទីទាបបំផុតនៃនរកនោះវិញ ។ នេះគឺស្ថានភាពពួកគេ ដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័រ^{عليه السلام} [២២:២២] រាល់គ្រាដែលពួកគេចង់ចេញពីនោះ ចេញពីទុក្ខវេទនា គេនឹងនាំពួកគេទៅក្នុងនោះវិញ [ដោយត្រូវស្រែកឲ្យថា៖] "ចូរពួកអ្នកភ្ញាក់ភ្ញាក់ទទួលកម្មភ្លើងឆេះសន្ទោសនៅទៅ [ជាផលទង្វើអាក្រក់របស់ពួកអ្នក] ។ ស្បែកពួកគេត្រូវប្តូរផ្លាស់ដោយបន្ទះស្បែកផ្សេងពីស្បែកដែលនៅលើខ្លួនពួកគេនោះ ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «حَسْبُكَ، يَا أَبَا مُحَمَّدٍ؟» قُلْتُ: حَسْبِي، حَسْبِي. (البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : ٨٦٢، تفسير القمي (٢: ٨١).

អាប៊ូ អុប្បាលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ មូហ្គាម៉ាដូអ៊ីយ គ្រប់គ្រាន់ហើយឬនៅ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "គ្រប់គ្រាន់ហើយ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ក្រាបទូល ។" (81 : 2) (تفسير القمي)

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

២៣. អាល់ឡោះហ្គ័រនឹងឲ្យជនទាំងឡាយណាដែលមានសទ្ធាស្របចិត្តនិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអាល់ឡោះហ្គ័រ] ចូលសួនសួគ៌ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ។ នាទីនោះ គេនឹងតុបតែងពួកគេដោយខ្សែដៃមាសនិងត្បូងគង់សំលៀកបំពាក់ពួកគេនាទីនោះធ្វើអំពីសូត្រ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ២៣

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَاقَ الْمَدِينِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) قَالَ وَ أَلْبَسَ سَبْعِينَ حُلَّةً حَرِيرٍ بِالْوَانِ مُخْتَلِفَةٍ وَ ضُرُوبٍ مُخْتَلِفَةٍ مَسْجُوحَةً بِالذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ اللَّؤْلُؤِ وَ الْيَاقُوتِ الْأَحْمَرِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ "يُجَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا" وَ لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ فَإِذَا جَلَسَ الْمُؤْمِنُ عَلَى سَرِيرِهِ اهْتَرَّتْ سَرِيرُهُ فَرَحًا فَإِذَا اسْتَقَرَّ لِرِجْلِ اللَّهِ جَلَّ وَ عَزَّ مَنَازِلُهُ فِي الْجَنَانِ اسْتَأْذَنَ عَلَيْهِ الْمَلِكُ الْمُؤَكَّلُ بِجَنَانِهِ لِئِهْتَبَتْهُ بِكَرَامَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِيَّاهُ فَيَقُولُ لَهُ خُدَّامُ الْمُؤْمِنِ مِنَ الْوَصَفَاءِ وَ الْوَصَائِفِ مَكَانَكَ فَإِنَّ وَلِيَّ اللَّهِ قَدْ اتَّكَأَ عَلَى أَرِيكَتِهِ وَ رَوَّجَتْهُ الْخُفْرَاءُ نَهَيْتُ لَهُ فَاصْبِرْ لِرِجْلِ اللَّهِ

១. អាស៊ី ប៊ិន អ៊ីប្រាហ៊ីម... ទទួលបានមកពី មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសហ្គាត្រ អាល់-ម៉ាដូនីដែលបានថ្លែងថា

អាចិ យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា រីស៊ូលុលឡោះហ្វ័រ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងបានស្លៀកពាក់ចិតសិបសំលៀកបំពាក់ធ្វើអំពីសូត្រពណ៌ផ្សេងៗ មានក្បាច់រចនាដោយមាស ប្រាក់ គង់ត្បូងក្រហម ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ [២២:២៣] នាទីនោះ គេនឹងតុបតែងពួកគេដោយខ្សែដៃមាសនិងត្បូងគង់ សំលៀកបំពាក់ពួកគេនាទីនោះធ្វើអំពីសូត្រ ។ ពេលអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាអង្គុយលើត្រែងនោះនឹងញ័រដោយសេចក្តីរីករាយ ។ ពេលមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ ចូលនៅក្នុងវិមានពួកគេឯឋានសួគ៌ ពួកទេវតាប្រចាំសួនអ្នកនោះនឹងសូមអនុញ្ញាតពីអ្នកនោះដើម្បីសរសើរអ្នកនោះដែលអល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ បានប្រទានកិត្តិយសដល់អ្នកនោះ ពួកទេវតាទាំងនោះនឹងមករកអ្នកនោះ ។ មេអ្នកបម្រើប្រុសនិងស្រីដែលជាបារបម្រើរបស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងប្រាប់បម្រើទាំងអស់ថា៖ "ចូរអស់លោកនៅតាមកន្លែងរៀងៗខ្លួន ពីព្រោះមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ ទម្រេតខ្លួននៅលើពួក នារីសួគ៌ដែលជាករិយារបស់មិត្តនោះសំអិតសំអាងខ្លួនសម្រាប់មិត្តនោះ ។ ដូច្នោះចូរអស់លោករង់ចាំមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ ។" (អាល់-កាហ្វីហ្គាឌីស្ត្រ ១៤៥១៧ ឬ 69 / 95 : 8 الكافي)

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

២៤. ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកវាចាឧត្តុង្គឧត្តម ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកព្រះមាតាព្រះជាទីសក្ការៈ ។

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីអាយ៉ាស្តុអល់ឡោះហ្វ័រមួយនេះថា៖ "បណ្តាជនទាំងនោះហើយដែលស្រឡាញ់អាមីរុល-មុអ៊ីមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} និងអាស្តុលុល-បៃត៍^{عليهم السلام} ។" (តាក្តីវិល អ៊ីល អាយ៉ាត្តុ ក្បាលទី១ ទំព័រ៣៣៥)

អធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ២៤

1. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ: عَنْ أَبِيهِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ أَبِي عَلِيٍّ، عَنْ ضُرَيْبِ الْكُنَاسِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ". فَقَالَ: «هُوَ - وَ اللَّهِ - هَذَا الْأَمْرُ الَّذِي أَنْتُمْ عَلَيْهِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٦٦، المحاسن: ١٦٩/١٣٣.)

១. អាស្តុម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន ខ័លិដូ អាល់-បារគី... ទទួលបានមកពី ខ្លួនយ៉ាស្តុ អាល់-គូណាស៊ីដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាចិ យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ [២២:២៤] ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកវាចាឧត្តុង្គឧត្តម ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកមាតាព្រះជាទីសក្ការៈ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វ័រ^ﷺ នេះគឺករណី (គឺរឿយ៉ាស្តុ) ដែលអស់លោក (ស្តីអ្នកស្តី) អនុចរតាម ។" (133 / 169) (المحاسن: 133 / 169)

2. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَوْرَمَةَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ". قَالَ: «ذَلِكَ حَمْرَةٌ وَ جَعْفَرٌ وَ غَبَيْدَةُ وَ سَلْمَانُ وَ أَبُو ذَرٍّ وَ الْمُقَدَّادُ بْنُ الْأَسْوَدِ وَ عَمَّارٌ، هُدُوا إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)».

២. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន យ៉ាក្កុតូប... ទទួលបានមកពី អាប់ខុលពោះហ្គ្វីម៉ាន ប៊ីន កាស្រៀរ ដែលបានតំណាលតមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ្វី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ្វី تعالى [២២:២៤] ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកវាចាត្រង់ឧត្តម ពួកគេបានទទួលការដឹកនាំទៅរកព្រះមាគិាព្រះជាទីសក្ការៈ ថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះគឺ យ៉ាក្កុហ្គារ عليه السلام, ហ្គ្វីស្វាស្វ عليه السلام, អ៊ូបៃដ្វាស្វ عليه السلام, អាហ្វិ ស្វារ عليه السلام, អាល់-មិកូដ្វាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-អាស់រ៉ាដ្ឋ عليه السلام និង អុម៉ារ عليه السلام ដែលបានទទួលការដឹកនាំទៅរកអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។"

و قَوْلِهِ: «حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَ زَيَّنَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ» يَغْنِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ «و كَرِهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَ الْفُسُوقَ وَ الْعِصْيَانَ» «الْأَوَّلَ وَ الثَّانِي وَ الثَّلَاثَ». (الكافي , الجزء ١ , الصفحة ٤٢٦)

ឯព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷺ, [៤៩:៧] តែអល់ឡោះហ្គ្វី ﷻ ធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្រឡាញ់ជំនឿ ហើយព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជំនឿនោះសមរម្យគាប់ចិត្តពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្អប់ខ្ពើមភាពប្រាសចាកសទ្ធា ការប្រព្រឹត្តបំពានបំពាននិងការល្មើសបង្គាប់ - គឺបុគ្គលទីមួយ បុគ្គលទីពីរ និងបុគ្គលទីបី ។ (الكافي 1)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُدِقُهُ مِنْ عَذَابِ آئِمٍ ۝

២៥. ជនទាំងឡាយណាដែលបដិសេធសទ្ធា (បណ្តាអ្នកបដិសេធ និងច្រានចោលការអប់រំរបស់អល់ឡោះហ្គ្វី) និងរាំងរាមនុស្សពីមាគិាអល់ឡោះហ្គ្វីនិងបូជនីយវិហារដែលយើងបានចាត់តាំងឡើងសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយដោយស្មើភាពគ្នា ទោះមនុស្សនោះជាអ្នកអាស្រ័យនៅទីនោះក្តី ឬជាអ្នកឆ្លងកាត់តាមទីនោះក្តី ។ បុគ្គលណាដែលបង់ប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌នាបូជនីយវិហារនោះ [និងប្រមាថបូជនីយដ្ឋាននោះ] យើងនឹងឲ្យពួកនោះបានភ្ញាក់ភ្ញាក់មូលដ្ឋាន ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៥

1. ابن محبوب عن أبي ولادٍ و غيرُهُ من أصحابنا عن أبي عبد الله (عليه السلام) في قول الله عزَّ و جلَّ "و مَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ فَقَالَ مَنْ عَبْدَ فِيهِ غَيْرَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَوْ تَوَلَّى فِيهِ غَيْرَ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ فَهُوَ مُلْحَدٌ بِظُلْمٍ وَ عَلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَنْ يُذِيقَهُ مِنْ عَذَابِ آئِمٍ."

១. អ៊ីបនូ ម៉ាស្តប៊ីប... បានតំណាលមកពី អាហ្វិ រ៉ាល់ឡាខ្វិន និងមិត្តយើងម្នាក់ ដែលបានតំណាលថា អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ្វី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ្វី ﷻ, [២២:២៤] បុគ្គលណាដែលបង់ប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌នាបូជនីយវិហារនោះ ថា៖ "បុគ្គលណាគោរពសក្ការៈផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ្វី ﷻ ឬចងមិត្តភាពជាមួយអ្នកផ្សេងពីព្រះអនុរក្ស صلوات الله عليه والسلام ដែលមកពីអល់ឡោះហ្គ្វី ﷻ, បុគ្គលនោះបង់ប្រាថ្នាប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ្វី ﷻ ត្រូវតែ ឲ្យពួកនោះបានភ្ញាក់ភ្ញាក់មូលដ្ឋាន ។" (អាល់-កាហ្វី ហ្គាឡីស្ត្រូ ១៤៩៨០)

2. محمد بن يعقوب: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْعَلَاءِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) إِنَّ مُعَاوِيَةَ أَوَّلَ مَنْ عَلَّقَ عَلَى بَابِهِ مِصْرَاعَيْنِ بِمَكَّةَ فَمَنَعَ حَاجَّ بَيْتِ اللَّهِ مَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ «سَوَاءٌ الْعَاكِفُ فِيهِ وَ الْبَادِ»

وَ كَانَ النَّاسُ إِذَا قَدِمُوا مَكَّةَ نَزَلَ الْبَادِي عَلَى الْحَاضِرِ حَتَّى يَفْضِي حَجَّهُ وَ كَانَ مُعَاوِيَةُ صَاحِبَ السِّسْلِيَّةِ الَّتِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: فِي «سِيسْلِيَّةٍ ذَرَعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْتَلْكُوهُ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ» وَ كَانَ فِرْعَوْنُ هَذِهِ الْأُمَّةِ .

២. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កូប... ទទួលបានមកពី អាល់-ហ្គាស្រីន អ៊ីបនូ អាចិ អាល់-អុឡាអ៊ី បានថ្លែងថា អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មូហាំយ៉ាស៊ុជាបុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលបានដាក់របាំងពីរ លើទ្វារហាមឃាត់ការបំពេញពិធីហ្គាច្ចនៅឯព្រះមហាក្រឹះ ដែលអាល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:២៥] យើងបានចាត់តាំងឡើងសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយដោយស្មើភាពគ្នា ទោះមនុស្សនោះជា អ្នកអាស្រ័យនៅទីនោះក្តី ឬជាអ្នកឆ្លងកាត់តាមទីនោះក្តី ។ ពេលគេមកកាន់ម៉ាកកាស៊ុ គេតែងតែស្នាក់ នៅឯសណ្ឋាគារលុះត្រាតែបានបំពេញពិធីហ្គាច្ចចប់ ។ មូហាំយ៉ាស៊ុជាបុគ្គលជាប់ច្រវាក់ ដែល អាល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៦៩:៣២] ហើយចូរចងគេដោយច្រវាក់ប្រវែងចិតសិបហាត្ត ។ [៦៩:៣៣] ពិតណាស់ គេពុំមានសទ្ធាចំពោះអាល់ឡោះហ្គ័រ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យទេ ។ គេ (មូហាំយ៉ាស៊ុ) ជាហ្វៀរអៀន^{بصير}របស់សហគមន៍នេះ ។" (1 /243 :4 الكافي)

3. الشَّيْخُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ حُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْعَلَاءِ، قَالَ: ذَكَرَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هَذِهِ الْآيَةَ: "سَوَاءٌ الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ"، فَقَالَ: «كَانَتْ مَكَّةَ لَيْسَ عَلَى شَيْءٍ مِنْهَا بَابٌ، وَ كَانَ أَوَّلُ مَنْ عَلَّقَ عَلَى بَابِهِ الْمِصْرَاعَيْنِ مُعَاوِيَةُ بْنُ أَبِي سُفْيَانَ، وَ لَيْسَ يَنْبَغِي لِأَحَدٍ أَنْ يَمْنَعَ أَحَدًا شَيْئًا مِنَ الدُّورِ وَ مَنَازِلِهَا.»** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٦٧، التهذيب ٤٢٠/١٤٥٨:٠)

៣. អាល់-ស្តែខ៍... ទទួលបានមកពី ហ្គាស្រីន ប៊ិន អាចិ អាល់-អុឡាអ៊ី ដែលបានតំណាលថា អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីអាយ៉ាស៊ុនេះ [២២:២៥] យើងបានចាត់តាំងឡើងសម្រាប់មនុស្ស ទាំងឡាយដោយស្មើភាពគ្នា ទោះមនុស្សនោះជាអ្នកអាស្រ័យនៅទីនោះក្តី ឬជាអ្នកឆ្លងកាត់តាមទីនោះ ក្តី ថា៖ "ម៉ាកកាស៊ុមិនដែលមានអ្វីទាំងនេះជាទ្វារឡើយ ។ បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលព្យួររបាំងលើទ្វារនោះ គឺមូហាំយ៉ាស៊ុ ប៊ិន អាចិ ស៊ីហ្វយ៉ាន ។ មិនមានប្រយោជន៍ដល់អ្នកណាឡើយដែលហាមឃាត់អ្នក បំពេញពិធីហ្គាច្ច មិនឲ្យបំពេញមុខនាទីនិងនៅក្នុងម៉ាកកាស៊ុនោះ ។" (1458 /420 :5 التهذيب)

4. ابنُ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ". قَالَ: «كُلُّ ظَلَمٍ إِحَادٌ، وَ ضَرْبُ الْحَادِ فِي غَيْرِ ذَنْبٍ، مِنْ ذَلِكَ الْإِحَادِ.»

៤. ទទួលបានមកពី មូហាំយ៉ាស៊ុ ប៊ិន អុឡាអ៊ី ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:២៥] បុគ្គលណាដែលបង់ប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ជាមួយជនិយវិហារ នោះ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "គ្រប់អំពើអយុត្តិធម៌ជាក់ហុស ។ ការវាយបាវដោយគ្មានកំហុសជា អំពើអយុត្តិធម៌មួយ ។" (2 /227 :4 الكافي)

5. وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ". قَالَ: «نَزَلَتْ فِيهِمْ حَيْثُ دَخَلُوا الْكَعْبَةَ، فَتَعَاهَدُوا وَ تَعَاهَدُوا عَلَى كُفْرِهِمْ وَ جُحُودِهِمْ بِمَا نَزَلَ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، فَأَلْحَدُوا فِي الْبَيْتِ بِظُلْمِهِمُ الرَّسُولَ

(صلى الله عليه وآله) وَ وَليُّهُ (عليه السلام)، "فَبُعْدًا لِلظَّالِمِينَ" .

៥. ទទួលបានមកពី អាប៊ុនខុលរ៉ោះហ្គាត្រ ប៊ិន កាស្ទៀរ ដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាហ្វិ អាប៊ុនខុលរ៉ោះហ្គាត្រ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គាត្រ ^{عز وجل} [២២:២៥] បុគ្គលណាដែលបង់ប្រព្រឹត្តិអំពើ អយុត្តិធម៌នាបូជនីយវិហារនោះ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅពួក ទាំងនោះដែលបានចូលទៅក្នុងកាក្កុបាស្កុ (គឺ អាហ្វិ បាការ, អ៊ូម៉ារ, ម៉ាអុស្កុ ប៊ិន យ៉ាបាល់, សាលិម ម៉ៅឡា, អ៊ូបៃខុលរ៉ោះហ្គាត្រ ប៊ិន អាល់-យ៉ាត្រៃត្តិ) សច្ចាថាពួកគេមិនជឿទេនិងបដិសេធអ្វីដែលគេបាន បើកឲ្យដឹងអំពីអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ដោយសារអំពើអយុត្តិធម៌របស់ពួកគេនេះឯងបានជាពួកគេមិន ជឿវិស្វលុលរ៉ោះហ្គាត្រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអ្នកស្នង ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} (ដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានជ្រើសរើស) នៅក្នុង ព្រះមហាគ្រឹះ (កាក្កុបាស្កុ) ។ [២៣:៤១] ចូរជនទុច្ចរិតទាំងឡាយវិនាសអស់ទៅ ។" (الكافي 1: 44 / 348)

6. الصحيفة الملعونة والمعاهدة في الكعبة

فَلَمَّا بَايَعَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَحْبَبْنَا أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ مَا قَالَهُ، وَ أَحْبَبَ أَنْ هُوَ لِأَيِّ الْحَمْسَةِ كَتَبُوا بَيْنَهُمْ كِتَابًا تَعَاهَدُوا فِيهِ وَ تَعَاهَدُوا فِي ظِلِّ الْكَعْبَةِ: «إِنْ مَاتَ مُحَمَّدٌ صَ أَوْ قُتِلَ أَنْ يَنْظَاهَرُوا عَلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيَزُورُوا عَنْهُ هَذَا الْأَمْرَ»، وَ اسْتَشْهَدَ أَرْبَعَةٌ: سَلْمَانٌ وَ أَبُو ذَرٍّ وَ الْمِقْدَادُ وَ الزُّبَيْرُ،

៦. កិច្ចសន្យាអប្រិយនៅក្នុងកាក្កុបាស្កុ

កាលគេបានយកការស្មោះស្ម័គ្រពីអូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} (ដោយបង្ខំ) អូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់យើងថាព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានថាអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថានោះ ហើយយើងបានទទួលដំណឹងថាបុគ្គលទាំងប្រាំនាក់នោះ (គឺ អាហ្វិ បាការ, អ៊ូម៉ារ, ម៉ាអុស្កុ ប៊ិន យ៉ាបាល់, សាលិម ម៉ៅឡា, អ៊ូបៃខុលរ៉ោះហ្គាត្រ ប៊ិន អាល់-យ៉ាត្រៃត្តិ) បានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងគ្នាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយចិត្តឯង ហើយបានសន្យាគ្នានៅក្នុងម្លប់ កាក្កុបាស្កុថាបើមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ចូលទិវង្គតឬត្រូវសម្លាប់ ពួកគេនឹងដណ្តើមអំណាចពីអូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងមិន ឲ្យរឿងនោះ (គឺខ័លីហ្គាស្កុ) ទៅអូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ ។ បួននាក់អះអាងថារឿងនេះជារឿងពិតគឺ៖ សាល់ម៉ាន ^{عليه السلام}, អាហ្វិ ^{عليه السلام}, អាល់-មិក្ខូដ្ឋាដ្ឋ ^{عليه السلام} និង អាល់-ស្វីបៃរ ។

وَ شَهِدُوا بَعْدَ مَا وَجَبَتْ فِي أَعْنَاقِنَا لِأَبِي بَكْرٍ بَيْعُهُ [الْمَلْعُونَةُ الصَّلَاةُ]. فَعَلِمْنَا أَنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ يَكُنْ لِيَرْوِي عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَاطِلًا، وَ شَهِدَ لَهُ الْأَخْيَارُ مِنْ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. (كتاب سليم بن قيس الهلالي , الجزء ٢ , الصفحة ٧٢٥)

ក្រោយមកយើងក៏បានដឹង (ដម្លោះនេះ) កាលគេបង្ខំយើងឲ្យប្តេជ្ញាស្មោះស្ម័គ្រអប្រិយនិងរៀបចំពោះ អាហ្វិ បាការ ទើបយើងបានដឹងថាអូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីវិស្វលុលរ៉ោះហ្គាត្រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} នូវអ្វី ដែលមិនត្រឹមត្រូវជាដាច់ខាត យើងបានសច្ចាចំពោះព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាសាវ័កប្រសើរបំផុត ក្នុងចំណោមបណ្តាសាវ័ករបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។" (كتاب سليم بن قيس الهلالي) " 1" (96 ឡើយ)

وَأَذِّنْ لِلنَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾

២៦. កាលយើងបានកំណត់កន្លែងព្រះមហាគ្រឹះឲ្យអ៊ុបរ៉ូហ៊ីម [ដោយមានបន្ទូលថា៖] "ចូរអ្នកកុំយក អ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ុនហាយជាមួយអញឡើយ ចូរអ្នកជម្រះបន្ទូលព្រះមហាគ្រឹះរបស់អញឲ្យជន ទាំងឡាយដែលដើរឆ្ងល់ជុំវិញ (បំពេញពិធីហ្គាត្រ) ឲ្យអ្នកឈរទាំងឡាយ (អ្នកធ្វើសក្ការៈបូជា អល់ឡោះហ្គ័រ) ឲ្យអ្នកឱនទាំងឡាយ និងឲ្យអ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍ទាំងឡាយ[បូជា អល់ឡោះហ្គ័រ]" ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៦

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: قَالَ الْإِمَامُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): «قَوْلُهُ تَعَالَى: " وَ طَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَ الرَّكَّعِ السُّجُودِ " يَعْنِي بِحِمِّ آلِ مُحَمَّدٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٠، تأويل الآيات ١: ٣٣٥/٧: ١).

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អុបបាស់បានតំណាលថា... ទទួលបានមកពី អ៊ីសា ប៊ិន ដ្វាវដ្ឋ ដែលបានថ្លែង ថា អ៊ីម៉ាម្យា ប៊ិន យ៉ាក្ត៍ហ្គាវ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [២២:២៦] ចូរអ្នកជម្រះ បន្ទូលព្រះមហាគ្រឹះរបស់អញឲ្យជនទាំងឡាយដែលដើរឆ្ងល់ជុំវិញ ឲ្យអ្នកឈរទាំងឡាយ ឲ្យអ្នកឱន ទាំងឡាយនិងឲ្យអ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍ទាំងឡាយ នេះមានន័យថា ព្រះរាជបុត្ររាជនក្តា^{عليه السلام}របស់ មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله}" (1/335 : 7) (1/335 : 7)

2. مُحَمَّدُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ عَنْ أَبِيَانَ بْنِ عَثْمَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ «وَ طَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَ الرَّكَّعِ السُّجُودِ» فَيَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ لَا يَدْخُلَ مَكَّةَ إِلَّا وَ هُوَ طَاهِرٌ قَدْ عَسَلَ عَرَفَةَ وَ الْأَدَى وَ تَطَهَّرَ. (الكافي , الجزء ٤ , الصفحة ٤٠٠)

២. ហ្វ្រែដ្រី ប៊ិន ស្ត្រីយ៉ាដ្ឋ បានតំណាលតមកពី អ៊ុបន្ទូ សាម៉ាអុស្ត តមកពីម្នាក់ទៀត តមកពី អាបាស ប៊ិន អ៊ីស្ត្រាម៉ាន តមកពីមូហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ហ្គាល់ប៊ី ដែលបានតំណាលតមកពី អាហ្វិ អុប្បុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه} ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ^{عليه} មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{عليه} ថា៖ "[២២:២៦] ចូរអ្នក ជម្រះបន្ទូលព្រះមហាគ្រឹះរបស់អញឲ្យជនទាំងឡាយដែលដើរឆ្ងល់ជុំវិញ ឲ្យអ្នកឈរទាំងឡាយ ឲ្យអ្នក ឱនទាំងឡាយនិងឲ្យអ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍ទាំងឡាយ ។ មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់បារទេដែលចូល ទៅក្នុងម៉ាកកាសូដោយមិនស្អាតខ្លួន មិនជ្រះស្អាតពីញើស មិនជ្រះស្អាតប៉ែកខ្លួននិងមិនបរិសុទ្ធ នោះ ។"

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾

២៧. ចូរអ្នកប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយឲ្យមកបំពេញពិធីហ្គាត្រ ។ ពួកគេនឹងមករកអ្នកដោយដើរ ដោយជិះអ្នកស្តុមនីមួយ (សត្វស្តុមកំព្រឹង យានជំនិះស្រាល ។ ល ។) ស្តាប់មកពីគ្រប់ទិស ទីឆ្ងាយ

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៧

1. مُحَمَّدٌ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ جَمِيعاً عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَقَامَ بِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ لَمْ يَحْجَّ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ "وَ أَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَ عَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ" فَأَمَرَ الْمُؤَدِّبِينَ أَنْ يُؤَدِّبُوا بِأَعْلَى أَصْوَاتِهِمْ بِأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) يَحْجُّ فِي عَامِهِ هَذَا فَعَلِمَ بِهِ مَنْ حَضَرَ الْمَدِينَةَ وَ أَهْلُ الْعَوَالِي وَ الْأَعْرَابُ وَ اجْتَمَعُوا لِحَجِّ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ إِنَّمَا كَانُوا تَابِعِينَ يَنْظُرُونَ مَا يُؤْمَرُونَ وَ يَتَّبِعُونَهُ أَوْ يَصْنَعُ شَيْئاً فَيَصْنَعُونَهُ

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន យ៉ាក្កុត្តប... ទទួលបានមកពី មូហាំម៉ាស៊ុ ប៊ីន អ៊ាម៉ារដែលបានតំណាលតមកពី អាធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២២:២៧ ដោយពុំបានបំពេញពិធីហ្គាច្រទេ ។ អាល់-ឡេហ្គាច្របានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២២:២៧] ចូរអ្នកប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយឲ្យមកបំពេញពិធីហ្គាច្រ ។ ពួកគេនឹងមករកអ្នកដោយដើរ ឬដោយជិះអ្នកដឹកដំបូលស្តុកមកពីគ្រប់ទិសទីឆ្ងាយ ។ ព្រះអង្គ ក៏បានឲ្យអ្នកប្រកាសហៅដោយសម្លេងខ្លាំងៗថា រឺស៊ូលុលឡេហ្គាច្របានបំពេញពិធីហ្គាច្រនេះ ។ ដូច្នេះប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងនគរម៉ាដ្ឋីណាស៊ុ ពួកអាល់-អ៊ាហ្គាលី (العوالي) ពួកអាក្កុរីបបានដឹងដំណឹងនេះ ។ ពួកគេក៏បានប្រជុំគ្នាអំពីរឿងពិធីហ្គាច្ររបស់រឺស៊ូលុលឡេហ្គាច្រ ។ ពួកគេជាអ្នកតាមដែលរង់ចាំមើលថាតើព្រះអង្គ បញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើអ្វីខ្លះ ពួកគេនឹងធ្វើតាមព្រះអង្គ ឬពេលណាព្រះអង្គ ធ្វើអ្វីមួយពេលនោះពួកគេនឹងធ្វើដូចព្រះអង្គដែរ ។"

فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي أَرْبَعِ بَقِيْنَ مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ فَلَمَّا انْتَهَى إِلَى ذِي الْحُلَيْفَةِ رَأَتْ الشَّمْسُ فَأَغْتَسَلَ ثُمَّ خَرَجَ حَتَّى أَتَى الْمَسْجِدَ الَّذِي عِنْدَ الشَّجَرَةِ فَصَلَّى فِيهِ الظُّهْرَ وَ عَزَمَ بِالْحَجِّ مُفْرِداً وَ خَرَجَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى الْبَيْدَاءِ عِنْدَ الْبَيْتِ الْأَوَّلِ فَصَفَّ لَهُ سِمَاطَانِ فَلَحَّى بِالْحَجِّ مُفْرِداً وَ سَاقَ الْهُدْيِ سِتًّا وَ سِتِّينَ أَوْ أَرْبَعًا وَ سِتِّينَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى مَكَّةَ فِي سَلْحِ أَرْبَعٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ طَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ ثُمَّ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ خَلْفَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام)

រឺស៊ូលុលឡេហ្គាច្រចេញដំណើរក្នុងអំឡុងពេលបួនថ្ងៃចុងខែស៊ុល-ក្នុក្កុដ្ឋាស៊ុ ។ លុះព្រះអង្គ បានមកដល់ ស៊ុល-ហ្គ្វឺឡេហ្គាស៊ុ ថ្ងៃបានលិច ។ ព្រះអង្គ បានជម្រះព្រះកាយហើយបានទៅកាន់ម៉ាស៊ុយ្វិដ្ឋមួយដែលមានដើមឈើមួយដើម ។ ព្រះអង្គ បានស្ម័គ្រចិត្តអាល់-ស៊ូហ្គ្វឺរនៅក្នុងម៉ាស៊ុយ្វិដ្ឋនោះ ហើយតាំងបំណងបំពេញពិធីហ្គាច្រដោយខ្លួន ។ រួចហើយព្រះអង្គ ចាកចេញលុះបានទៅដល់អាល់-ហៃដ្ឋាអ៊ុក្កុដ្ឋដំណាក់ផ្លូវដំបូង ។ មនុស្សឈរជាពីរជួរចាំព្រះអង្គ ព្រះអង្គ បានសូត្រតាល់-ប៊ីយ៉ាស៊ុ បង់បំពេញពិធីហ្គាច្រដោយខ្លួន ។ ព្រះអង្គ កៀងហ្វូងសត្វសម្រាប់ធ្វើពលិកម្មដែលមានចំនួនហុកសិបប្រាំមួយឬហុកសិបបួនក្បាល លុះបានទៅដល់ម៉ាកកាស៊ុចុងថ្ងៃទីបួនខែស៊ុល-ហ្គ្វឺឡេហ្គាស៊ុ ។ ព្រះអង្គ បានដើរឆ្ងល់ព្រះមហាក្រឹះប្រាំពីរជុំ ហើយបំពេញស្ម័គ្រចិត្តពីរវាក់អ្នកក្រោយម៉ាក្វិបរឺហ្គ្វិម ។"

ثُمَّ عَادَ إِلَى الْحَجْرِ فَاسْتَلَمَهُ وَ قَدْ كَانَ اسْتَلَمَهُ فِي أَوَّلِ طَوَافِهِ ثُمَّ قَالَ : إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَأَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ وَ إِنَّ

المُسْلِمِينَ كَانُوا يَظُنُّونَ أَنَّ السَّعْيَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ شَيْءٌ صَنَعَهُ الْمُشْرِكُونَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: "إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا".

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានត្រឡប់មកឯអាល់-ហ្គាច្វ (الحجر ថ្មខ្មៅ) បានថើបថ្មនោះ ។ ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានថើបថ្មនោះក្នុងជំនាត់ហ្វូងមួយ ។ ហើយព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង មានព្រះវចនៈថា៖ "អាល់-ស្វ័ហ្គា និង អាល់-ម៉ារវ៉ាស្តុជាព្រះរាជពិធីរបស់អល់ឡោះហ្វ្លូ ស្រ្តីលើសម្តែង ។ ដូច្នេះចូរចាប់ផ្តើមដោយអ្វីដែលអល់ឡោះហ្វ្លូ ស្រ្តីលើសម្តែង ចាប់ផ្តើម ។ ពួកមុស្លីមតែងតែគិតថាអាល់-សាអ៊ីត្រង់ចន្លោះអាល់-ស្វ័ហ្គា និង អាល់-ម៉ារវ៉ាស្តុជាពិធីមួយដែលពួកកាហ្វៀរធ្លាប់តែធ្វើ ។" អល់ឡោះហ្វ្លូ ស្រ្តីលើសម្តែង ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:១៥៨] ស្វ័ហ្គានិងម៉ារវ៉ាស្តុជាពិធី (គឺពិធី) ដែលអល់ឡោះហ្វ្លូបានតែងតាំង ។ អ្នកណាមួយទៅបំពេញពិធីបូជនីយេសចរណ៍ (គឺពិធីហ្គាច្វ) ឯព្រះមហាក្រិះ (គឺកាក្កុបាស្តុ) ឬបំពេញពិធីអ៊ុមរ៉ាវ៉ាត្ត និងពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយបើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ ។

فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا. وَمَنْ تَطَوَّفَ بِهِمَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ. وَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا. وَمَنْ تَطَوَّفَ بِهِمَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង មកឡើងអាល់-ស្វ័ហ្គា បែរទៅរកអាល់-រុកន៍ អាល់-យ៉ាម៉ានី (គឺជ្រុងកាក្កុបាស្តុ) ។ ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានគោរពសក្តារៈអល់ឡោះហ្វ្លូ ស្រ្តីលើសម្តែង លើកតម្កើងព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ហើយសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណអាល់-បាក្កុរ៉ាវ៉ាត្ត ។ រួចហើយព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ចុះមកឯអាល់-ម៉ារវ៉ាស្តុហើយបានឈប់នៅទីនេះដូចព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានឈប់នៅឯអាល់-ស្វ័ហ្គាដែរ ។ រួចហើយព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ចុះមកឯអាល់-ស្វ័ហ្គាវិញ ហើយបានឈប់នៅទីនេះ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ចុះមកឯអាល់-ម៉ារវ៉ាស្តុ លុះបានចប់ពិធីសាអ៊ីរបស់ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង (គឺធ្វើបែបនេះប្រាំពីដង) ។

فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ سَعْيِهِ وَهُوَ عَلَى الْمَرْوَةِ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ بِوَجْهِهِ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذَا جَبْرَيْلُ وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى خَلْفِهِ يَأْمُرُنِي أَنْ أَقْرَ مِنْ لَمْ يَسُقْ هَدْيًا أَنْ يُجَلَّ وَ لَوْ اسْتَقْبَلْتُ مِنْ أَمْرِي مَا اسْتَدْبَرْتُ لَصَنَعْتُ مِثْلَ مَا أَمَرْتُمْ وَ لَكِنِّي سَقْتُ الْهَدْيَ وَ لَا يَنْبَغِي لِسَائِقِ الْهَدْيِ أَنْ يُجَلَّ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ».

លុះចប់ពិធីសាអ៊ី ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង នៅឯអាល់-ម៉ារវ៉ាស្តុ ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានបែរទៅរកមនុស្ស ។ ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង បានគោរពសក្តារៈអល់ឡោះហ្វ្លូ ស្រ្តីលើសម្តែង លើកតម្កើងព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "យ៉ូបរអ៊ុល ស្រ្តីលើសម្តែង ដែលនៅទីនេះ" ព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង ចង្អុលទៅក្រោយខ្នងព្រះអង្គ ស្រ្តីលើសម្តែង "បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំ ស្រ្តីលើសម្តែង បញ្ជាបុគ្គលណាដែលពុំមានសត្វសម្រាប់ពលិកម្មទេនោះ ឲ្យបុគ្គលនោះរួចខ្លួន (គឺដោះសំលៀកបំពាក់ គឺចេញពីអ៊ុះហ្វ្រែម) ។ ក្នុងពេលអនាគតខ្ញុំ ស្រ្តីលើសម្តែង នឹង មិនធ្វើបែបនេះទេ តែខ្ញុំ ស្រ្តីលើសម្តែង នឹងធ្វើស្រដៀងអ្វីដែលខ្ញុំ ស្រ្តីលើសម្តែង បញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើ ។ តែខ្ញុំ ស្រ្តីលើសម្តែង បាននាំសត្វពលិកម្មមក ។ ដរាបណាសត្វពលិកម្មមិនបានទៅដល់កន្លែងវាទេ ដរាបនោះបុគ្គលដែលមានសត្វពលិកម្មមិនទទួលបាននូវផលទេបើបុគ្គលនោះស្លៀកពាក់វិញ (ពោលគឺ ឲ្យគ្រងអ៊ុះហ្វ្រែមទាល់តែសត្វពលិកម្មបានទៅដល់កន្លែងធ្វើពលិកម្ម) ។"

قَالَ «فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ لَنَخْرُجَنَّ حُجَّاجًا وَ رُءُوسَنَا وَ شَعُونَا تَقَطَّرُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَمَا إِنَّكَ لَنْ تُؤْمِنَ

هَذَا أَبَدًا فَقَالَ لَهُ سُرَاقَةُ بْنُ مَالِكِ بْنِ جُعْثِمِ الْكِنَانِيِّ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلِمْنَا دِينَنَا كَأَنَّا خُلِقْنَا أَيُّومَ فَهَذَا الَّذِي أَمَرْتَنَا بِهِ لِعَامِنَا هَذَا أَمْ لِمَا يَسْتَقْبِلُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) بَلْ هُوَ لِلْأَبَدِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ شَبَّكَ أَصَابِعَهُ وَقَالَ: «دَخَلَتِ الْعُمْرَةُ فِي الْحَجِّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ».

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បុរសម្នាក់បានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ថា៖ "គេបានធ្វើឲ្យយើងទៅជាអ្នកបំពេញពិធីហ្គាត ។ យើងដឹងខ្លួនថាហាក់ដូចជាមានគេទាញក្បាលយើង ។" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈប្រាប់បុរសនោះថា៖ "តែលោកនឹងមិនជឿរឿងនេះជាដាច់ខាត!" សារក្សេត្តិ ប៊ិន ម៉ាលិក ប៊ិន យ៉ាក្កុស្តា អាល-គីណានីបានទូលថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បង្ហាត់អស់ទូលព្រះបង្គំឲ្យចេះដឹងសិក្សាសាសនារបស់អស់ទូលព្រះបង្គំ ហាក់ដូចជាអស់ទូលព្រះបង្គំទើបនឹងត្រូវបង្កើតឡើងក្នុងថ្ងៃនេះ ។ អ្វីដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បញ្ជាឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំធ្វើនោះ សម្រាប់តែឆ្នាំនេះឬក៏សម្រាប់ពេលអនាគត(ដែរ)?" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានប្រាប់គាត់ថា៖ "សម្រាប់រហូតតរៀងទៅ លុះដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" រួចហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} រឹតតម្រាមដៃហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ុំមរោត្តិ ត្រូវរាប់បញ្ចូលក្នុងពិធីហ្គាតរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

قَالَ: «وَقَدِمَ عَلَيَّ (عليه السلام) مِنَ الْيَمَنِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ هُوَ بِمَكَّةَ فَدَخَلَ عَلَيَّ فَاطِمَةَ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا وَ هِيَ قَدْ أَحَلَّتْ فَوْجَدَ رِيحًا طَيِّبَةً وَ وَجَدَ عَلَيْهَا ثِيَابًا مَصْبُوعَةً فَقَالَ: مَا هَذَا يَا فَاطِمَةُ؟ فَقَالَتْ: أَمَرْنَا بِهَذَا رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ عَلَيَّ (عليه وآله). فَخَرَجَ عَلَيَّ (عليه السلام) إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) مُسْتَفْتِيًا فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي رَأَيْتُ فَاطِمَةَ قَدْ أَحَلَّتْ وَ عَلَيَّهَا ثِيَابٌ مَصْبُوعَةٌ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله): أَنَا أَمَرْتُ النَّاسَ بِذَلِكَ فَأَنْتِ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ بِمَا أَهْلَلْتِ؟ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِهْلَالًا كِإِهْلَالِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله). فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله): قَرِّ عَلَى إِحْرَامِكَ مِثْلِي وَ أَنْتِ شَرِيكِي فِي هَدْيِي».

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានមកដល់ មកពីអាល-យ៉ាម៉ាន់ មកជួបរីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ដែលនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានជួបហ្វាទីម៉ាស៊ូ ^{سلام الله عليها} ដែលលែងគ្រងអិះហ្ន៎រមហើយ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឃើញព្រះនាង ^{سلام الله عليها} មានក្លិនក្រអូប ឃើញព្រះនាង ^{سلام الله عليها} ស្លៀកសំលៀកបំពាក់ពណ៌ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរថា៖ "ហ្វាទីម៉ាស៊ូ ^{سلام الله عليها} អើយ នេះគឺអ្វី?" ព្រះនាង ^{سلام الله عليها} មានវចនៈថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បញ្ជា យើងឲ្យធ្វើបែបនេះ ។" អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏បានចេញទៅសួររីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ ទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឃើញហ្វាទីម៉ាស៊ូ ^{سلام الله عليها} ស្លៀកសំលៀកបំពាក់ សំលៀកបំពាក់ព្រះនាង ^{سلام الله عليها} មានពណ៌ ។" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានបញ្ជាឲ្យមនុស្សធ្វើបែបនេះ ។ រីឯអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} វិញ អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ តើអ្នកស្លៀកពាក់អ្វី?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ ទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងស្លៀកពាក់ដូចព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ស្លៀកពាក់ដែរ ។" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានប្រាប់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្លៀកពាក់អិះហ្ន៎រមដូចខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាអ្នកចូលរួមក្នុងការធ្វើពលីកម្មរបស់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។"

قَالَ: «وَنَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) بِمَكَّةَ بِالْبَطْحَاءِ هُوَ وَ أَصْحَابُهُ وَ لَمْ يَنْزِلِ الدُّورَ فَلَمَّا كَانَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ عِنْدَ زَوَالِ الشَّمْسِ أَمَرَ النَّاسَ أَنْ يَغْتَسِلُوا وَ يَهْتَلُوا بِالْحَجِّ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى نَبِيِّهِ (صلى الله عليه وآله): «فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ»

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងបណ្តាសាវកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានបោះជំរំនៅ

ម៉ាកកាស៊ូ នៅឯបាត់ហ្វាអ៊ូ មិននៅក្នុងផ្ទះទេ ។ លុះដល់ថ្ងៃតារីយ៉ាស៊ូ (ថ្ងៃទី ៨ ស៊ុល-ហ្គីច្រយ៉ាស៊ូ) ពេល
ថ្ងៃលិច ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានបញ្ជាឲ្យមនុស្សជម្រះកាយហើយសូត្រគាល់បីយ៉ាស៊ូ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូល
អល់ឡោះហ្គ័រ جبرئیل ដែលបានបើកឲ្យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ព្រះអង្គ وجل ជ្រាបគឺ៖ [៣:៩៥] ចូរអស់លោកប្រតិបត្តិតាម
សាសនារបស់អ៊ីបរហ្គីម ។

فَخَرَجَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) وَ أَصْحَابُهُ مُهْلِينَ بِالْحَجِّ حَتَّى أَتَى مِنِّي فَصَلَّى الظُّهْرَ وَ الْعَصْرَ وَ الْمَغْرِبَ وَ الْعِشَاءَ الْآخِرَةَ وَ الْفَجْرَ ثُمَّ
عَدَا وَ النَّاسُ مَعَهُ وَ كَانَتْ فُرَيْشٌ تُفِيضُ مِنَ الْمُرْدَلِقَةِ وَ هِيَ جَمْعٌ وَ يَمْتَعُونَ النَّاسَ أَنْ يُفِيضُوا مِنْهَا فَأَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله)
وَ فُرَيْشٌ تَرَجُّوا أَنْ تَكُونَ إِفَاضَتُهُ مِنْ حَيْثُ كَانُوا يُفِيضُونَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَزُّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ: "ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَ اسْتَعْمِرُوا
اللَّهُ" يَعْنِي إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ فِي إِفَاضَتِهِمْ مِنْهَا وَ مَنْ كَانَ بَعْدَهُمْ فَلَمَّا رَأَتْ فُرَيْشٌ أَنْ قُبَّهَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) قَدْ
مَضَتْ كَأَنَّهُ دَخَلَ فِي أَنْفُسِهِمْ شَيْءٌ لِلَّذِي كَانُوا يَرْجُونَ مِنَ الْإِفَاضَةِ مِنْ مَكَانِهِمْ حَتَّى انْتَهَى إِلَى تِمْرَةَ وَ هِيَ بَطْنٌ عُرْنَةَ بِيحَالِ الْأَرَاكِ
فَضَرِبَتْ قُبَّتُهُ وَ ضَرَبَ النَّاسُ أَحْبَبَتَهُمْ عِنْدَهَا.

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងបណ្តាសារកព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូត្រគាល់បីយ៉ាស៊ូពីបាត់ហ្វា ទាល់តែបានទៅដល់មីណា ។
ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានស្នើឡាត្ត់អាល់-ស៊ីហ្គីរ, អាល់-អាស្វារ, អាល់-ម៉ាក្រីប, អាល់-អ៊ីស្វាអ៊ូ និង អាល់-ហ្វាត្រា ។
ថ្ងៃបន្ទាប់ មនុស្សបានមកជួបជុំជាមួយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ពួកគូរិយស្ត្រីមួយក្រុមប្រញាប់ចាកចេញពីអាល់-
មុស្តាហ្វាលីហ្វាស៊ូជុំគ្នា រារាំងមនុស្សមិនឲ្យប្រញាប់ចាកចេញទៅជាមួយពួកគេទេ ។ រីស៊ុលុលឡោះហ្គ័រ
បានមកដល់ ពួកគូរិយស្ត្រីសង្ឃឹមថាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ចេញមកពីកន្លែងដែលពួកគេចេញមកនោះដែរ ។
អល់ឡោះហ្គ័រ جبرئیل បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:១៩៩] ក្រោយពីនោះ ចូរពួកអ្នកចាកចេញ (ចេញពីវាល
អ្ករហ្វាត្រា) ពីកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ ចូរពួកអ្នកសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ។ មាន
ន័យថា អ៊ីបរហ្គីម عليه السلام អ៊ីសម៉ាអ៊ីល عليه السلام អ៊ីសហ្វាត្រា عليه السلام ដែលបានចាកចេញពីកន្លែងនេះ និងជន
ក្រោយៗព្រះអង្គ عليه السلام ។ លុះពួកគូរិយស្ត្រីបានឃើញជំរំព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ហួសផុតទៅ មានអ្វីមួយជ្រាបចូល
ក្នុងចិត្តពួកគេដែលពួកគេចង់បាន គឺការដកខ្លួនចេញពីកន្លែងពួកគេ លុះពួកគេបានទៅដល់
ណាមីរ៉េត្តិដែលនៅពាក់កណ្តាលអ៊ីរណាស៊ូ ផ្ទឹមនឹងអាល់-អាវ៉ាក់ ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានបោះជំរំនៅទីនោះ
មនុស្សក៏បានបោះជំរំនៅទីនោះដែរ ។

فَلَمَّا زَالَتِ الشَّمْسُ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ مَعَهُ فُرَيْشٌ وَ قَدِ اعْتَسَلَ وَ قَطَعَ التَّلْبِيَةَ حَتَّى وَقَفَ بِالْمَسْجِدِ فَوَعَطَ النَّاسَ
وَ أَمَرَهُمْ وَ نَهَاهُمْ ثُمَّ صَلَّى الظُّهْرَ وَ الْعَصْرَ بِأَدَانٍ وَ إِفَاطَتَيْنِ ثُمَّ مَضَى إِلَى الْمَوْقِفِ فَوَقَفَ بِهِ فَجَعَلَ النَّاسُ يَبْتَدِرُونَ أَحْفَافَ نَاقَتِهِ يَقْفُونَ
إِلَى جَانِبِهَا فَتَحَّاهَا فَفَعَلُوا مِثْلَ ذَلِكَ

ពេលថ្ងៃលិច ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានចាកចេញ ពួកគូរិយស្ត្រីទៅជាមួយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានជម្រះ
ព្រះកាយ បានឈប់សូត្រគាល់បីយ៉ាស៊ូ លុះមកឈប់នៅឯម៉ាស៊ូហ្គីដូ ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានឲ្យជំរំបន្ទាន
ប្រជារាស្ត្រដោយដាក់បទបញ្ញត្តិនិងបម្រាមនានា ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានស្នើឡាត្ត់អាល់-ស៊ីហ្គីរនិង
អាល់-អាស្វារដោយមានអាស្វានតែមួយនិងពីរអ៊ីក្វីម៉ាស៊ូ ។ រួចហើយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានទៅកាន់ដំណាក់
ហើយបានឈប់ត្រង់នោះ ។ មនុស្សបានជុំជុំគ្នាជាមួយស្បែកនៅក្បែរអូដូព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ពួកគេបាន
ឈប់សម្រាកនៅក្បែរព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានហាមធ្វើបែបនេះ តែពួកគេនៅតែធ្វើស្រដៀង
នេះ ។

فَقَالَ : أَيُّهَا النَّاسُ لَيْسَ مَوْضِعُ أَحْفَافِ نَاقَتِي بِالْمَوْقِفِ وَ لَكِنْ هَذَا كُنْهُ . وَ أَوْمَأَ يَدَيْهِ إِلَى الْمَوْقِفِ فَتَفَرَّقَ النَّاسُ وَ فَعَلَ مِثْلَ ذَلِكَ بِالْمُزْدَلِفَةِ فَوَقَفَ النَّاسُ حَتَّى وَقَعَ الْفُرُصُ فُرُصُ الشَّمْسِ ثُمَّ أَفَاضَ وَ أَمَرَ النَّاسَ بِالِدَّعَةِ حَتَّى انْتَهَى إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَ هُوَ الْمَشْعُرُ الْحَرَامُ فَصَلَّى الْمَغْرِبَ وَ الْعِشَاءَ الْآخِرَةَ بِأَذَانٍ وَاحِدٍ وَ إِفَامَتَيْنِ ثُمَّ أَقَامَ حَتَّى صَلَّى فِيهَا الْفَجْرَ وَ عَجَّلَ ضِعْفَاءَ بَنِي هَاشِمٍ بَلِيلٍ وَ أَمَرَهُمْ أَنْ لَا يَرْمُوا الْجُمْرَةَ جَمْرَةَ الْعُقَبَةِ حَتَّى تَطَّلَعَ الشَّمْسُ فَلَمَّا أَضَاءَ لَهُ النَّهَارُ أَفَاضَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى مِئَى فَرَمَى جَمْرَةَ الْعُقَبَةِ .

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ កន្លែងស្បែកជើងមិនមែននៅក្បែរអូរដូចពេលឈប់សម្រាកទេ ។ តែ[កន្លែង]ទាំងអស់នេះ(ដែរ)" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ចង្អុលទៅឯដំណាក់ (គឺកន្លែងសម្រាកក្នុងពេលបំពេញពិធីហ្គាច្រ) ។ មនុស្សក៏បានបែកខ្ញែកគ្នា ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានធ្វើដូចនេះដែរនៅឯមុស្តផ្កាលីហ្គាស៊ូ ។ មនុស្សបានសម្រាកលុះដល់ថ្ងៃលិច ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានចាកចេញ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានបញ្ជាឲ្យមនុស្សរក្សាភាពស្ងាត់ស្ងៀមលុះបានទៅដល់មុស្តផ្កាលីហ្គាស៊ូ នេះគឺព្រះពិធីមួយ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានស្នើឡាតុំអាល់-ម៉ាកុំរីបនិងអាល់-អ៊ីស្តាអ៊ូដោយមានអាស្ថានតែមួយនិងពីរអ៊ីក្វីម៉ាស៊ូ ។ រួចហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បាននៅទីនេះលុះព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានស្នើឡាតុំអាល់-ហ្គាច្ររួច ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានប្រាប់អ្នកខ្សោយបានហ្គាស៊ូម ឲ្យចាកចេញក្នុងពេលឈប់ ហើយបានដាក់បញ្ជាលើពួកគេថា ដរាបណាថ្ងៃមិនទាន់រះទេ ដរាបនោះពួកគេមិនត្រូវចោលដុំថ្មអាល់-អ៊ុក្វីបាស៊ូទេ ។ ដូច្នោះពេលថ្ងៃរះព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ចាកចេញលុះដល់អាល់-មីណា ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ក៏បានចោលដុំថ្មអាល់-អ៊ុក្វីបាស៊ូ ។

وَ كَانَ الْهُدْيِيُّ الَّذِي جَاءَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَرْبَعَةً وَ سِتِّينَ أَوْ سِتِّينَ وَ جَاءَ عَلِيٌّ (عليه السلام) بِأَرْبَعَةٍ وَ ثَلَاثِينَ أَوْ سِتِّينَ وَ ثَلَاثِينَ فَتَحَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) سِتَّةً وَ سِتِّينَ وَ نَحَرَ عَلِيٌّ (عليه السلام) أَرْبَعَةً وَ ثَلَاثِينَ بَدَنَةً وَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَنْ يُؤْخَذَ مِنْ كُلِّ بَدَنَةٍ مِنْهَا جَذْوَةٌ مِنْ لَحْمٍ ثُمَّ تُطْرَحَ فِي بُرْمَةٍ ثُمَّ تُطْبَخُ فَأَكَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ عَلِيٌّ وَ حَسَوَا مِنْ مَرْقَمِهَا وَ لَمْ يُعْطِيَا الْجَزَائِرِينَ جُلُودَهَا وَ لَا جِلَاهُهَا وَ لَا فَلَا بَدَهَا وَ تَصَدَّقَ بِهِ

សត្វពលីកម្មដែលព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم នាំមកនោះមានចំនួនហុកសិបបួន ឬហុកសិបប្រាំមួយក្បាល ។ អាលី صلوات الله عليه وآله وسلم មានសាមសិបបួន ឬសាមសិបប្រាំមួយ ។ រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه وآله وسلم បានបូជាអូដូហុកសិបប្រាំមួយក្បាល អាលី صلوات الله عليه وآله وسلم បានបូជាសាមសិបបួនក្បាល ។ រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه وآله وسلم បានបញ្ជាឲ្យពួកគេយកសាច់អូដូនីមួយៗទៅចំអិន ។ រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه وآله وسلم និងអាលី صلوات الله عليه وآله وسلم បានសោយចំណីនេះទាំងសាច់ទាំងទឹក ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មិនយកអ្វីមួយឡើយពីសត្វពលីកម្មទាំងនេះ សូម្បីតែស្បែកវា គ្រឿងតុបតែងវា ខ្សែបង្ហៀវវាក៏មិនយកដែរ តែព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បរិច្ចាគវាជាទាន មិឲ្យទៅអ្នកលក់ដូរសាច់ទេ ។"

وَ حَلَقَ وَ زَارَ الْبَيْتَ وَ رَجَعَ إِلَى مِئَى وَ أَقَامَ بِهَا حَتَّى كَانَ الْيَوْمَ الثَّلَاثِ مِنْ آخِرِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ ثُمَّ رَمَى الْجِمَارَ وَ نَفَرَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى الْأَبْطَحِ فَقَالَتْ لَهُ عَائِشَةُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ تَرَجِعُ نِسَاؤُكَ بِحِجَّةٍ وَ عُمْرَةٍ مَعًا وَ أَرْجِعُ بِحِجَّةٍ فَأَقَامَ بِالْأَبْطَحِ وَ بَعَثَ مَعَهَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ أَبِي بَكْرٍ إِلَى التَّنْعِيمِ فَأَهْلَّتْ بِعُمْرَةٍ ثُمَّ جَاءَتْ وَ طَافَتْ بِالْبَيْتِ وَ صَلَّتْ رُكْعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) وَ سَعَتَ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَوْوَةِ ثُمَّ أَتَتْ النَّبِيَّ (صلى الله عليه وآله) فَارْتَحَلَ مِنْ يَوْمِهِ وَ لَمْ يَدْخُلِ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَ لَمْ يَطْفَأِ بِالْبَيْتِ وَ دَخَلَ مِنْ أَعْلَى مَكَّةَ مِنْ عَقَبَةِ الْمَدَنِيِّينَ وَ حَرَجَ مِنْ أَسْفَلِ مَكَّةَ مِنْ ذِي طَوًى .

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានកោរក្បាល បានស្តីរ៉ាំរ៉ៃព្រះមហាក្រិះហើយបានត្រឡប់ទៅឯអាល់-មីណាវិញ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បាននៅទីនេះលុះដល់ចុងថ្ងៃតាស្ត្រិកទីបី (គឺថ្ងៃទី ១១, ១២ និង ១៣ ស៊ុល-ហ្គីច្វយ៉ាស្ត) ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានចោលដុំថ្ម ហើយបានដកខ្លួនចេញលុះបានដល់អាល់-បាត្តូហ្គា ។ អ៊ែស្តាស្តបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ថា៖ "ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ឲ្យមហេសីព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ត្រឡប់ទៅវិញជាមួយពិធីហ្គាច្វនិងអ៊ែស្តាស្ត ។ ឯខ្ញុំម្ចាស់ត្រឡប់ទៅវិញដោយបានធ្វើតែពិធីតែហ្គាច្វមួយឬ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ក៏បាននៅឯអាល់-បាត្តូហ្គា ហើយចាត់បញ្ជូនអ៊ែស្តាស្តទៅអាល់-តាន់អ៊ែមជាមួយអ្នកបម្រើម៉ាន ប៊ិន អាច្វិ បាការ ។ នាងបានចាប់ផ្តើមធ្វើពិធីអ៊ែស្តាស្ត ឆ្ងល់ព្រះមហាក្រិះ ស្ម័គ្រចិត្តពីរវែកអុត្តូនៅឯម៉ាកូម អ៊ីបរ៉ូប៊ីម عليه السلام បំពេញសារម្តីរវាងអាល់-ស្វ័ហ្គានិងអាល់-ម៉ារវ៉ាស្ត ។ រួចហើយមករកព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានចាកចេញក្នុងថ្ងៃតែមួយនោះ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មិនបានទៅកាន់ម៉ាស្តឃ្លីដូពិសិដ្ឋទេ មិនបានឆ្ងល់ព្រះមហាក្រិះទេ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានទៅកាន់ទីខ្ពស់បំផុតនៃគរម៉ាកកាស្ត អុក្វីបាស្ត នៃស្រុកទាំងពីរ ហើយបានចេញពីកន្លែងទាបបំផុតនៃគរម៉ាកកាស្ត ស្តី ទូរ៉ា ។" (الكافي 4 : 245 / 4)

2. ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ عَمِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُمَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِيٍّ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ: لِمَ جُعِلَتِ التَّلْبِيَةُ؟ فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَوْحَى إِلَى إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَا نُوحُكَ رَجُلًا" فَتَأَدَّى فَأَجِيبَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ يُلْبَوْنَ».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : ٨٧٣، علل الشرائع: ١٦٤/٠١)

២. អ៊ីបន្ត បាបាវ៉ែហ្គ... ទទួលបានមកពី អ៊ីបខុលឡោះហ្គ ប៊ិន អុលី អាល់-ហ្គាល់ប៊ី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាច្វិ អ្នកបម្រើម៉ានថា៖ "ហេតុអ្វីឲ្យសូត្រអាល់-តាល់ប៊ីយ៉ាស្ត ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានរចនាថា៖ "អល់ឡោះហ្គ عليه السلام បានបើកឲ្យអ៊ីបរ៉ូប៊ីម عليه السلام ដឹងថា៖ [២២:២៧] ចូរអ្នកប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយឲ្យមកបំពេញពិធីហ្គាច្វ ។ ពួកគេនឹងមករកអ្នកដោយដើរ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បានហៅ ហើយព្រះអង្គ عليه السلام បានទទួលចម្លើយពីគ្រប់ទិសទីដើម្បីបំពេញពិធីហ្គាច្វនោះ ។" (علل الشرائع: 1 / 416)

لِيَشْهَدُوا مَنَفَعَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَيْمَاتِهِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْبَاسِ الْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾

២៨. ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេជាកសិណសាក្សីអំពីផលប្រយោជន៍ដែលពួកគេបានទទួល និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេច្រែងព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ[ពេលធ្វើពលិទាន]នាថ្ងៃដែលបានកំណត់ហើយ លើបសុសត្វដែលព្រះអង្គបានប្រទានឲ្យពួកគេនោះ ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកបរិភោគវាចុះ ចូរពួកអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជនមានទុក្ខភ័យ ជនទីលក្រ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៨

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجُبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ، عَنْ أَبِي الْمَعْرَا، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ مَخْرَزٍ، قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ، يُقَالُ لَهُ: أَبُو الْوَرْدِ، فَقَالَ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): رَحِمَكَ اللَّهُ، إِنَّكَ لَوْ كُنْتَ أَرَحْتَ بَدَنَكَ مِنَ الْمُحْمَلِ.

១. មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កុត្តូប... ទទួលបានមកពី សាល់ម៉ាសូ ប៊ិន ម៉ាសូរីស្តដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបាន នៅជុំជាមួយ អាធិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} កាលបុរសម្នាក់ឈ្មោះ អាធិ អាល់-វ៉ារឌីបានមកជួបព្រះអង្គ

^{صلوات الله عليه والسلام} ។ គាត់បានទូលអាធិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមឲ្យអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} អាណិតអាសូរព្រះអង្គ

^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ប្រសិនបើព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អាចសម្រាកព្រះកាយបានពីការលីវែក ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «يَا أَبَا الْوُرْدِ، إِنِّي أَحِبُّ أَنْ أَشْهَدَ الْمَنَافِعَ الَّتِي قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: «لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ» إِنَّهُ لَا يَشْهَدُهَا أَحَدٌ إِلَّا نَفَعَهُ اللَّهُ، أَمَا أَنْتُمْ فَتَرْجِعُونَ مَعْمُورًا لَكُمْ، وَ أَمَا غَيْرُكُمْ فَيُحْفَظُونَ فِي أَهْلِيهِمْ وَ أَمْوَالِهِمْ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٤، الكافي ٢٦٣/٤٦:٤).

អាធិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាធិ អាល់-វ៉ារឌីអ៊ីយ ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ចូលចិត្តណាស់ថាខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទទួលស្គាល់នូវផលប្រយោជន៍ដែលអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ចែងនោះ គឺ៖ [២២:២៨] ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេជា ភស្តុតាងសាក្សីអំពីផលប្រយោជន៍ដែលពួកគេបានទទួល ។ អ្នកណាទទួលស្គាល់អ្វីទាំងនេះ អស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងប្រទានផលប្រយោជន៍ឲ្យអ្នកនោះ ។ ចំណែកឯអស់លោក អស់លោកនឹងទៅជាជន ដែលចាកផុតទោស ។ រីឯអ្នកឯទៀតវិញ ពួកគេនឹងទៅជាជនផុតភ័យផ្នែកគ្រួសារនិងផ្នែកទ្រព្យពួក គេ ។" (الكافي 4 /263 :4)

2. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّوْفَلِيِّ، عَنِ السَّكُونِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ أَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ»، قَالَ: «هُوَ الزَّمَنُ الَّذِي لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُخْرَجَ مِنْ زَمَانَتِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٤، الكافي ٤٦/٤:٤).

២. ទទួលបានពីអាល់-សាក្កុនីដែលបានតំណាលតមកពី អាធិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈ អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:២៨] ចូរពួកអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជនមានទុក្ខភ័យ ជនទីលក្រ ថា៖ "អ្នកដែល ចំពាក់គេដែលមិនអាចដោះស្រាយរួចពីការចំពាក់នោះបាន ។" (الكافي 4 /46 :4)

3. ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَبَانَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «قَالَ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ يَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ» قَالَ: أَيَّامُ الْعَشْرِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٥، معاني الأخبار: ١/٢٩٦).

៣. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្គ័រ ហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសាដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាធិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈថា៖ "អាលី^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:២៨] និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេថ្លែងព្រះ នាមអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} [ពេលធ្វើពិធីនាថ្ងៃដែលបានកំណត់ហើយ ថា៖ "ថ្ងៃទាំងដប់ ។" (معاني الأخبار: 1 /296)

4. وَ عَنْهُ: هَذَا الْإِسْنَادِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ". قَالَ: «هِيَ أَيَّامُ التَّشْرِيقِ».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٥، معاني الأخبار: ٢/٢٩٧).

៤. [...]ទទួលបានពីអាថ្នី អាល់-ស្វ័យ្យាដ៏ដែលបានតំណាលតមកពី អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គា^{رحل} [២២:២៨] និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេថ្លែងព្រះនាមអល់ឡោះហ្គា [ពេលធ្វើពលីទាន]នាថ្ងៃដែលបានកំណត់ហើយ ថា៖ "នេះគឺថ្ងៃ អាល់-តាស្វ័រិកូ (ដប់ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានធ្វើពលីកម្មហើយ) ។" (معاني الأخبار: 2 / 297)

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿١٦﴾

២៩. បន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្រៀមករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន (គឺឲ្យកាត់សក់ កាត់ក្រចក និងជម្រះបន្ទុខ្លួនដោយទៅជួបអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ចូរឲ្យពួកគេបំពេញកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេដើរឆ្ងលព្រះមហាគ្រឹះបុរាណ (កាក្កុបាស្ត) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៩

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، وَ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ جَمِيعاً، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي حَدِيثٍ مِنْ تَمَامِ الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةِ: «اتَّقِ الْمَفَاحِرَةَ، وَ عَلَيْكَ بِوَرَعٍ يَحْجُزُكَ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَ لِيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَ لِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ"».

១. មូហាំម៉ាដ្ត ប៊ិន យ៉ាក្កុប... ទទួលបានពី មូអ៊ាវីយ៉ាស្ត ប៊ិន អ៊ាម៉ារដែលបានថ្លែងថា អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈអំពីពិធីហ្គាច្ចនិងអ៊ីម៉ាដ៏ត្ថុបរិបូរថា៖ "ចូរខ្លាចអំនួត ចូរចុះចិត្តស៊ប់ និងចៀសវាងបំពារបំពានបង្គាប់អល់ឡោះហ្គា^{رحل} ជាកាតព្វកិច្ចលើអស់លោក ព្រោះអល់ឡោះហ្គា^{رحل}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:២៩] បន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្រៀមករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេបំពេញកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេដើរឆ្ងលព្រះមហាគ្រឹះបុរាណ ។"

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَنْ التَّفَثِ أَنْ تَتَكَلَّمَ فِي إِحْرَامِكَ بِكَلَامٍ قَبِيحٍ، فَإِذَا دَخَلْتَ مَكَّةَ وَ طُفْتَ بِالْبَيْتِ وَ تَكَلَّمْتَ بِكَلَامٍ طَيِّبٍ، فَكَانَ ذَلِكَ كَفَّارَةً».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٥، الكافي ٣/٣٣٧: ٤).

អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ "ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន (التفت) គឺពេលអស់លោកនិយាយអាក្រក់ខណៈដែលអស់លោកគ្រងអ៊ុះហ្គ័រម ។ ពេលអស់លោកចូលទៅក្នុងម៉ាកកាស្ត និងនិយាយល្អ ដើរឆ្ងលព្រះមហាគ្រឹះ នេះគឺការលុបលាងទោស ។" (الكافي 4 : 3/337)

2. وَ عَنْهُ: عَنْ حُمَيْدِ بْنِ زَيْدٍ، عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ عَيْرٍ وَاحِدٍ، عَنْ أَبَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ جَلَّ

تَنَازُهُ: «تَمَّ لَيْفُصُوا تَفَنَّهُمْ»، قَالَ: «هُوَ مَا يَكُونُ مِنَ الرَّجُلِ فِي إِحْرَامِهِ، فَإِذَا دَخَلَ مَكَّةَ فَتَكَلَّمَ بِكَلَامٍ طَيِّبٍ، كَانَ ذَلِكَ كَقَارَةٍ لِدَلِكِ الَّذِي كَانَ مِنْهُ».*** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٦، الكافي ٥٤٣/١٥: ٤).

២. [...] អាច្ចិ បាស្មៀវបានតំណាលតមកពី អាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:២៩] បបន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្កប់ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន ថាៈ "នេះគឺអ្វីដែលកើតឡើងលើប្រុសដែលនៅក្នុងអ៊ិះហ្គ័រម ។ ពេលអ្នកនោះចូលទៅក្នុងម៉ាកកាសុ អ្នកនោះ ត្រូវនិយាយសម្តីល្អ ។ នេះគឺការលុបលាងកំហុសនីមួយៗដែលកើតពីខ្លួនអ្នកនោះ ។" (الكافي 4 : 15 / 543)

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ أَبِيَانَ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ مَنْ أَحْبَبَهُ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: لِمَ سُمِّيَ الْبَيْتُ الْعَتِيقُ؟ قَالَ: «هُوَ بَيْتُ حُرٍّ، عَتِيقٌ مِنَ النَّاسِ، لَمْ يَمْلِكْهُ أَحَدٌ».

៣. [...] ទទួលបានពី អាបាន ប៊ិន អ៊ុស្តម៉ាន ដែលបានតំណាលតមកពីគេម្នាក់ដែលបានតំណាលប្រាប់ លោកថា ខ្ញុំបានទូលអាច្ចិ យ៉ាក្តាហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងព្រះបូជនីយវិហារថាៈ "ហេតុអ្វីគេហៅព្រះមហាគ្រឹះថា បុរាណ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាៈ "នេះគឺព្រះមហាគ្រឹះសេរី ដែលចាស់ជាងមនុស្ស ។ វាមិនដែល ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកណាមួយឡើយ ។" (الكافي 4 : 6 / 189)

4. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ: لِأَيِّ شَيْءٍ سَمَّاهُ اللَّهُ الْعَتِيقُ؟ فَقَالَ: «إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ بَيْتٍ وَضَعَهُ اللَّهُ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ إِلَّا لَهُ رَبٌّ، وَ سَكَّانٌ يَسْكُونُونَهُ، غَيْرَ هَذَا الْبَيْتِ، فَإِنَّهُ لَا رَبَّ لَهُ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ هُوَ الْحُرُّ».

៤. [...] ទទួលបានមកពី អាច្ចិ ហ្គ័រស្វាសុ អាល់-ស្វ៊ិម៉ាលីដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូល អាច្ចិ យ៉ាក្តាហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងព្រះបូជនីយវិហារថាៈ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហៅវាថាបុរាណ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាៈ "មិនមានគ្រឹះដ្ឋានណាមួយដែលអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដាក់មកលើផែនដីដែលពុំមានម្ចាស់ទេ ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យវាមានអ្នកនៅ លើកលែងតែព្រះមហាគ្រឹះនេះព្រោះវាមិនមានម្ចាស់ទេក្រៅពី អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយវាសេរី (មិនជាប់របស់អ្នកណាទេ) ។"

تَمَّ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ خَلَقَهُ قَبْلَ الْأَرْضِ، تَمَّ خَلَقَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِ، فَدَخَاهَا مِنْ تَحْتِهِ».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាៈ "អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានបង្កើតវាមុនផែនដី ក្រោយមកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បង្កើតផែនដីក្រោយវា ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានវាតផែនដីពីក្រោមវា ។" (الكافي 4 : 5 / 189)

5. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ لَيْطَوُفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ»، قَالَ: «طَوَافُ الْقَرِيضَةِ طَوَافُ النِّسَاءِ».

៥. [...] ទទួលបានមកពី អាស្ម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដ្ឋដែលបានតំណាលថា អាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:២៩] បបន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្កប់ករណីយកិច្ចដែលគេ

ដាក់មកលើខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេបំពេញកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេដើរឆ្ងល់ព្រះមហាក្រឹះបុរាណ ថា៖
"ការដើរឆ្ងល់ដែលខានមិនបាន (ក្តីរ៉ាប់រង ហ្វារឌូ) ក្តីរ៉ាប់រង អាល់-នីសាអ៊ី ១" (1 /512 :4 1) (الكافي)

6. وَ عَنْهُ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ التُّعْمَانِ، عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ رَأَى النَّاسَ بِمَكَّةَ وَ مَا يَعْمَلُونَ، قَالَ: فَقَالَ: «فَعَالَ كِفَعَالِ الْجَاهِلِيَّةِ، أَمَا وَ اللَّهُ مَا أَمُرُوا بِهَذَا، وَ مَا أَمُرُوا إِلَّا أَنْ يُفَضُّوا تَفَثَهُمْ، وَ لِيُؤْفُوا نُذُورَهُمْ، فَيَمُرُوا بِنَا فَيَحْرِبُونَا بِوَلَايَتِهِمْ، وَ يَعْزِضُوا عَلَيْنَا نُصْرَتَهُمْ» (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٧، الكافي ٢/٣٢٣: ٠٢).

៦. [...] ទទួលបានមកពី អាថ្នី អ្វីបែបដ្ឋានសុំដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាថ្នី យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} កាលព្រះ អង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឃើញពួកអ្នកស្រុកម៉ាកកាសុំធ្វើអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើនោះ មានវចនៈថា៖ "សូមស្ស៊ីច ចំពោះអល់ឡោះហ្វ្រូ^{عجل} គេមិនបានបញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើបែបនេះទេ ។ អ្វីដែលគេបានបញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើនោះ គឺ៖ [២២:២៩] បន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្កប់ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេបំពេញ កិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ។ ពួកគេគួរតែមករកយើង^{عليهم السلام} ។ ពេលពួកគេមករកយើង^{عليهم السلام} ពួកគេត្រូវសូមឲ្យ យើង^{عليهم السلام} ដឹកនាំពួកគេនិងសូមគាំទ្រយើង^{عليهم السلام} ។" (1" (2 /323 :2 1) (الكافي)

7. وَ رَوَى عَنْهُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ قَدْ نَظَرَ إِلَى النَّاسِ يَطُوفُونَ بِالْبَيْتِ، فَقَالَ: «طَوَافٌ كَطَوَافِ الْجَاهِلِيَّةِ، أَمَا وَ اللَّهُ مَا بِهَذَا أَمُرُوا، وَ لَكِنَّهُمْ أَمُرُوا أَنْ يَطُوفُوا بِهَذِهِ الْأَحْجَارِ، ثُمَّ يَنْصَرِفُوا إِلَيْنَا وَ يُعْرِضُونَ مَوَدَّتَهُمْ، وَ يَعْزِضُونَ عَلَيْنَا نُصْرَتَهُمْ» (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٠، تأويل الآيات ٩/٣٣٦: ٠١).

៧. គេបានតំណាលតមកពីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-បាភ្លៀវ^{صلوات الله عليه والسلام}) ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មើលមនុស្សដើរ ឆ្ងល់ព្រះមហាក្រឹះ ហើយមានវចនៈថា៖ "ពួកគេដើរឆ្ងល់ព្រះមហាក្រឹះដូចពួកអរិជ្ជា[មុនសម័យ អ៊ីស្លាម]ដើរឆ្ងល់ ។ សូមស្ស៊ីចចំពោះអល់ឡោះហ្វ្រូ^{عجل} គេមិនបានបញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើដូចនេះទេ ។ គេបាន បញ្ជាឲ្យពួកគេដើរឆ្ងល់សិលាទាំងនេះ រួចហើយឲ្យចាកចេញមករកយើង^{عليهم السلام} ឲ្យស្មោះស្ម័គ្រចំពោះ យើង^{عليهم السلام} ហើយឲ្យសម្តែងការគាំទ្រយើង^{عليهم السلام} ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រអាយ៉ាសុំនេះគឺ៖ [២២:២៩] បន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្កប់ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន ចូរឲ្យពួកគេបំពេញកិច្ចសន្យារបស់ ខ្លួន ។ ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន គឺការប្រជុំ ។ កិច្ចសន្យា គឺការជួបអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (1" (9 /336 :1 1) (تأويل الآيات)

8. وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ ذَرِيحِ الْمُحَارِبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "ثُمَّ لِيُقَضُّوا تَفَثَهُمْ". قَالَ: «التَّفَثُ: لِقَاءُ الْإِمَامِ» (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٧، من لا يحضره الفقيه ٢/١٤٣٢/٢٩٠: ٠٢).

៨. [...] យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលបានមកពី ស្វារិះហ្វ្រូ អាល់-ម៉ាហ្វារីថី ដែលបានតំណាលតមក ពីអាថ្នី អ្នកបង្កប់ខ្លួនឡោះហ្វ្រូ^{عجل} ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ្រូ^{عجل} តេឡី [២២:២៩] បន្ទាប់មកចូរ ឲ្យពួកគេបង្កប់ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន ថា៖ "ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន គឺជួប អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (1" (1432 /290 :2 1) (من لا يحضره الفقيه)

9. وَ عَنْهُ: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادِ الْأَدْمِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ زِيَادِ الْقُنْدِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ ذَرِيحِ الْمُحَارِبِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): ... جُعِلْتُ فِدَاكَ، ... فَإِنَّ ذَرِيحاً الْمُحَارِبِيَّ حَدَّثَنِي عَنْكَ، أَنَّكَ قُلْتَ لَهُ: «لَنْ يُقْبَلُوا تَفَتُّهُمُ» لِقَاءِ الْإِمَامِ: «وَلْيُؤْفُوا نُذُورَهُمْ» تِلْكَ الْمَنَاسِكُ؟ فَقَالَ: «صَدَقَ ذَرِيحٌ، وَ صَدَقْتُ، إِنَّ لِلْقُرْآنِ ظَاهِراً وَ بَاطِناً، وَ مَنْ يَحْتَمِلْ مَا يَحْتَمِلُ ذَرِيحٌ؟»** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٧٧، معاني الأخبار: ١٠/٣٤٠)

៩. [...] ទទួលបានមកពី អាប់ខុលឡោះហ្គា ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូល អាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្គា ^{صلوات الله عليه والسلم} ថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} ស្ថារិះហ្គា អាល់-ម៉ាហ្គារីប៊ី បានប្រាប់ទូលបង្គំថាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} បានប្រាប់លោកថា: [២២:២៩] បន្ទាប់មកចូរឲ្យពួកគេបង្កប់ ករណីយកិច្ចដែលគេដាក់មកលើខ្លួន គឺជួបអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلم} ចូរឲ្យពួកគេបំពេញកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន នេះជា ទង្វើមួយមួយ (ក្នុងការបំពេញពិធីហ្គាច្រ) ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា: "ស្ថារិះហ្គានិយាយពិត លោកក៏ និយាយពិតដែរ ។ ការពិតគួរមាន(ន័យ)ក្រៅ មាន(ន័យ)ក្នុង ។ អ្នកណាអាចទ្របានអ្វីដែលស្ថារិះហ្គា អាចទ្របាននោះទេ ?" (معاني الأخبار: 10 / 340)

ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَعِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

៣០. ដូចនេះឯង[ដែលពិធីហ្គាច្រនិងវិន័យត្រូវអនុវត្តតាម] ។ អ្នកណាគោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅពិសិដ្ឋភាព របស់អាល់ឡោះហ្គា វាជាការប្រសើរសម្រាប់អ្នកនោះ សម្រាប់ព្រះម្ចាស់របស់អ្នកនោះ ។ គេបាន អនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នកនូវបសុសត្វ (គឺសត្វចិញ្ចឹមសម្រាប់បរិភោគ) លើកលែងតែសត្វដែលគេបាន រៀបរាប់ឲ្យពួកអ្នកជ្រាបរួចមកហើយ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកគេចឆ្ងាយពីភាពកខ្វក់នៃ[ការបូជា]រូប បដិមា ចូរពួកអ្នកចៀសឆ្ងាយពីវិទ្ធីវាចា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ៣០

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْأَعْلَوِيِّ، عَنْ عِيْسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ، عَنِ الْإِمَامِ مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَمَنْ يُعْظَمَ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ". قَالَ: «هِيَ ثَلَاثُ حُرْمَاتٍ وَاجِبَةٍ، فَمَنْ قَطَعَ مِنْهَا حُرْمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ بِاللَّهِ: الْأُولَى: إِنْتِهَا حُرْمَةِ اللَّهِ فِي بَيْتِهِ الْحَرَامِ، وَ الثَّانِيَةُ: تَعْطِيلُ الْكِتَابِ وَ الْعَمَلِ بِعَيْرِهِ، وَ الثَّلَاثَةُ: قَطِيعَةُ مَا أَوْجَبَ اللَّهُ مِنْ فُرْضِ طَاعَتِنَا وَ مَوَدَّتِنَا».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٨٠، تأويل الآيات: ١٠/٣٣٦)

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អាប់បាស់... អ៊ីសា ប៊ិន ដាវុដ្ឋ អាល់-ណាយ៉ារបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាមូសា តាលី ^{صلوات الله عليه والسلم} ដែលបានតំណាលតមកពី យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلم} ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គា: [២២:៣០] ដូចនេះឯង[ដែលពិធីហ្គាច្រនិងវិន័យត្រូវអនុវត្តតាម] ។ អ្នកណាគោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ពិសិដ្ឋភាពរបស់អាល់ឡោះហ្គា វាជាការប្រសើរសម្រាប់អ្នកនោះ សម្រាប់ព្រះម្ចាស់របស់អ្នកនោះ ថា:

"ទាំងបីនេះគឺព្រះពិសិដ្ឋភាពចាំបាច់ ។ អ្នកណាចោលបីពិសិដ្ឋភាពនេះ អ្នកនោះយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួម ហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្គ័ (ស្រីរិក شرك) ។ មួយគឺ: ប្រមាថពិសិដ្ឋភាពរបស់អស់ឡោះហ្គ័នៅក្នុង ព្រះមហាគ្រឹះព្រះអង្គ ។ ពីរគឺ: ព្យួរចោលព្រះគម្ពីរ (គឺគូរអាន) ហើយប្រព្រឹត្តទីទៃពីព្រះគម្ពីរនោះ ។ បី គឺ: ចោលអ្វីដែលអស់ឡោះហ្គ័បានលើសពីតម្រូវឲ្យអនុវត្តតាមនោះទៅទៀត គឺចាំបាច់ត្រូវតែស្តាប់ បង្គាប់យើង عليهم السلامនិងស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ។" (10 / 336 : 1) (تاويل الآيات)

2. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، وَ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ جَمِيعاً، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُؤَيْدٍ، عَنِ دُرُسْتٍ، عَنْ زَيْدِ الشَّحَامِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَ اجْتَنِبُوا قَوْلَ الرُّورِ، فَقَالَ: «الرِّجْسُ مِنَ الْأَوْثَانِ: الشِّطْرُنْجُ، وَ قَوْلُ الرُّورِ: الْعِنَاءُ».

២. [...] ស្រែដ្ឋ អាល់-ស្តាហ្គាំបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ អាច្វ អាប់ខុលឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្គ័ [២២:៣០] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកគេចឆ្ងាយពីភាពកខ្វក់នៃ[ការបូជា]រូបបដិមា ចូរពួកអ្នក ចៀសឆ្ងាយពីវិទ្ធភាព ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ភាពកខ្វក់នៃ[ការបូជា]រូបបដិមា គឺ[ល្បែង] ចត្រង ។ វិទ្ធភាព គឺច្រៀង ។" (الكافي 6 : 2 / 435)

حُفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾

៣១. ចូរពួកអ្នកចុះចិត្តស៊ប់ចំពោះអស់ឡោះហ្គ័ កុំយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គ ឡើយ ។ អ្នកណាមួយយកអ្វី[ផ្សេង]មកចូលរួមហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្គ័ ដូចជាអ្នកនោះ ធ្លាក់ពីលើមេឃ ត្រូវសត្វឆាប់ឆក់យកគេទៅ ឬត្រូវខ្យល់បក់ជាតំនាំយកគេទៅទីឆ្ងាយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣១

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عَمِيرٍ، عَنِ ابْنِ أَدِيْنَةَ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ”حُفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ“، قَالَ: «الْحَيْفِيَّةُ مِنَ الْفُطْرَةِ الَّتِي فَطَرَ اللَّهُ النَّاسَ عَلَيْهَا، لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ، قَالَ: فَطَرَهُمْ عَلَى الْمَعْرِفَةِ بِهِ».

១. មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កូប... ស៊ូរ៉ា: ២២ បានតំណាលតមកពីអាច្វ យ៉ាក្កូហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ថា ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័ وجل [២២:៣១] ចូរពួកអ្នកចុះចិត្តស៊ប់ចំពោះអស់ឡោះហ្គ័ កុំយកអ្វីផ្សេង មកចូលរួមជាមួយព្រះអង្គឡើយ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ការចុះចិត្តស៊ប់មានមកពីធម្មជាតិ អស់ឡោះហ្គ័ وجل បានបង្កើតមនុស្សមកអាស្រ័យលើធម្មជាតិនេះ ។ មិនមានការផ្លាស់ប្តូរទេក្នុងការបង្ក បង្កើតរបស់អស់ឡោះហ្គ័ وجل ។ ព្រះអង្គ وجل ធ្វើឲ្យមនុស្សមានធម្មជាតិអាស្រ័យលើការទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ وجل តាមរយៈធម្មជាតិនេះ ។" (الكافي 2 : 4 / 10)

ذَلِكَ ۖ وَمَنْ يُعْظَمَ شَعْبَرِ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾

៣២. [បានបញ្ញត្តមក]ដូចនេះឯង ។ អ្នកណាគោរពវិធី (គឺបែបបទ ឬក្រឹត្យ) របស់អល់ឡោះហ្គាំ វាជាសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលមកពីជម្រៅបេះដូង ។

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾

៣៣. ពួកអ្នកទាញយកបាននូវផលប្រយោជន៍ពីពួកវា (គឺបសុសត្វ) រហូតដល់កាលកំណត់ដែលបានកំណត់ហើយ ។ បន្ទាប់មក កន្លែងរបស់ពួកវា[សម្រាប់ធ្វើពលីកម្ម] គឺព្រះមហាក្រឹះបុរាណ (នៅឯមីណា) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៣២-៣៣

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكَنَابِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى". قَالَ: «إِنْ احتَاجَ إِلَىٰ ظَهْرَهَا رَكِبَهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَعْتَفَ عَلَيْهَا، وَإِنْ كَانَ لَهَا لَبَنٌ حَلَبَهَا حَلَابًا لَا يَنْهَكُهَا».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ : صفحة : ٨٨٣، الكافي ٤٩٢/١:٤)

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កូប... អាឡិ អាល់-ស្វ័បាស្ថ អាល់-កាណានីបានតំណាលតមកពី អាឡិ អុប្បុលឡោះហ្គាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនា: អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាំ [២២:៣៣] ពួកអ្នកទាញយកបាននូវផលប្រយោជន៍ពីពួកវា (បសុសត្វ) រហូតដល់កាលកំណត់ដែលបានកំណត់ហើយ ថា: "បើគេត្រូវការជិះលើខ្នងវា គេមិនបាច់ស្រែកដេញវាទេ ។ បើវាមានទឹកដោះ គេអាចយកទឹកដោះវាបានដោយមិនធ្វើលើសពីនេះ ។" (الكافي 4 : 1/492)

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لَّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَالْيَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾

៣៤. យើងបានចាត់ឲ្យសហគមន៍នីមួយៗមាននូវវិធីមួយ (គឺពិធីគោរពបូជាអល់ឡោះហ្គាំ) ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេថ្លែងព្រះនាមអល់ឡោះហ្គាំនៅលើបសុសត្វ ដែលព្រះអង្គបានប្រទានឲ្យពួកគេ ។ ព្រះពួកអ្នកគឺព្រះតែមួយគត់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ (ចូរគោរពតាមបង្គាប់ព្រះអង្គ) ។ ចូរអ្នកប្រាប់ដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកដាក់ខ្លួន ។

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٥﴾

៣៥. គឺបណ្តាអ្នកដែលរន្ធត់ចិត្ត [ដោយខ្លាចនិងដោយសេចក្តីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់] ពេលគេថ្លែងដល់អល់ឡោះហ្គាំ គឺបណ្តាអ្នកដែលអត់ធ្មត់ទុក្ខវេទនាដែលពួកគេពិបតៈ[ក្នុងជីវិតនិងលើមាតិកាអល់ឡោះហ្គាំ] គឺបណ្តាអ្នកដែលធ្វើនិមន្តរខ្លាចខ្លួន ដែលបរិច្ចាគនូវអ្វីដែលយើងប្រទានឲ្យពួកគេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ៣៤-៣៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: قَالَ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «سَأَلْتُ أَبِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "وَوَبَّئِرَ الْمُحْسِنِينَ" الْآيَةَ، قَالَ: نَزَلَتْ فِيْنَا حَاصَّةً».* (الرهان في تفسير القرآن الجزء ٣ : صفحة : ٨٨٤، أويل الآيات ٣٣٧/١١:١).

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-អ៊ាប់បាស់... អ៊ីសា ប៊ីន ដ្យាវដ្ឋបានតំណាលថា មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ីន យ៉ាក្រូហ្គា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គៈ ^{عز وجل} [២២:៣៤] ចូរអ្នកប្រាប់ដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកដាក់ខ្លួន ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបយើង ^{عليهم السلام} ជាពិសេស ។" (تأويل الآيات 1: 11/337)

وَالْبَدَنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَأذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

៣៦. យើងបានដាក់មកលើពួកអ្នកនូវបណ្តាសត្វអ្នកដូជាផ្នែកមួយនៃវត្តិ (ក្រឹតិកា) សាសនាអល់ឡោះហ្គៈ (គឺសម្រាប់ធ្វើពលីកម្ម) ។ ពួកវាមាននូវកុសលសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកថ្លែងព្រះនាមអល់ឡោះហ្គៈលើសត្វទាំងនោះ ពេលពួកវានៅក្នុងជួរ[នៅក្បែរកន្លែងធ្វើពលីកម្ម] ។ ពេលពួកវារលំ (បានធ្វើពលីកម្មហើយ) ចូរពួកអ្នកបរិភោគពួកវា ចូរផ្គត់ផ្គង់បុគ្គលក្រីក្រដែលត្រេកអរនិងស្នូម [ដោយពួកវា] ។ យើងបានឲ្យពួកវានៅក្រោមអំណាចពួកអ្នកដូច្នោះឯង ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកដឹងគុណ ។

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

៣៧. សាច់និងឈាមពួកវាមិនទៅដល់អល់ឡោះហ្គៈទេ មានតែសទ្ធាស្មោះស៊ប់ចិត្តរបស់ពួកអ្នកទេ ដែលទៅដល់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានឲ្យពួកវានៅក្រោមអំណាចពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកលើកតម្កើងអល់ឡោះហ្គៈដែលបានដឹកនាំពួកអ្នក ។ ចូរអ្នកប្រាប់ដំណឹងល្អដល់អ្នកប្រព្រឹត្តិល្អទាំងឡាយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ៣៦-៣៧

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجُبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَأذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ." قَالَ: «ذَلِكَ حِينَ تَصْفُ لِلنَّحْرِ، تَرِبُّطُ يَدَيْهَا مَا بَيْنَ الْحُفَّتِ وَالرُّكْبَةِ، وَوُجُوبُ جُنُوبِهَا إِذَا وَقَعَتْ عَلَى الْأَرْضِ».* (الرهان في تفسير القرآن الجزء ٣ : صفحة : ٨٨٤، الكافي ١/٤٩٧:٤).

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន យ៉ាក្រូហ្គៈ... អ៊ាប់ខ្ពុលឡោះហ្គៈ ប៊ីន ស៊ីណានបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ

អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ [២២:៣៦] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកថ្លែង ព្រះនាមអាល់ឡោះហ្គ័រលើសត្វទាំងនោះពេលពួកវានៅក្នុងជួរ ថា៖ "នេះគឺពេលសត្វសម្រាប់ធ្វើពលីកម្ម ឈរក្នុងជួរ ចងជើងត្រង់ជង្គង់ ។ ពេលពួកវារលំ គឺពេលពួកវាដួលទៅលើដី ។" (الكافي 4: 1/497)

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ، عَنْ صَفْوَانَ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَ أَطْعَمُوا الْقَانِعَ وَ الْمُعْتَرَّ، قَالَ: «الْقَانِعُ: الَّذِي يَفْتَعُ بِمَا أُعْطِيَتْهُ، وَ الْمُعْتَرُّ: الَّذِي يَعْتَرِيكَ، وَ السَّائِلُ: الَّذِي يَسْأَلُكَ فِي يَدَيْهِ، وَ الْبَائِسُ: هُوَ الْفَقِيرُ».

២. [...] មូអ៊ារីយ៉ាស៊ុំ បឺន អ៊ុម៉ារបានតំណាលតមកពី អាឡី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពី ព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ [២២:៣៦] ពេលពួកវារលំ ចូរពួកអ្នកបរិភោគពួកវា ចូរផ្គត់ផ្គង់បុគ្គលក្រីក្រ ត្រេកអរនឹងសូម ថា៖ "បុគ្គលក្រីក្រត្រេកអរគឺបុគ្គលដែលរីករាយនឹងអ្វីដែលគេឲ្យមកខ្លួន ។ អាល់-មុអ៊ុតារី (المُعْتَرَّ) គឺបុគ្គលឆ្លងកាត់ ។ សូមគឺបុគ្គលដែលសូមលោកដោយដៃខ្លួន ។ អាល់-បាអ៊ីស (البائس) គឺអ្នកក្រីក្រ ។" (الكافي 4: 6/500)

وَإِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

៣៨. អាល់ឡោះហ្គ័រការពារបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ អាល់ឡោះហ្គ័រមិនសព្វព្រះហឫទ័យឡើយ បុគ្គលណា ដែលក្បត់ អសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ៣៨

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُوسُفَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا". قَالَ: «نَحْنُ الَّذِينَ ءَامَنُوا، وَ اللَّهُ يُدْفِعُ عَنَّا مَا أَذَاعَتْ عَنَّا شَيْعَتُنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء 3 : صفحة : ٨٨٧، تاويل الآيات ١: ٣٣٧/١٢)

១. មូហ្គាម៉ាដូ បឺន អាល់-អាប់បាស់បានតំណាលថា... អ៊ីសហ្គាត្តូ បឺន អ៊ុម៉ារបានតំណាលថា ខ្ញុំបាន សួរ អាឡី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ [២២:៣៨] អាល់ឡោះហ្គ័រការពារបណ្តា អ្នកមានសទ្ធា ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យើង عليهم السلام គឺបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ អាល់ឡោះហ្គ័រការពារ យើង عليهم السلام អំពីអ្វីដែលស៊ីអាយ៉ាស៊ុំយើង عليهم السلام ផ្សាយបន្តពីយើង عليهم السلام [នូវហ្វាខ្លីស្រុក្នុងនាមយើង عليهم السلام] ។" (تاويل الآيات 1: 12/337)

2. يعني إن بعض شيعتهم يذبح عنهم بعض أسرارهم إلى أعدائهم يقصد بذلك إذاهم أو لا يقصد فإن الله سبحانه يدافع عنهم (إن الله لا يحب كل خوان - لمودتهم - كفور) بولايتهم. (تاويل الآيات - شرف الدين الحسيني - ج ١ - الصفحة ٣٣٧)

២. [ស្ត្រីរូប អាល់-ខ្លីន អាល់-ណាយ៉ាហ្គ័រ]មានប្រសាសន៍ថា៖ "មានន័យថាស៊ីអាយ៉ាស៊ុំខ្លះរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ប្រាប់រឿងសម្ងាត់ខ្លះរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ឲ្យសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ក្នុងបំណងធ្វើឲ្យព្រះអង្គ عليهم السلام ឈឺ

نصف الحرب - ٣٤ - ٣٥

ចាប់ ឬដោយមិនមានបំណងធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ឈឺចាប់ទេ ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ នឹងការពារព្រះអង្គ ﷺ
[២២:៣៨] អស់ឡោះហ្ន៎មិនសព្វព្រះហឫទ័យឡើយ បុគ្គលណាដែលក្បត់ មិត្តភាពព្រះអង្គ ﷺ អសទ្ធា
ចំពោះវិទ្យាយ៉ាស្ត់ព្រះអង្គ ﷺ ។" (12 / 337 : 1) (تأويل الآيات)

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

៣៩. គេអនុញ្ញាតឲ្យជនទាំងឡាយណាដែលត្រូវគេវាយប្រហារ [ឲ្យប្រយុទ្ធតបវិញបាន] ព្រោះពួកគេ
ត្រូវគេសង្កត់សង្កិន ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានគេជានុភាពជួយសង្គ្រោះពួកគេ ។

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهَدَمَتْ
صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

៤០. ជនណាដែលត្រូវគេបណ្តេញចេញពីផ្ទះ[និងពីស្រុកទេស]ដោយគ្មានសិទ្ធិ ព្រោះតែពួកគេ[គ្រាន់
តែ]បានថ្លែងថា៖ "ព្រះម្ចាស់យើងគឺអស់ឡោះហ្ន៎ ។" បើអស់ឡោះហ្ន៎មិនបានរុញច្រានមនុស្ស
មួយចំនួនដោយមនុស្សមួយចំនួនទៀតទេ ច្បាស់ជាអាស្រម វិហារពួកណាស់វានឹង ព្រមទាំងវិហារ
ពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងម៉ាស៊ីដូទាំងឡាយ ដែលគេថ្លែងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎នៅក្នុងនោះយ៉ាងញឹក
ញយនឹងត្រូវកម្ទេចចោល ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ជួយសង្គ្រោះអ្នកណាដែលគាំទ្រ [មូលហេតុ]ព្រះ
អង្គ ។ អស់ឡោះហ្ន៎មហាខ្លាំងពូកែ ព្រះអង្គទ្រង់មានមហិទ្ធិបូជ្ញារុងរៀង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត់ ៣៩-៤០

1. ابنُ محبوبٍ عن أبي جعفرٍ الأَحْوَلِ عن سَلَامِ بْنِ المُسْتَنِيرِ عن أبي جَعْفَرٍ (عليه السلام) في قولِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى "الَّذِينَ أُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ" قَالَ نَزَلَتْ فِي رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ عَلِيٍّ وَ حَمْزَةَ وَ جَعْفَرَ وَ جَرَّتْ فِي الحُسَيْنِ
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَجْمَعِينَ .

១. អ៊ីបនូ ម៉ាស៊ីដូបទទួលបានមកពី អាហ្វិ យ៉ាក្តូហ្គារ អាល់-អាស្ត់រ៉ាល់ដែលបានតំណាលតមកពី
សាឡាម ប៊ិន អាល់-មុសតាសៀរដែលបានតំណាលតមកពី អាហ្វិ យ៉ាក្តូហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពី
ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ تعالى [២២:៤០] ជនណាដែលត្រូវគេបណ្តេញចេញពីផ្ទះ[និងពីស្រុកទេស]ដោយ
គ្មានសិទ្ធិព្រោះតែពួកគេ[គ្រាន់តែ]បានថ្លែងថា៖ "ព្រះម្ចាស់យើងគឺអស់ឡោះហ្ន៎ ថា៖ "អាយ៉ាស្ត់នេះត្រូវ
លើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله អាល្លី صلوات الله عليه والسلام ហ្គាស្តាស្ត់ صلوات الله عليه والسلام យ៉ាក្តូហ្គារ صلوات الله عليه والسلام និង សំដៅមក
លើអាល់-ហ្វិសៃនី صلوات الله عليه والسلام សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់បុគ្គល ﷺ ទាំងនេះ ។" (534 : 337 : 8) (الكافي)

2. مُحَمَّدُ بْنُ العَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ العَلَوِيِّ، عَنْ عيسى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا موسى بْنُ جَعْفَرٍ،
عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: «نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ فِي آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) خَاصَّةً "أَذِنَ لِلَّذِينَ يُفَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ * الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ" - ثُمَّ تَلَا إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى - "وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ
الْأُمُورِ"». * (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٨٨، تأويل الآيات ٣٨/١٤:١).

២. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-អ៊ាប៊ុនបានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ីន ដ្យាវុដ្ឋបានតំណាលតមកពី មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន យ៉ាក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបានបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه وآله وسلم ជាពិសេស ។ [២២:៣៩] គេអនុញ្ញាតឲ្យជនទាំងឡាយដែលត្រូវគេវាយប្រហារ[ឲ្យប្រយុទ្ធតបវិញបាន] ព្រោះពួកគេត្រូវគេសង្កត់សង្កិន ។ អល់ឡោះហ្គ័រទ្រង់មានគេជានុភាពជួយសង្គ្រោះពួកគេ ។ [២២:៤០] ជនណាដែលត្រូវគេបណ្តេញចេញពីផ្ទះ[និងពីស្រុកទេស]ដោយគ្មានសិទ្ធិ ព្រោះតែពួកគេ[គ្រាន់តែ]បានថ្លែងថា៖ "ព្រះម្ចាស់យើងគឺអល់ឡោះហ្គ័រ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រលុះដល់អាយ៉ាស្កុនេះ [២២:៤១] អវសាននៃកិច្ចការទាំងឡាយនៅលើអល់ឡោះហ្គ័រ ។ (14 /338 :1 1)

3. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ غَامِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى بْنِ عُبَيْدٍ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ حَكِيمِ الْحَنَاطِ، عَنْ ضُرَيْسٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: "أُذِنَ لِلَّذِينَ يُفَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ"، قَالَ: «الْحُسَيْنُ وَالْحُسَيْنُ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٨٨، تأويل الآيات ١٥/٣٣٨ :١.)

៣. [...] ដ្យាវុដ្ឋបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពី [២២:៣៩] គេអនុញ្ញាតឲ្យជនទាំងឡាយដែលត្រូវគេវាយប្រហារ[ឲ្យប្រយុទ្ធតបវិញបាន] ព្រោះពួកគេត្រូវគេសង្កត់សង្កិន ។ អល់ឡោះហ្គ័រទ្រង់មានគេជានុភាពជួយសង្គ្រោះពួកគេ ថា៖ "អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ្គ័រសែន صلوات الله عليه والسلام ។" (15 /338 :1 1)

4. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنْ مِثْقَلِ الْحَنَاطِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجَلَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "أُذِنَ لِلَّذِينَ يُفَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ"، قَالَ: «هِيَ فِي الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ أَصْحَابِهِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٨٨، تأويل الآيات ١٦/٣٣٨ :١.)

៤. [...] អ៊ាប៊ុនឌុលឡោះហ្គ័រ ប៊ីន អាដ្ឋឡាន់ដែលបានតំណាលមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាម មូហាំម៉ាដ្ឋ បាត្រូវ صلوات الله عليه والسلام) ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل [២២:៣៩] គេអនុញ្ញាតឲ្យជនទាំងឡាយដែលត្រូវគេវាយប្រហារ[ឲ្យប្រយុទ្ធតបវិញបាន] ព្រោះពួកគេត្រូវគេសង្កត់សង្កិន ។ អល់ឡោះហ្គ័រទ្រង់មានគេជានុភាពជួយសង្គ្រោះពួកគេ ថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកសំដៅទៅលើអាល់-ក្ល័អ៊ីម និងបណ្តាកនព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។" (16/338:1 1)

5. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مَوْلَانَا مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ". قَالَ: «نَزَلَتْ فِيْنَا حَاصَةً، فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ دُرَيْبِهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، وَ مَا أَرْكَبُ مِنْ أَمْرِ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ)». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٨٨، تأويل الآيات ١٨/٣٣٩ :١.)

៥. [...] អ៊ីសា ប៊ីន ដ្យាវុដ្ឋ អាល់-ណាដ្ឋុយ៉ាវុដ្ឋបានតំណាលតមកពីព្រះបរមគ្រូយើង មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន យ៉ាក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ تعالى [២២:៤០] ជនណាដែលត្រូវគេបណ្តេញចេញពីផ្ទះ[និងពីស្រុកទេស]ដោយគ្មានសិទ្ធិ ថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះ

នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបយើង صلوات الله عليه والسلام ជាពិសេស សំដៅមកលើអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام ទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام និងសំដៅទៅលើអំពើដែលគេបានប្រព្រឹត្តលើហ្វាទ្វីម៉ាស្ត صلوات الله عليه والسلام ។" (تأويل الآيات 1: 18 / 339)

6. ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "أُذِنَ لِلَّذِينَ يُثَاقِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ". قَالَ: «إِنَّ الْعَامَّةَ يَقُولُونَ: نَزَلَتْ فِي رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَمَّا أَخْرَجْتَهُ قُرَيْشٌ مِنْ مَكَّةَ، وَ إِنَّمَا هُوَ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِذَا حَرَجَ يَطْلُبُ بِدَمِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)...» (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٨٩، تفسير القمي ٠٢: ٨٤)

៦. អាល់ ប៊ីន អ៊ីបរ៉ាហ្វីមបានតំណាលថា... អ៊ីបន្ទូ មុសកានបានតំណាលតមកពី អាឡិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាឃ្មាត្តហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ស្ទ្រីឌីក្វ صلوات الله عليه والسلام) ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام [២២:៣៩] គេអនុញ្ញាតឲ្យជនទាំងឡាយដែលត្រូវគេវាយប្រហារ[ឲ្យប្រយុទ្ធតបវិញបាន] ព្រោះពួកគេត្រូវគេសង្កត់សង្កិន ។ អល់ឡោះហ្វាទ្វីម៉ាស្តមានគោលការណ៍ដូចយសង្គ្រោះពួកគេ ថា៖ "មុស្តីមទូទៅថាអាយ៉ាស្តនេះត្រូវដាក់ចុះមកសំដៅទៅលើស្វីលុលឡោះហ្វា صلوات الله عليه وآله កាលពួកគេរុយស្ត្រីបានបណ្តេញព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ចេញពីម៉ាកកាស្ត ។ ក៏ប៉ុន្តែអាយ៉ាស្តនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកសំដៅទៅលើអាល់-ក្លីអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام ពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងងើបឡើងវិញដើម្បីលាងបំណុលឈាមអាល់-ហ្វ្វាសែនី صلوات الله عليه والسلام ។" (تفسير القمي 84:2)

7. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عِيسَى بْنِ ذَاوَدَ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "و لَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ هَلَيْمَتْ صَوَامِعُ وَ بِيَعٌ وَ صَلَوَاتٌ وَ مَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا"، قَالَ: «هُمُ الْأَيْمَةُ الْأَعْلَامُ، وَ لَوْلَا صَبْرُهُمْ، وَ انْتِظَارُهُمُ الْأَمْرَ أَنْ يَأْتِيَهُمْ مِنَ اللَّهِ لَقَاتَلُوا جَمِيعًا. قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ"». (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٩٠، تأويل الآيات ١: ٢٠/٣٤٠، و قطعة منه في شواهد التنزيل ١: ٣٨٤/٢٨٠ و تذكرة الخواص: ١٦ و فرائد السمطين ١: ٢٦١/٣٣٩ و ينابيع المودة: ٧٠ و ٧٢ و ٧٤ و ١٢٠)

៧. [...] អ៊ីសា ប៊ីន ដ្យាវដូបានតំណាលតមកពី អាឡិ អាល់-ហ្គាសាន់ មូសា អ៊ីបន្ទូ យ៉ាត្តហ្វារ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام បើអល់ឡោះហ្វាមិនបានរុញច្រានមនុស្សមួយចំនួនដោយមនុស្សមួយចំនួនទៀតទេ ច្បាស់ជាអាស្រម វិហារពួកណាស់រំនីព្រមទាំងវិហារពួកយ៉ាហ្វ្វីនីនិងម៉ាស្តហ្វ្វីដូទាំងឡាយ ដែលគេថ្លែងព្រះនាមអល់ឡោះហ្វានៅក្នុងនោះយ៉ាងញឹកញយនឹងត្រូវកម្ទេចចោល ថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះគឺអ៊ីម៉ាឃ្មាត្តហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ទាំងឡាយ ព្រះរាជទង ។ បើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទាំងអស់មិនអត់ធ្មត់ រង់ចាំឲ្យរឿងនោះ (គឺអាល់-ក្លីអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام) មកដល់ពួកគេពីអល់ឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام ទេ នោះ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទាំងអស់ប្រាកដជានឹងត្រូវគេធ្វើឃាត ។ អល់ឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:៤០] អល់ឡោះហ្វាទ្វីម៉ាស្តដូចយសង្គ្រោះអ្នកណាដែលគាំទ្រ[មូលហេតុ]ព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្វាមហាខ្លាំងពូកែព្រះអង្គទ្រង់មានមហិទ្ធិបូទ្វីរុងរឿង ។" (تأويل الآيات 1: 20 / 340)

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾

៤១. ជនទាំងឡាយដែល ប្រសិនបើយើងតែងតាំងពួកគេនៅលើផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្ការ[ប្រជាអល់ឡោះហ្គ័រ] បរិច្ចាគទាន ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ[តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្គ័រ] និងហាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។ អវសាន (គឺការសម្រេច) នៃរឿងទាំងឡាយនៅលើអល់ឡោះហ្គ័រ ។

وَأَنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾

៤២. បើពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ទា ពួកគោរពបូជារូបបដិមា ពួកទុច្ចរិត ។ ល។) បដិសេធអ្នកក្នុងសម័យមុនពួកគេ [ពួកបដិសេធសទ្ទានៃ]ប្រជារាស្ត្ររបស់នុះហ្គ័រ ប្រជាជាតិអុដូនិងប្រជាជាតិស្វាម្មដ្ឋក៏ធ្លាប់បានបដិសេធដែរ ។

وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمِ لُوطٍ ﴿٤٣﴾

៤៣. [ពួកបដិសេធសទ្ទានៃ]ប្រជារាស្ត្ររបស់អ៊ីបរ៉ូហ្គ័រ និងប្រជារាស្ត្ររបស់លូតូ[ក៏បានប្រមាថដូច្នោះដែរ]

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾

៤៤. ព្រមទាំង[ពួកបដិសេធសទ្ទាក្នុងចំណោម]ពួកអ្នកស្រុកម៉ាដូយ៉ាន[ផងដែរ] ។ ឯមូសាក៏ត្រូវគេបដិសេធដែរ ។ តែអញបានទុកពេលឲ្យពួកបដិសេធសទ្ទា បន្ទាប់ពីនោះអញបានច្បាម (គឺវាយប្រហារ) ពួកគេ ។ ការមិនសព្វហឫទ័យរបស់អញនោះ[តឹងរឹង]យ៉ាងម៉េចខ្លះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ៤១-៤៤

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حُصَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْإِمَامِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: قَوْلُهُ تَعَالَى: "الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ" قَالَ: «نَحْنُ هُمْ».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩١، تأويل الآيات (١: ٢٢/٣٤٢)

១. មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប៊ុនបានតំណាលថា... ហ្គាស្ទ័ន ប៊ិន ម៉ាខ័រិកូបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាមូសា ប៊ិន យ៉ាកុបហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបុព្វការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ تعالى [២២:៤១] ជនទាំងឡាយដែលប្រសិនបើយើងតែងតាំងពួកគេនៅលើផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្ការ[ប្រជាអល់ឡោះហ្គ័រ] បរិច្ចាគទាន ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ[តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្គ័រ] និងហាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។ យើង عليهم គឺបុគ្គលទាំងនេះ ។" (تأويل الآيات 1: 22 /342)

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنِ الْإِمَامِ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: «كُنْتُ عِنْدَ أَبِي يَوْمًا فِي الْمَسْجِدِ إِذْ أَتَاهُ رَجُلٌ، فَوَقَفَ أَمَامَهُ، وَ قَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَعْيَيْتَ عَلَيَّ آيَةً فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، سَأَلْتُ عَنْهَا جَابِرَ بْنَ يَرِيدَ فَأَرَشَدَنِي إِلَيْكَ. فَقَالَ: وَ مَا هِيَ؟ قَالَ: قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ آمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ".

២. [...] អ៊ីសា ប៊ិន ដាវូដបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ា អាឡិ អាល់-ហ្គាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាក្រូប្យាវ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ថ្ងៃមួយខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បាននៅជុំជាមួយព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូ កាលបុរសម្នាក់បានមកឈប់នៅពីមុខព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលថា៖ "បុត្រ ^{صلوات الله عليه والسلام} វិស្វលុលឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} អីយ ទូលបង្គំទើសចិត្តអំពីអាយ៉ាស្កូមួយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ទូលបង្គំបានសួរ យ៉ាបៀវ ប៊ិន យ៉ាស្វីដូអំពីអាយ៉ាស្កូនេះ គាត់បានណែនាំទូលបង្គំឲ្យមករកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កូមួយណា?" គាត់បានទូលថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:៤១] ជនទាំងឡាយដែល ប្រសិនបើយើងតែងតាំងពួកគេនៅលើផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្ការ[ប្រជាអល់ឡោះហ្វ្វ] បរិច្ចាគទាន ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ[តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្វ្វ] និងហាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។ អវសាន (គឺការសម្រេច) នៃរឿងទាំងឡាយនៅលើអល់ឡោះហ្វ្វ ។"

فَقَالَ أَبِي: نَعَمْ، فِينَا نَزَلَتْ، وَ ذَلِكَ أَنَّ فُلَانًا، وَ فُلَانًا، وَ طَائِفَةً مَعَهُمَا - وَ سَمَّاهُمْ - اجْتَمَعُوا إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِلَى مَنْ يَصِيرُ هَذَا الْأَمْرُ بَعْدَكَ، فَوَ اللَّهُ لَئِنْ صَارَ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِكَ، إِنَّا لَنَخَافُكَ عَلَى أَنْفُسِنَا وَ لَوْ صَارَ إِلَى غَيْرِهِمْ فَالْعَلَّ غَيْرَهُمْ أَقْرَبُ وَ أَرْحَمُ بِنَا مِنْهُمْ.

ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែនហើយ អាយ៉ាស្កូនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបយើង ^{عليهم السلام} ។ កាលបុគ្គលនេះមួយ (អាឡិ បាការ) និងបុគ្គលនេះមួយ (អ៊ីម៉ាវ) ហើយមានមនុស្សមួយក្រុមនៅជាមួយបុគ្គលទាំងពីរនេះ ដែលស្តាប់បុគ្គលទាំងពីរនេះ បានមកជួបវិស្វលុលឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} អីយ តើរឿងនេះ (គឺខ្ញុំលីហ្វាស្កូ) នឹងបានទៅលើអ្នកណាអត់ពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទៅ? សូមស្ស្រេចចំពោះអល់ឡោះហ្វ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} បើវាបានទៅលើបុរសម្នាក់ក្នុងគ្រួសារព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អស់ទូលបង្គំព្រួយបារម្ភអំពីខ្លួនឯង ។ បើវាបានទៅលើអ្នកផ្សេង អ្នកនោះជិតស្និទ្ធនិងអាណិតអាសូរអស់ទូលបង្គំជាងគេម្នាក់នោះ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

فَعَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنْ ذَلِكَ غَضَبًا شَدِيدًا، ثُمَّ قَالَ: أَمَا وَ اللَّهُ لَوْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِهِ مَا أَبْغَضْتُمْوَهُمْ، لِأَنَّ بُغْضَهُمْ بُغْضِي، وَ بُغْضِي هُوَ الْكُفْرُ بِاللَّهِ، ثُمَّ نَعَيْتُمْ إِلَيَّ نَفْسِي، فَوَ اللَّهُ لَئِنْ مَكَّنَّهُمُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ لَيَقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَ لَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، وَ لَيَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ، وَ لَيَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ، إِنَّمَا يُرْغَمُ اللَّهُ أَتُوفَ رِجَالٍ يُبْغِضُونِي، وَ يُبْغِضُونَ أَهْلَ بَيْتِي وَ دُرَّتِي؛ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ آمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ" فَلَمْ يَقْبَلِ الْقَوْمُ ذَلِكَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ: "وَ إِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ عَادَ وَ ثَمُودُ * وَ قَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَ قَوْمُ لُوطٍ * وَ أَصْحَابُ مَدْيَنَ وَ كَذَّبَ مُوسَى فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَحَدْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ"**. (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٢، تأويل الآيات ٢٤/٣٤٢ : ١).

រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله ព្រះពិរោធខ្លាំងណាស់ដោយសាររឿងនេះ ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "សូមស្ស៊ីច ចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته បើអស់លោកជឿអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته និងព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ព្រះអង្គ رحمته អស់លោកប្រាកដ ជាមិនស្អប់គេ صلوات الله عليه وآله ទេ ពីព្រោះស្អប់គេ صلوات الله عليه وآله គឺស្អប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله ស្អប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله គឺប្រមាថអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته ។ សូមស្ស៊ីច ចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته បើអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته តែងតាំងពួកគេ صلوات الله عليه وآله នៅលើផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្តារ បរិច្ចាគ ស្វាភាគុំ បង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ហាមធ្វើអាក្រក់ ។ តែអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته ដាក់កំហិតមកលើមុខពួកដែលស្អប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله ស្អប់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន صلوات الله عليه وآله ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله និងបណ្តាកូនចៅ صلوات الله عليه وآله ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله ។" ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته បានបើកឲ្យដឹងថា៖

[២២:៤១] ជនទាំងឡាយដែល ប្រសិនបើយើងតែងតាំងពួកគេនៅលើផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្តារ [ប្រជាអល់ឡោះហ្ន៎] បរិច្ចាគទាន ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ[តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្ន៎] និង ហាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។ អវសាន (គឺការសម្រេច) នៃរឿងទាំងឡាយនៅលើអល់ឡោះហ្ន៎ ។ [២២:៤២] បើពួកគេបដិសេធអ្នក ក្នុងសម័យមុនពួកគេ [ពួកបដិសេធសទ្ធានៃ]ប្រជារាស្ត្ររបស់នុះហ្ន៎ ប្រជាជាតិ អ្នកដូនិង ប្រជាជាតិស្នាម្នាក់ៗធ្លាប់បានប្រឆាំងតតាំងដែរ ។ [២២:៤៣] ប្រជារាស្ត្ររបស់អ៊ីប៊ីហ្គ្រីមនិង ប្រជារាស្ត្ររបស់លូត្រី[បានប្រមាថដូច្នោះដែរ] [២២:៤៤] ព្រមទាំងពួកអ្នកស្រុកម៉ាដូយ៉ាន[ផងដែរ] ។ ឯមូសាក៏ ត្រូវគេប្រឆាំងតតាំង[ដែរ] ។ តែអញបានទុកពេលឲ្យពួកបដិសេធសទ្ធា បន្ទាប់ពីនោះអញ បានច្បាមពួកគេ ។ ការមិនសព្វហឫទ័យរបស់អញនោះ[តឹងរឹង]យ៉ាងម៉េចខ្លះ ។" (24 /342 :1) (تأويل الآيات)

3. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ كَثِيرِ بْنِ عَيَّاشٍ، عَنْ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "الَّذِينَ إِنْ مَكَانَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ آمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ".

៣. [...] អាច្និ អាល់-យ៉ាវូដូបានតំណាលតមកបី អាច្និ យ៉ាវូដូ صلوات الله عليه وآله (គឺអ៊ីម៉ា មូហ្គាំម៉ាដូ បាត្រៀរ صلوات الله عليه وآله) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته [២២:៤១] ជនទាំងឡាយដែល ប្រសិនបើយើងតែងតាំងពួកគេនៅលើ ផែនដី ពួកគេនឹងធ្វើនមស្តារ[ប្រជាអល់ឡោះហ្ន៎] បរិច្ចាគទាន ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ [តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្ន៎] និងហាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។ អវសាន (គឺការសម្រេច) នៃរឿងទាំងឡាយនៅលើ អល់ឡោះហ្ន៎ ។

قَالَ: «هَذِهِ الْآيَةُ لِأَنَّ مُحَمَّدَ الْمَهْدِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ أَصْحَابِهِ، يُبَلِّغُهُمُ اللَّهُ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ مَعَارِبَهَا، وَ يُطَهِّرُ الدِّينَ، وَ يُبَيِّتُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ وَ بِأَصْحَابِهِ الْبِدْعَ وَ الْبَاطِلَ كَمَا أَمَاتِ السَّقْفَةَ الْحَقَّ، حَتَّى لَا يُرَى أَثَرٌ مِنَ الظُّلْمِ، وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٢، تأويل الآيات ٢٥/٣: ١).

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្តុនេះចែងសំដៅទៅលើរាជបុត្ររាជនក្តា صلوات الله عليه وآله របស់មូហ្គាំម៉ាដូ គឺ អាល់-ម៉ាស្តុនី صلوات الله عليه وآله និងបណ្តាកូនព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ។ អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته នឹងឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ទាំងអស់ទៅជាម្ចាស់ ផែនដីទាំងខាងកើតនិងខាងលិច ហើយព្រះអង្គ رحمته នឹងធ្វើឲ្យសាសនាខ្មែរខ្លាយសុសសព្វ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته នឹងកម្ទេចចោលនូវភាពមិនពិតនិងការកែប្រែក្នុងសាសនាតាមរយៈអាល់-ម៉ាស្តុនី صلوات الله عليه وآله និងបណ្តាកូន ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ដូចពួកល្ងង់ខ្លៅបានកម្ទេចចោលនូវសេចក្តីពិតនោះដែរ ទាល់តែគ្មានសល់នូវអំពើ អយុត្តិធម៌ ។ [២២:៤១] ពួកគេនឹងបង្គាប់ឲ្យធ្វើតែអំពើល្អប្រសើរ[តាមច្បាប់អល់ឡោះហ្ន៎] និងហាមធ្វើ អំពើអាក្រក់ ។ អវសាន (គឺការសម្រេច) នៃរឿងទាំងឡាយនៅលើ អល់ឡោះហ្ន៎ ។"

(تأويل الآيات: 1/343/25)

فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبُئِرٌ مُّعَطَّلَةٌ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٥٥﴾

៤៥. មានស្រុក[និងមនុស្ស]ជាច្រើនមកហើយដែលយើងបានកម្ទេចចោល ព្រោះពួកគេ (ស្រុកទាំងនោះ ឬពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ) បានប្រព្រឹត្តអាក្រក់ [បានសាងបាបដោយទទឹងរឹងរូស ប្រព្រឹត្តល្មើស និងបង្កវិនាស...] ។ ស្រុកទាំងនោះមានដំបូលរលំបាក់បែក អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល ព្រមទាំងប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] ។

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٥٦﴾

៤៦. តើពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ទា...) មិនចរត្រាច់លើផែនដីទេ ដើម្បីពួកគេនឹងប្រើចិត្តដើម្បីស្វែងយល់ឬប្រើត្រចៀកស្តាប់ ? ពុំមែនភ្នែក[ដែលជាអវយវៈពួកគេ]ទេដែលខ្វាក់ តែចិត្ត (ភ្នែកក្នុង គឺភ្នែកចិត្ត) ដែលនៅក្នុងទ្រូងទេដែលខ្វាក់នោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ៤៥-៤៦

1. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إسمَاعِيلَ بْنِ عيسى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عمرو بْنِ سعيدِ الرِّيَّاتِ، عَنْ بَعْضِ أصحابِهِ، عَنْ نَصْرِ بْنِ قَابُوسٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أبا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمٍ يَكْفُلُونَ كُلٌّ مِّنْ آلِهِ مِثْلَ مَا كَانَ يُكْفِلُهُمْ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ" فَقَالَ: "يَا نَصْرُ، إِنَّهُ - وَاللَّهِ - لَيْسَ حَيْثُ يَذْهَبُ النَّاسُ، إِنَّمَا هُوَ الْعَالَمُ وَ مَا يَخْرُجُ مِنْهُ".

១. សាក្តីដ៏ បឺន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ បានថ្លែង តពី អាលី បឺន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល បឺន អ៊ីសា តមកពី មូហាំម៉ាដូ បឺន អ៊ីរូ បឺន សាអ៊ីដូ អាល់-ស្វយ៉ាត តមកពីមិត្តម្នាក់របស់លោក តមកពី ណាស្ទរី បឺន ក្លីប៊ុស ថា ខ្ញុំបាន សួរ អាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} [៥៦:៣០] អ្នបំធំធេង [៥៦:៣១] ទឹក ហូរឥតឈប់ [៥៦:៣២] និងផលានុផលច្រើនសន្លឹក [៥៦:៣៣] ឥតដាច់ ឥតត្រូវហាមឃាត់ ព្រះ អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ណាស្ទរីអើយ! សូមស្ស្យថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} នេះមិនមែនគោលដៅដែល មនុស្សសំដៅទៅរកទេ (មិនមែនអត្ថន័យដែលមនុស្សនោះទេ) តែនេះ [អត្ថន័យរបស់វា] គឺអ្នកចេះដឹង (ព្រះសន្តអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} និងអ៊ី (គឺហ្គាឌីស្ទ) ដែលចេញមកពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

وَسَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمٍ يَكْفُلُونَ كُلٌّ مِّنْ آلِهِ مِثْلَ مَا كَانَ يُكْفِلُهُمْ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ" فَقَالَ: «الْبَيْتُ الْمُعَطَّلُ: الْإِمَامُ الصَّامِتُ، وَ الْقَصْرُ الْمَشِيدُ: الْإِمَامُ النَّاطِقُ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٤، مختصر بصائر الدرجات: ٥٧).

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} [២២:៤៥] អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល ព្រមទាំង ប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល គឺអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្ងាត់មាត់ ឯ ប្រាសាទដ៏ខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] គឺអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលនិយាយ ។"

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ السِّنْدِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ نَصْرِ بْنِ قَابُوسَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ بِنْرِ مُعْطَلَةٍ وَ قَصْرِ مَشِيدٍ"، قَالَ: «الْبِنْرُ الْمُعْطَلَةُ: الْإِمَامُ الصَّامِتُ، وَ الْقَصْرُ الْمَشِيدُ: الْإِمَامُ النَّاطِقُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٤، معاني الأخبار: ٢/١١١).

២. [...] ណាស្ត្រី ប៊ិន ក្លីប៊ីស បានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គាច្វ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គាច្វ [២២:៤៥] អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល ព្រមទាំងប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាលទ[ត្រូវបោះបង់ចោល] ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល គឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ស្វាត់មាត់ ឯ ប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] គឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលនិយាយ ។" (2 /111) (معاني الأخبار: 2/111)

3. و عنه، قال: حدثنا المظفر بن جعفر بن المظفر العلوي السمرقندي (رحمه الله)، قال: حدثنا جعفر بن محمد بن مسعود، عن أبيه، إسحاق بن محمد، قال: أخبرني محمد بن الحسن بن شمون، عن عبد الله بن عبد الرحمن الأصبم، عن عبد الله بن القاسم البطل، عن صالح بن سهل، أنه قال: أمير المؤمنين (عليه السلام) هو القصر المشيد، و البئر المعطلة: فاطمة و ولدها (عليهم السلام)، معطلين من الملك...** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٤، معاني الأخبار: ٣/١١١).

៣. [...] ស្ត្រីលិហ្គាច្វ ប៊ិន សាហ្គាល់បានថ្លែងថា អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} គឺ គឺ អ៊ីម៉ាស្ត្រីម៉ាស្ត្រី^{صلوات الله عليه والسلام} [២២:៤៥] ប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] ។ អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល គឺហ្គាច្វម៉ាស្ត្រី^{صلوات الله عليه والسلام} និងរាជបុត្រ^{عليهم السلام} ព្រះនាង^{عليها} ដែលត្រូវរាជាណាចក្របោះបង់ចោល ។" (3 /111) (معاني الأخبار: 3 /111)

4. ابنُ شَهْرٍ آشوب: عَنْ جَعْفَرِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: " وَ بِنْرِ مُعْطَلَةٍ وَ قَصْرِ مَشِيدٍ " أَنَّهُ قَالَ: «رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) الْقَصْرُ الْمَشِيدُ، وَ الْبِنْرُ الْمُعْطَلَةُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٥، المناقب ٨٨: ٣).

៤. [អ៊ីបន្ទូ ស្វាស្ត្រី អាស្ត្រីប] គេបានតំណាលតមកពី យ៉ាក្កុហ្គា អាល់-ស្ត្រីខ្លីក្លី^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈអំពី ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាច្វ^{تعالى} [២២:៤៥] អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល ព្រមទាំងប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល [ត្រូវបោះបង់ចោល] ថា៖ "រស្មីលុលឡោះហ្គាច្វ^{صلوات الله عليه والسلام} គឺ ប្រាសាទខ្ពស់ត្រកាល[ត្រូវបោះបង់ចោល] ឯ អណ្តូងទឹកត្រូវលះបង់ចោល គឺអាល់^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (88 :3) (المناقب 88 :3)

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾

៤៧. ពួកគេសូមឲ្យអ្នកបង្ខំឲ្យការដាក់ទោសឆាប់មកដល់ ។ អល់ឡោះហ្គាច្វនឹងមិនភ្លេចសន្យាព្រះអង្គ ឡើយ ។ មួយថ្ងៃ សម្រាប់ព្រះម្ចាស់អ្នក ប្រៀបបាននឹងមួយពាន់ឆ្នាំ តាមការរាប់របស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៤៧

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ الْقَاسِمِيِّ، جَمِيعًا، عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ لَا يَسْأَلَ رَبَّهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ، فَلْيُبَاسْ مِنْ

៤៩. ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "មនុស្សអើយ ខ្ញុំគ្រាន់តែជាអ្នកព្រមានដ៏ច្បាស់លាស់សម្រាប់អស់លោកទេ [អញ្ជើញអស់លោកមករកអល់ឡោះហ្ន៎] ។"

فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

៥០. អ្នកណាមានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្ន៎] អ្នកនោះនឹងបានទទួលការអភ័យទោសនិងជីវិតព្រឹត្តិរុងរឿង ។

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

៥១. រីឯអ្នកណាដែលព្យាយាមប្រឆាំងសញ្ញាយើង ជនទាំងនោះជាជនភ្លើងជននរក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៤៩-៥១

1. مُحَمَّدُ بْنُ عَبَّاسٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنِ الْإِمَامِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ".

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អ្នកបាស់បានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្យាវ្វូបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាមូសា ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه} ដែលមានវចនៈតមកពីព្រះបិតា^{صلوات الله عليه} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِمَا السَّلَامُ} [២២:៥០] អ្នកណាមានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ អ្នកនោះនឹងបានទទួលការអភ័យទោសនិងជីវិតព្រឹត្តិរុងរឿង ។

قَالَ: «أَوْلَٰئِكَ آلُ مُحَمَّدٍ (صَلَّوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ)، وَ الَّذِينَ سَعَوْا فِي قَطْعِ مَوَدَّةِ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) مُعَاجِزِينَ أَوْلَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ - قَالَ - هُمْ الْأَرَبَعَةُ نَقَر: التَّيْمِيُّ، وَ الْعَدَوِيُّ، وَ الْأُمَوِيَّانِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٨٩٦، تأويل الآيات ١: ٢٩/٣٤٥).

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះគឺជាបុត្ររាជនគ្គា^{عليهم}របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلى الله عليه وآله وسلم} និងពួកដែលព្យាយាមកាត់ផ្តាច់មិត្តភាពពីរាជបុត្ររាជនគ្គា^{عليهم}របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلى الله عليه وآله وسلم} ក្នុងបំណងបំផ្លាញរាជបុត្ររាជនគ្គា^{عليهم}ទាំងនេះ ។ ជនទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ។ ជនទាំងនោះមានចំនួនបួននាក់គឺ៖ បុគ្គលបានី អាល់-តៃមី (កុលសម្ព័ន្ធរបស់ អាច្វិ បាការ) បុគ្គលបានី អាល់-អ្នកដ្យាវី (កុលសម្ព័ន្ធរបស់ អ៊ីម៉ារ) និង ពួកអាល់-អ៊ុមម៉ារីយ៉ាន់ (កុលសម្ព័ន្ធ អ៊ូម៉ែយ៉ាស្ត) ។" (29 /345 :1 1)

2. و قال علي بن إبراهيم: الآيات: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةُ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، وَ الدَّلِيلُ عَلَى ذَلِكَ قَوْلُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) "مَا لِلَّهِ آيَةٌ أَكْبَرُ مِنِّي" (تفسير القمي، جلد : ١ صفحة : ٣٠٩)

២. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូមីមានប្រសាសន៍ថា៖ "សញ្ញាគឺ អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه} និងអ៊ីម៉ាម៉ាទ្យាយ^{عليهم} ។ អំណះអំណាងរឿងនេះគឺព្រះវចនៈរបស់អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه} គឺ៖ "ពុំមាន "ព្រះសញ្ញា" ណាមួយរបស់

អល់ឡោះហ្គាដែលធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេ ។" (309 : 1) (تفسير القمي)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾

៥២. គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តាដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ពេលណាគេ (គឺសាសនៈទូតឬសាស្តា) មានបំណង ពេលនោះសុទ្ធតែត្រូវមានស្មែត្តូនគ្រង (គឺជ្រៀតជ្រៀក) ទៅក្នុងបំណងគេនោះ តែអល់ឡោះហ្គាបានលុបបំបាត់អ្វីដែលមានស្មែត្តូនបានគ្រងនោះ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គាបានតាំងសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្គាទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

៥៣. ដើម្បីព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យអ្វីដែលមានស្មែត្តូនបានគ្រងនោះ ទៅជាការល្បួងពិសោធសម្រាប់នរណាដែលមានជម្ងឺនៅក្នុងចិត្ត (ពួកមានពុតត្បាត ទទឹងរឹងរូស ។ ល ។) និងនរណាដែលមានចិត្តរឹង (ពួកសាងបាបកម្ម ។ ល ។) ។ ការពិត បណ្តាអ្នកសាងអំពើអាក្រក់នៅក្នុងការប្រទូសប្រឆាំងដ៏ធំ ។

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

៥៤. និងដើម្បីនឹងឲ្យនរណាដែលបានទទួលការចេះដឹងនោះជ្រាបថាអ្វីនោះ (គួរអាន ឬ ការអប់រំរបស់អល់ឡោះហ្គា) ជាការពិតដែលមកពីព្រះម្ចាស់អ្នក ដូច្នេះពួកគេនឹងមានសទ្ធាចំពោះអ្វីនោះ ចិត្តពួកគេនឹងទន់ទាបចំពោះអ្វីនោះ ។ ពិតមែន អល់ឡោះហ្គាជាព្រះមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាទៅកាន់ព្រះមាតិកាគ្រងត្រូវ ។

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَّوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

៥៥. បណ្តាជនបដិសេធសទ្ធាមិនឈប់សង្ស័យអំពីអ្វីនោះទេ (គឺគួរអាន) ទាល់តែម៉ោងមកដល់ពួកគេដោយមិនដឹងខ្លួនជាមុន (គឺភ្លាមៗ) ឬទាល់តែទណ្ឌកម្មនៃថ្ងៃហ៊ានហោចមកដល់ពួកគេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥២-៥៥

1. إقرار أبي بكر بدخوله في تابوت جهنم

فَقُلْتُ لَهُ لِمَا خَلَوْتُ بِهِ [يَا أَبَتِ] قُلْ «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ». قَالَ: «لَا أَقُولُهَا أَبَدًا وَ لَا أَقْدِرُ عَلَيْهَا حَتَّى [أَرِدَ النَّارَ] فَأَدْخُلَ التَّابُوتَ. فَلَمَّا ذَكَرْتُ [ذَكَرَ] التَّابُوتَ ظَنَنْتُ أَنَّهُ يَهْجُرُ. فَقُلْتُ لَهُ: أَيُّ تَابُوتٍ؟ فَقَالَ: تَابُوتٌ مِنْ نَارٍ مُقْفَلٌ بِفُعْلِ مَنْ نَارٍ، فِيهِ اثْنَا عَشَرَ رَجُلًا، أَنَا وَ صَاحِبِي هَذَا. قُلْتُ: عُمَرُ؟ قَالَ نَعَمْ، [فَمَنْ أَعْنِي]؟ وَ عَشْرَةٌ فِي جُبِّ فِي جَهَنَّمَ عَلَيْهِ صَخْرَةٌ [إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُسَعِّرَ جَهَنَّمَ رَفَعَ الصَّخْرَةَ].

១. អាថ្នី បាការ ព្រមចូលក្នុងមណ្ឌលស្តេងនរក

ខ្ញុំបាននិយាយជាមួយលោក ពេលខ្ញុំនៅតែឯងជាមួយលោក ថា៖ "លោកឪពុក សូមលោកឪពុកថា៖ "ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអស់ឡោះហ្ន៎" ។" លោកបានថា៖ "អញមិនថាទេ ហើយអញមិនអាចធ្វើបែបនេះបានទេរហូតដល់អញចូលទៅក្នុងភ្លើងនរកក្នុងមណ្ឌលស ។" ពេលលោកនិយាយដល់មណ្ឌលសខ្ញុំគិតថាលោកឡប់ស្មារតីហើយ ។ ខ្ញុំក៏បានសួរលោកថា៖ "មណ្ឌលសអ្វីទៅ?" លោកបានថា៖ "មណ្ឌលសភ្លើងនរកចាក់សោភ្លើងនរក ។ នៅក្នុងមណ្ឌលសនោះមានមនុស្សដប់ពីរនាក់ មានអញនិងកនអញម្នាក់នេះ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "អ្នម៉ារ?" លោកបានថា៖ "ត្រូវហើយ តើមានអ្នកណាផ្សេងពីអ្នកហ្នឹង? ដប់នាក់នឹងនៅក្នុងរណ្តៅនរក នៅពីលើរណ្តៅនោះមានដុំថ្ម ។ រាល់ពេលដែលអស់ឡោះហ្ន៎ចង់ធ្វើឲ្យនរកក្តៅ ព្រះអង្គលើកដុំថ្មនោះឡើង ។"

2. لعن عمر على لسان أبي بكر

قُلْتُ تَهْدِي؟ قَالَ: «لَا وَ اللَّهُ مَا أَهْدِي. لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ صُهَيْبٍ. هُوَ الَّذِي صَدَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي - فَبَيْسَ الْقَرِينُ، لَعْنَةُ اللَّهِ، أَلَصِقَ حَدِي بِالْأَرْضِ»، فَأَلصقتُ حَدَّهُ بِالْأَرْضِ فَمَا زَالَ يَدْعُو بِالْوَيْلِ وَ التُّبُورِ حَتَّى غَمَضْتُهُ.

២. អាថ្នី បាការ ដាក់បណ្តាសាអ្នម៉ារ

ខ្ញុំបានថា៖ "លោកឪពុកកំពុងតែរើរវាយ?" លោកបានថា៖ "ទេ សូមស្បថចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ អញមិនរើរវាយទេ ។ សូមឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ដាក់បណ្តាសា អ៊ីបនូ ស្ទ្រីហ្គាក់ (គឺបុគ្គលទី២) ។ បុគ្គលនេះបានប្រានអញចេញពីសេចក្តីរលឹក (ដល់អស់ឡោះហ្ន៎ الذکر) ក្រោយពីសេចក្តីរលឹកនោះបានមកដល់អញហើយ ។ បុគ្គលនេះជាកនអប្រិយ សូមឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ដាក់បណ្តាសាវា ។ ចូរដាក់ថ្កាស់អញលើដី ។" ខ្ញុំក៏បានដាក់ថ្កាស់លោកលើដី ។ លោកមិនឈប់ដាក់បណ្តាសានិងដេរប្រទេចផ្កាសាទេ លុះលោកស្លាប់ ។"

ثُمَّ دَخَلَ عَلَيَّ عُمَرُ وَ قَدْ غَمَضْتُهُ، فَقَالَ: هَلْ قَالَ بَعْدِي شَيْئاً؟ فَعَرَفْتُهُ مَا قَالَ. فَقَالَ عُمَرُ: يَرْحَمُ اللَّهُ خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ، أَكْتُمُهُ فَإِنَّ هَذَا هَدْيَانٌ، وَ أَنْتُمْ أَهْلُ بَيْتٍ مَعْرُوفٌ لَكُمْ فِي مَرْضِكُمْ الْهَدْيَانُ!

ក្រោយពីនោះអ្នម៉ារបានមកដល់ ឪពុកខ្ញុំបានស្លាប់ហើយ ។ លោកបានថា៖ "តើគាត់បាននិយាយអ្វីទៀតទេអំពីខ្ញុំ?" ខ្ញុំក៏បាននិយាយប្រាប់លោកអ្វីដែលឪពុកខ្ញុំបានថា ។ អ្នម៉ារបានថា៖ "សូមអស់ឡោះហ្ន៎អាណិតមេត្តាខ្ញុំលិហូរបស់រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ។ ចូរលោកបិទបាំងរឿងនេះ ពីព្រោះនេះគឺការរើរវាយ ។ លោកជាសមាជិកនៃគ្រួសារមួយដែលគេស្គាល់ច្បាស់ថាតែងតែមានជម្ងឺរើរវាយ ។"

فَقَالَتْ عَائِشَةُ: صَدَقْتَ! وَ قَالُوا لِي جَمِيعاً لَا يَسْمَعَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنْ هَذَا شَيْئاً فَيَشْتَمَ بِهِ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ وَ أَهْلَ بَيْتِهِ.

អ្នកស្រាវជ្រាវបានថា: "លោកនិយាយត្រូវហើយ ។" ទាំងអស់គ្នានេះក៏បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "កុំឲ្យអ្នកណាដឹង
រឿងនេះ ពុំនោះទេ អាល្លឺ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាហ្វិ ត្រីលីប عليه السلام និងអាល់-លុល-ហៃត عليه السلام គេ صلوات الله عليه والسلام នឹងសើចសប្បាយលើ
គំនរទុក្ខលោក ។"

قَالَ [سُلَيْمٌ]: فَقُلْتُ لِمُحَمَّدٍ: مَنْ تَرَاهُ حَدَّثَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ هَذَا أَلْحَمْسَةِ بِمَا قَالُوا؟ فَقَالَ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
آلِهِ إِنَّهُ يَرَاهُ فِي مَنَامِهِ كُلِّ لَيْلَةٍ، وَ حَدِيثُهُ إِيَّاهُ فِي الْمَنَامِ مِثْلُ حَدِيثِهِ إِيَّاهُ فِي [الْحَيَاةِ] وَ الْيَقَظَةِ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ:
«مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَأَى، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَمَثَّلُ بِي فِي نَوْمٍ وَ لَا يَقْظَةٍ وَ لَا بِأَحَدٍ مِنْ أَوْصِيَائِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ».

សូឡែមបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរម្ចាស់ម៉ាដូថា: "តើលោកឃើញអ្នកណាតំណាលប្រាប់អាមីរុល-មុមីនីន
صلوات الله عليه والسلام ឲ្យដឹងអំពីអ្វីដែលបុគ្គលទាំងប្រាំនាក់នេះបាននិយាយនោះទេ ?" លោកបានថា:

"រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានសុបិនឃើញ صلوات الله عليه وآله وسلم រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم រាល់យប់ ។ អ្វី
ដែលរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم បាននិយាយប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងសុបិននោះ: ស្រដៀងអ្វីដែល
រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم បាននិយាយប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام កាលរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះជន្មនៅឡើយ
ក្នុងពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ភ្ញាក់ (គឺដឹងខ្លួន មិនមែននៅក្នុងសុបិន) ព្រោះរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ صلوات الله عليه وآله وسلم ធ្លាប់មានព្រះ
រចនៈថា: "អ្នកណាឃើញខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ក្នុងសុបិន អ្នកនោះបានឃើញខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم មែនទែន ព្រោះស្រែត្រូវ صلوات الله عليه وآله وسلم មិនអាច
ដូចខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានទេ ទាំងក្នុងសុបិន ទាំងពេលភ្ញាក់ (គឺដឹងខ្លួន មិនមែនដេកលក់) ហើយក៏មិនអាចដូច
បណ្តាអ្នកស្នង صلوات الله عليه وآله وسلم ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានទេដែរ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

قَالَ [سُلَيْمٌ]: فَقُلْتُ لِمُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ: مَنْ حَدَّثَكَ بِهَذَا؟ قَالَ: عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ. فَقُلْتُ: وَ أَنَا سَمِعْتُهُ أَيْضاً مِنْهُ كَمَا سَمِعْتَ أَنْتَ.
فَقُلْتُ لِمُحَمَّدٍ: فَلَعَلَّ مَلَكاً مِنَ الْمَلَائِكَةِ حَدَّثَهُ؟ قَالَ: أَوْ ذَاكَ؟! قُلْتُ: وَ هَلْ تُحَدِّثُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا الْأَنْبِيَاءَ؟ قَالَ: أَمَا تَقْرَأُ الْقُرْآنَ: «وَ
مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَ لَا نَبِيٍّ وَ لَا مُحَدِّثٍ»؟

សូឡែមបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ ម្ចាស់ម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វិ បាការ ថា: "អ្នកណាប្រាប់លោករឿងនេះ?"
លោកបានថា: "អាល្លឺ صلوات الله عليه والسلام ។" ខ្ញុំបានថា: "ខ្ញុំបានឮរឿងនេះមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដូចនេះដែរ ដូចលោក
បានឮនេះដែរ ។" ខ្ញុំបានសួរម្ចាស់ម៉ាដូថា: "ប្រហែលជាមានទេវតាមួយអង្គតំណាលរឿងនេះប្រាប់ព្រះ
អង្គ صلوات الله عليه والسلام ?" លោកបានថា: "ឬក៏ដូច្នោះ?" ខ្ញុំបានថា: "ទេវតានិយាយប្រាប់អ្នកណាម្នាក់ក្រៅពីព្រះ
សាស្តា عليه السلام ឬ?" លោកបានថា: "លោកមិនបានសូត្រគូរអានទេ [២២:៥២] គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តា
ឬម្ចាស់ខ្ញុំស្រី ដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក?" (សូមបញ្ជាក់ថា ពាក្យ **ឬម្ចាស់ខ្ញុំស្រី**
មិនមាននៅក្នុងអាយ៉ាស្តនេះទេ ក្នុងគូរអានសម័យឥឡូវនេះ ពោលគឺ ចាប់ពីពេលអ៊ីស្រាអែលបានចងក្រង
គូរអានឡើងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។)

قَالَ: [قُلْتُ لَهُ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُحَدَّثٌ هُوَ؟ قَالَ: نَعَمْ، وَ كَانَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ مُحَدَّثَةً وَ لَمْ تَكُنْ نَبِيَّةً، وَ مَرْيَمُ كَانَتْ
مُحَدَّثَةً وَ لَمْ تَكُنْ نَبِيَّةً، وَ أُمُّ مُوسَى مَا كَانَتْ نَبِيَّةً وَ كَانَتْ مُحَدَّثَةً] وَ كَانَتْ سَارَةُ إِفْرَاءَ إِبْرَاهِيمَ قَدْ غَايَبَتْ الْمَلَائِكَةُ فَبَشَّرُوهَا بِإِسْحَاقَ وَ
مِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ وَ لَمْ تَكُنْ نَبِيَّةً. (كتاب سليم بن قيس الهلالي , الجزء ٢ , الصفحة ٢)

[សូរ្យាដ័រ]បានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរលោកថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប?" លោកបានថា៖ "ត្រូវហើយ ។ ចំណែកឯហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប صلوات الله عليه والسلام ជាមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប ហើយព្រះនាង رضي الله عنها មិនមែនជាព្រះសាស្តាទេ ។ ម៉ារយ៉ា رضي الله عنها ជាមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប ព្រះនាង رضي الله عنها មិនមែនជាសាស្តាទេ ។ មាតា رضي الله عنها របស់មូសា عليه السلام មិនមែនជាសាស្តាទេ តែជាមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប ។ សារ៉ា رضي الله عنها ព្រះមហេសីរបស់អ៊ីបរហ្វីម عليه السلام ក៏ជាមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូបដែរ ព្រះនាងបានឃើញទេវតាប្រាប់ដំណឹងដល់ព្រះនាង رضي الله عنها អំពីអ៊ីសហ្គាត្រ عليه السلام និងយ៉ាក្កូប បន្ទាប់ពីអ៊ីសហ្គាត្រ عليه السلام ហើយព្រះនាង رضي الله عنها មិនមែនជាសាស្តាទេ ។" (كتاب سليم بن قيس الهلالي)

ហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប(៣៧)

3. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ التَّمَفِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ التَّمَفِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ يُونُسَ الْحَجَّالِ عَنْ أَيُّوبَ بْنِ حَسَنِ عَنْ قَتَادَةَ: أَنَّهُ يَقْرَأُ "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ وَلَا مُحَدَّثٍ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٣٢١)

៣. [...] ក្ដីតាដ្ឋាសុំបានតំណាលថា អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រថា៖ [២២:៥២] **គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តា ឬមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប ដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ។** (بصائر الدرجات) ក្បាលទី៧ វគ្គ៥ ហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប(៨)

4. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ زِيَادِ بْنِ سُوفَةَ عَنِ الْحَكَمِ بْنِ عُيَيْنَةَ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ يَوْمًا فَقَالَ لِي يَا حَكَمُ هَلْ تَدْرِي مَا الْأَيَةُ الَّتِي كَانَتْ عَلَيَّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَعْرِفُ بِهَا صَاحِبَ قَتْلِهِ وَ يَعْلَمُ بِهَا الْأُمُورَ الْعِظَامَ الَّتِي كَانَتْ تُحَدِّثُ بِهَا النَّاسَ

៤. [...] អាល់-ហ្គាត្រ ប៊ិន អ៊ែយីណាសុំបានតំណាលថា ថ្ងៃមួយខ្ញុំបានទៅជួប អាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្គាត្រ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ហ្គាត្រ អ៊ែយ តើលោកស្គាល់អាយ៉ាសុំមួយទេ អាលី អាយ៉ាសុំនោះគេអាចស្គាល់អាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាលី ក្ដីលិប عليه السلام បាន? បុគ្គលដែលបានសម្លាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់អាយ៉ាសុំនេះ ។ នេះគឺរឿងធំដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានតំណាលប្រាប់ប្រជារាស្ត្រ ។

قَالَ الْحَكَمُ فَقُلْتُ فِي نَفْسِي قَدْ وَقَعْتُ عَلَى عِلْمٍ مِنْ عِلْمِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ أَعْلَمُ بِذَلِكَ تِلْكَ الْأُمُورَ الْعِظَامَ قَالَ فَقُلْتُ لَا وَاللَّهِ لَا أَعْلَمُ بِهِ أَحَبْرِي بِهَا يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

អាល់-ហ្គាត្រ បានថា ខ្ញុំនឹកក្នុងចិត្តថាបើខ្ញុំផ្អាករៀនពីអភិញ្ញារបស់អាលី ប៊ិន អាល់-ហ្គាត្រ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام នឹងបានដឹងថារឿងធំនោះគឺអ្វី ។ ខ្ញុំក៏បានទូលថា៖ "ទេ ក្រាបទូល ។ ទូលបង្គំមិនស្គាល់អាយ៉ាសុំនោះទេ ។ បុត្រ صلوات الله عليه والسلام រឿស្វលុលឡោះហ្វី عليه السلام អ៊ែយ សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំផង ។"

قَالَ وَاللَّهِ قَوْلُ اللَّهِ: "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ وَلَا مُحَدَّثٍ" فَقُلْتُ وَكَانَ عَلَيَّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُحَدَّثًا قَالَ نَعَمْ وَكُلُّ إِمَامٍ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ فَهُوَ مُحَدَّثٌ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٣١٩)

អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមស្យាដ័រចំពោះអាល់ឡោះហ្វី عليه السلام ព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្វី عليه السلام [២២:៥២] **គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តា ឬមូហ្គាដ្ឋ្យឌីស្ត្រូប ដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ។**" ខ្ញុំបានទូលថា៖

"អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} បឺន អាប៊ូ ត្វីលីប ^{عليه السلام} ជាមួយប្អូនខ្ញុំស្ងប់មែនទេ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន អ៊ីម៉ា ^{عليها السلام} បសាវ្រ (بصائر الدرجات) ទាំងអស់ដែលចេញមកពីយើង ^{عليهم السلام} ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ^{عليهم السلام} សុទ្ធតែជាមួយប្អូនខ្ញុំស្ងប់ ។" (ក្បាលទី៧ វគ្គ៥ ហ្គាត្វីស្ងប់៣)

5. حَدَّثَنَا عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: عَلِمَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي آيَةِ مِنَ الْقُرْآنِ وَ كَتَمْنَا الْآيَةَ قَالَ إِفْرَأُ يَا حَمْرَانُ فَفَرَأْتُ « وَ مَا أُرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَ لَا نَبِيٍّ وَ لَا نَحْنُ وَ لَا مُحَدَّثٌ » فُلْتُ وَ كَانَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُحَدَّثًا قَالَ نَعَمْ

៥. គេបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អុលី បឺន អាល់-ហ្គាត ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ការស្គាល់អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} មាននៅក្នុងអាយ៉ាសុំគូរអានមួយ ។ យើងបានបិទបាំងអាយ៉ាសុំនោះ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ហ្គាតវង្ស សូត្រទៅ ។" លោកបានសូត្រថា៖ "[២២:៥២] *គ្រប់សាសនៈទុតបុរាណដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ។*" អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "[២២:៥២] *គ្រប់សាសនៈទុតបុរាណ បុមហ្គាត្វីស្ងប់ ដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ។*" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាមួយប្អូនខ្ញុំស្ងប់?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ត្រូវហើយ ។"

فَجِئْتُ إِلَى أَصْحَابِنَا فُلْتُ قَدْ أَصْبَحْتُ الَّذِي كَانَ الْحَكْمُ يَكْتُمُنَا قَالَ فُلْتُ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَثْوُلُ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُحَدَّثٌ فَقَالُوا لِي مَا صَنَعْتَ شَيْئًا إِلَّا سَأَلْتَهُ مَنْ يُحَدِّثُهُ قَالَ فَبَعَدَ ذَلِكَ إِبْنِي أَتَيْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فُلْتُ أَلَيْسَ حَدَّثْتَنِي أَنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ مُحَدَّثًا قَالَ بَلَى فُلْتُ مَنْ يُحَدِّثُهُ قَالَ مَلِكٌ يُحَدِّثُهُ قَالَ فُلْتُ أَقُولُ إِنَّهُ نَبِيٌّ أَوْ رَسُولٌ قَالَ لَا قَالَ بَلْ مَثَلُهُ مَثَلُ صَاحِبِ سُلَيْمَانَ وَ مَثَلُ صَاحِبِ مُوسَى وَ مَثَلُهُ مَثَلُ ذِي الْقَرْنَيْنِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٣٢٣)

ខ្ញុំបានទៅជួបមិត្តយើង ហើយបានថា៖ "ខ្ញុំនិយាយត្រូវមែន ។ អាល់-ហ្គាតក៏បានលាក់យើង ។ អាប៊ូយ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាអុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាមួយប្អូនខ្ញុំស្ងប់ ។" ពួកគេបានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "កុំនិយាយប្រឌិតយើងនឹងសូរអ្នកដែលនិយាយរឿងនេះ ។" បន្ទាប់ពីនោះមក ខ្ញុំបានទៅជួបអាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតំណាលប្រាប់ទូលបង្គំថាអុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាមួយប្អូនខ្ញុំស្ងប់មែនទេ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្នកណាបានតំណាលរឿងនេះ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ទេវតាបានតំណាលរឿងនេះ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំថាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាសាស្ត្រា ^{عليه السلام} ប្រដៅស្វីល ^{عليه السلام} ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ទេ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រៀបបាននឹងអ្នកស្នងស្វីឡែម៉ាន ^{عليه السلام} ប្រៀបបាននឹងអ្នកស្នងមូសា ^{عليه السلام} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រៀបបាននឹង ស្វីល កូរណែន ^{عليه السلام} ។" (ក្បាលទី៧ វគ្គ៦ ហ្គាត្វីស្ងប់១១)

6. حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ عَنْ عِمْرَانَ عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضْلِ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ التَّمَالِيِّ قَالَ: كُنْتُ أَنَا وَ الْمَغِيرَةُ بِنُ سَعِيدٍ جَالِسَيْنِ فِي الْمَسْجِدِ فَأَتَانَا الْحَكْمُ بْنُ عَيْبَةَ فَقَالَ لَقَدْ سَمِعْتُ مِنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثًا مَا سَمِعُهُ أَحَدٌ قَطُّ فَسَأَلْتَاهُ فَأَبَى أَنْ يُخْبِرَنَا بِهِ فَدَحَلْنَا عَلَيْهِ فُلْنَا إِنَّ الْحَكْمَ بْنَ عَيْبَةَ أَخْبَرَنَا أَنَّهُ سَمِعَ مِنْكَ مَا لَمْ يَسْمَعْهُ مِنْكَ أَحَدٌ قَطُّ فَأَبَى أَنْ يُخْبِرَنَا بِهِ

៦. [...] អាចិ ហ្គាស្យាស្យ អាល់-ស្លាម៉ាលីបានថ្លែងថា ខ្ញុំនិងអាល់-មូត្តីរ៉ោត្ត បឺន សាអ៊ីដូបានអង្គុយនៅក្នុង ម៉ាស៊ីយ៉ូដូ ។ អាល់-ហ្គាត្រ បឺន អ៊ែនីយ៉ាស្យបានមករកយើងហើយថា៖ "ខ្ញុំបានហ្វូដ្យូស្រមួយពីអាចិ យ៉ុក្ត្រហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលពុំមានអ្នកណាធ្លាប់បានឮឡើយ ។" យើងបានសួរលោក លោកមិនព្រមប្រាប់ ហ្វូដ្យូស្រនោះឲ្យយើងដឹងទេ ។ យើងបានទៅជួបព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ "អាល់-ហ្គាត្រ បឺន អ៊ែនីយ៉ាស្យបានប្រាប់អស់ទូលបង្គំថាលោកបានឮអ្វីមួយពីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលពុំមានអ្នកណាធ្លាប់បានឮ ឡើយ ។ លោកមិនព្រមប្រាប់ឲ្យអស់ទូលបង្គំដឹងទេ ។"

فَقَالَ نَعَمْ وَجَدْنَا عَلِمَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ وَلَا مُحَمَّدٍ" فَقُلْنَا لَيْسَتْ هَكَذَا هِيَ فَقَالَ فِي كِتَابِ عَلِيٍّ وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ وَلَا مُحَمَّدٍ إِلَّا إِذَا تَمَتَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أَمْنِيَّتِهِ 52:22 فَعُلْتُ وَ أَيُّ شَيْءٍ الْمُحَدَّثُ فَقَالَ يُنَكِّثُ فِي أُذُنِهِ فَيَسْمَعُ طَبِينًا كَطَبِينِ الطَّسْتِ أَوْ يُفْرَعُ عَلَى قَلْبِهِ فَيَسْمَعُ وَفَعَا كَوَفَعِ السِّلْسِلَةَ عَلَى الطَّسْتِ فَعُلْتُ إِنَّهُ نَبِيٌّ ثُمَّ قَالَ لَا مِثْلَ الْخَضِرِ وَ مِثْلُ ذِي الْقُرْنَيْنِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام ، الجزء ١ ، الصفحة ٣٢٤)

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន យើង^{عليهم السلام} ឃើញមានអភិញ្ញារបស់អាល់-ស្លាម៉ាលីនៅក្នុងអាយ៉ាស្យព្រះគម្ពីរ អល់ឡោះហ្វូដ្យូស្រ [២២:៥២] គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តា **ឬមូហ្វាដ្យូដ្យូស្រ** ដែលយើងបានចាត់បញ្ជូន ទៅកាលពីមុនអ្នក ។ យើងបានទូលថា៖ "គេមិនសូត្រដូចនេះទេនៅព្រះគម្ពីរ ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈ ថា៖ "នៅក្នុងព្រះគម្ពីរខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} គេសូត្រថា៖ [២២:៥២] គ្រប់សាសនៈទូតឬសាស្តា **ឬមូហ្វាដ្យូដ្យូស្រ** ដែល យើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ពេលណាគេមានបំណង ពេលនោះសុទ្ធតែត្រូវមានស្នែកតូន ត្រវែងទៅក្នុងបំណងគេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្វីទៅមូហ្វាដ្យូដ្យូស្រនោះ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បុគ្គល^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលទទួលព្រះរាជសារនៅក្នុងត្រចៀក ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឮសូរស័ព្ទដូចសម្លេងទឹកធ្លាក់ ឬវា ជិតជាមជាប់ក្នុងចិត្តព្រះ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឃើញអ្វីៗកើតមានឡើងដូចអ្វីៗដែលកើតមានឡើងជា ភាគៗនៅលើដំណក់ទឹកស្រក់ ។ នោះគឺដំណឹង ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ប្រៀបបាន នឹង អាល់-យីដ្យូ ប្រៀបបាននឹង ស៊ុល កូរណែន ។" (بصائر الدرجات) ក្បាលទី៧ រក្ខ ៦ ហ្វូដ្យូស្រ ១៣)

6. وَ عَنْهُ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: « الْأَيْمَةُ عُلَمَاءُ، صَادِقُونَ، مُفَهَّمُونَ، مُحَدَّثُونَ. »* (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩٠١ ، الكافي ١/٢١٣ : ٠٣)

៦. [...] មូហ្វាដ្យូ បឺន អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាចិ អាល់-ហ្គាស្យាស្យ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ៊ីម៉ាទាំងឡាយ^{عليهم السلام} ជាបុគ្គលអ្នកមានព្រះអភិញ្ញា ជាសច្ចាការី ជាអ្នកយល់និងជាមូហ្វាដ្យូដ្យូស្រ (អ្នក អធិប្បាយ محدثون 1: 213/3) ។" (الكافي 1: 213/3)

7. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ حَزْرِيٍّ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَتَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أَمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ" الْآيَةَ.

៧. មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-អាប់បាស់បានតំណាលថា... សូរ្យវិញ្ញាណបានតំណាលតមកពីអាច្វិ យ៉ុក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័ وَحَلَّ عَلَيْنَا [٢٢:٥٢] كِرْبَانًا كِرْبَانًا គ្រប់សាសនៈទូតបុរាណដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅ កាលពីមុនអ្នក ពេលណាគេមានបំណង ពេលនោះសុទ្ធតែត្រូវមានស្នែកត្រង់ទៅក្នុងប្រំណងគេ តែអល់ឡោះហ្គ័បានលុបបំបាត់អ្វីដែលមានស្នែកត្រង់បានគ្រងនោះ ។

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ قَدْ أَصَابَهُ جُوعٌ شَدِيدٌ، فَأَتَى رَجُلًا مِنْ الْأَنْصَارِ، فَذَبَحَ لَهُ عَنَاقًا، وَ قَطَعَ لَهُ عِدْقَ بُسْرٍ وَ رُطْبٍ، فَتَمَتَّى رَسُولُ اللَّهِ عَلَيَّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ قَالَ: يَدْخُلُ عَلَيْكُمْ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ.»

អាច្វិ យ៉ុក្កុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "វិញ្ញាណលុបឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه وآله وسلم បានធ្វើដំណើរហើយបានឃ្លានខ្លាំង ។ បុរស ជំនួយម្នាក់បានសំឡែក្នុងពេលមួយហើយបានកាច់ផ្លែលម្អិតមួយចង្កោមឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ឲ្យគេហៅអាល្លី صلوات الله عليه والسلام មកជួបព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បុរសអ្នកឋានសួគ៌ម្នាក់ នឹងមករកអស់លោក ។"

قَالَ: «فَجَاءَ أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ جَاءَ عُمَرُ، ثُمَّ جَاءَ عُثْمَانُ، ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَتَمَتَّى رَسُولُ اللَّهِ فِي أُمَّتَيْهِ فَيَنْسُخُ اللَّهُ مَا يَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي إِذَا تَمَّتْ إِلَّا إِذَا تَمَّتْ أَلْفَى الشَّيْطَانُ فِي أُمَّتَيْهِ فَيَنْسُخُ اللَّهُ مَا يَلْقَى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٣ صفحة: ٨٩٧، تأويل الآيات ١/٣٤٧: ٠٣٣)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាច្វិ បាការ បានមកដល់ បន្ទាប់មកអ៊ូរម៉ារបានមកដល់ បន្ទាប់មកទៀត អ៊ូស្តម៉ានបានមកដល់ ។ ពេលអាល្លី صلوات الله عليه والسلام មកដល់ អាយ៉ាស៊ុនៈត្រូវបានដាក់ចុះមកគឺ៖ [២២:៥២] គ្រប់សាសនៈទូតបុរាណដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនទៅកាលពីមុនអ្នក ពេលណាគេមានបំណង ពេល នោះសុទ្ធតែត្រូវមានស្នែកត្រង់ទៅក្នុងបំណងគេ តែអល់ឡោះហ្គ័បានលុបបំបាត់អ្វីដែលមានស្នែកត្រង់ បានគ្រងនោះ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ័បានគាំងសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្គ័ទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។" (33 /347 :1 1/347: 1) (تأويل الآيات 1/347: 1)

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَخْكُمْ بَيْنَهُمْ فَأَلْذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾

៥៦. ព្រះរាជអំណាចគ្រប់គ្រងលើសព្វសារពើជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័នាថ្ងៃនោះ ។ ព្រះអង្គនឹង ជម្រះក្តីពួកគេ (មនុស្ស) ។ នរជនណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្ស និងធ្វើដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័] នរជនទាំងនោះនឹងបាននៅក្នុងសួន សួគ៌បរមសុខ[ជានិច្ចអនន្ត] ។

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٧﴾

៥៧. រីឯនរជនណាដែលពុំមានសទ្ធា ដែលបានបដិសេធបណ្តាសញ្ញារបស់យើង នរជនទាំងនោះនឹង ត្រូវទទួលទោសថោកទាប ។

មើលសូរ្យាស័ក្ខ ៩៨ អាយ៉ាស៊ូ ៨ ។

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقْنَهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾

៥៨. ឯជនានុជនដែលបានរៀនសូត្រខ្លួនលើព្រះមាតិកាអល់ឡោះហ្គា ដែលត្រូវសម្លាប់ ឬបានចូលមរណកាល អល់ឡោះហ្គានឹងប្រទានជីវិតវិញដ៏បរិសុទ្ធជាពិត ។ អល់ឡោះហ្គាជាអ្នកប្រទានជីវិតវិញដ៏ឧត្តមបំផុត ។

لَيَدْخِلْنَهُمْ مُدْخَلَ بَيْتٍ كَرِيمٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

៥៩. ពិតណាស់ ព្រះអង្គនឹងឲ្យពួកគេបានចូលតាមកន្លែងចូលមួយដែលពួកគេគាប់ចិត្តបំផុត ។ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្គាទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះខន្តី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៥៦-៥៩

1. وَ عَنْهُ، قَالَ: أَحْبَبْنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ، الْمَعْرُوفُ بِابْنِ الْحَاشِرِ، قَالَ: أَحْبَبْنَا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ الزُّبَيْرِ الْفَرَشِيِّ، قَالَ: أَحْبَبْنَا عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ فَضَالٍ، قَالَ: أَحْبَبْنَا الْعَبَّاسُ بْنُ عَامِرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ رَزْقٍ، عَنْ يَحْيَى بْنِ الْعَلَاءِ الرَّازِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «دَخَلَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ هُوَ فِي بَيْتِ أُمِّ سَلَمَةَ، فَلَمَّا رَأَاهُ، قَالَ: كَيْفَ أَنْتَ يَا عَلِيُّ إِذَا جُمِعَتِ الْأُمَمُ، وَ وَضِعَتِ الْمَوَازِينُ، وَ بَرَزَ لِعَرَضِ خَلْقِهِ، وَ دُعِيَ النَّاسُ إِلَى مَا لَا بُدَّ مِنْهُ؟ قَالَ: فَدَمَعَتْ عَيْنُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): مَا يُبْكِيكَ يَا عَلِيُّ، تُدْعَى وَ اللَّهُ أَنْتَ وَ شِيعَتُكَ عُرًّا مُحَجَّلِينَ، رِوَاءَ مَرْوِيِّينَ، مُبَيَّضَةً وَجُوهَهُمْ، وَ يُدْعَى بَعْدُوكَ مُسَوَّدَةً وَجُوهَهُمْ، أَشَقِيَاءَ مُعَدِّينَ، أَمَا سَمِعْتَ إِلَى قَوْلِ اللَّهِ: "إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ" أَنْتَ وَ شِيعَتُكَ، وَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ، عَدُوُّكَ يَا عَلِيُّ».* (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صفحة: ٧٢١، الأمالي ٢٨٣: ٢).

១. [...] យ៉ាស៊ូយ៉ា បឺន អាល់-អុឡាអ៊ូ អាល់-វ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពី អាហ្វិ អុប្បឡោះហ្គា ។
ដែលមានវចនៈថា៖ "អាល្លៃ បានមកជួបវ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្គា ដែលនៅផ្ទះ អ៊ូម សាល់ម៉ាស៊ូ ។
ពេលវ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្គា បានឃើញព្រះអង្គ វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្គា មានព្រះវចនៈថា៖ "អាល្លៃ
អឺយ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី (គឺមានប្រតិកម្មអ្វី) ពេលសហគមន៍ទាំងឡាយត្រូវប្រជុំគ្នា ជញ្ជីងនឹងត្រូវដាក់
មក ពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជាញខ្លួនជាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ហើយគេនឹងប្រកាសហៅមនុស្សទៅរកអ្វី
ដែលមិនអាចគេចបាន ?" អាមីរុល-មុមិនីន ស្រក់ទឹកភ្នែក វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្គា មានព្រះវចនៈថា៖
"អាល្លៃ អឺយ ហេតុអ្វីអ្នក យំ ? សូមស្រឡាចចំពោះអល់ឡោះហ្គា គេនឹងហៅអ្នក និងស្តីអុស្តុ
អ្នក មកដោយមានមុខប្រិមប្រិយនិងត្រចះត្រចង់ ។ ចំណែកឯពួកសត្រូវអ្នកនឹងត្រូវហៅមក
ដោយមានមុខខ្មៅ អាត្រក់និងព្រួយបារម្ភ ។ អ្នកមិនបានព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គា ទេ គឺ៖
[៩៨:៧] រឹងនូវជនទាំងឡាយណាដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្គា និងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់គុណ
ប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្សនិងប្រព្រឹត្តិដើម្បីមូលហេតុអល់ឡោះហ្គា] ពិតណាស់ជន
ទាំងនោះប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោក ។ នេះគឺអ្នក និងស្តីអុស្តុអ្នក ។ [២២:៥៧] រឹង
នូវជនណាដែលពុំមានសទ្ធា ដែលបានបដិសេធបណ្តាសញ្ញារបស់យើង ជាសត្រូវរបស់អ្នក អាល្លៃ

الأمالي (2: 283) "1" ^{صلوات الله عليه والسلام}

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "وَ الَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا" إِلَى قَوْلِهِ: "إِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ". قَالَ: «نَزَلَتْ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خَاصَّةً». ^{البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩٠٥ ، تأويل الآيات ٣٤٨/٣٥: ١.}

២. មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ីន អាល់-អ្នកបំបាត់បានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ីន ដ្យារ្យដ្ចបានតំណាលតមកពី មូសា ប៊ីន យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ្វ ^{وجل} [២២:៥៨] ឯជនានុជនដែលបានភៀសខ្លួនលើព្រះមាតាអល់ឡោះហ្គ្វ ដែលត្រូវសម្លាប់ ឬបានចូលមរណកាល រហូតដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{وجل} [២២:៥៩] ពិតណាស់អល់ឡោះហ្គ្វទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះខន្តី ថា៖ "អាយ៉ាស្គុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើរូបអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} "1" (تأويل الآيات 1: 348/35)

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُؤٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾

៦០. [ការពិត]ដូចនេះឯង ។ អ្នកណាមួយវាយតបវិញស្មើនឹងអំពើដែលខ្លួនបានទទួលរង ហើយអ្នកនោះរងការប្រព្រឹត្តិបំពានបំពាន[ជាថ្មីម្តងទៀត] អល់ឡោះហ្គ្វនឹងជួយអ្នកនោះ ។ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្គ្វអត់ឱន ព្រះអង្គលើកលែងទោស ។

មានចែងនៅក្នុងតាហ្វ្យសៀវភៅថា អ៊ីម៉ា យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្ទីខ្ចិក្ច ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈឯថា៖ "ពួកគូរ៉យ្យ្គបានបណ្តេញវិស្វលុលឡោះហ្គ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ចេញពីម៉ាកកាស្គុ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានគេចខ្លួនរួចទៅពួនក្នុងរូងភ្នំ ។ ពួកគូរ៉យ្យ្គបានដេញតាមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្នុងបំណងសម្លាប់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ តែអល់ឡោះហ្គ្វ ^{وجل} បានសងសឹកពួកគេវិញនាទិវាបាដ្យារ ។ អ្នកបាស្គុ ស្វែបាស្គុ វាលីដ្ច អាហ្វិ យ៉ាស្គុល ហ្គាន់ស្គឡាស្គុ ប៊ីន អាប៊ី ស៊ុហ្វយ៉ាន និងច្រើននាក់ទៀតបានស្លាប់ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ក្រោយពីវិស្វលុលឡោះហ្គ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ចូលទិវង្គត ពួកសត្រូវក្នុងចំណោមពួកគូរ៉យ្យ្គបានសងសឹកទិវាបាដ្យារដោយសម្លាប់ហ្វិសែនី ^{صلوات الله عليه والسلام} យ៉ាងអយុត្តិធម៌ ។ បន្ទាប់ពីបានសម្លាប់ហ្វិសែនី ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយ យ៉ាស្គុដ្ច ប៊ីន មូអុរីយ៉ាស្គុ បានអានកំណាព្យដូចតទៅនេះគឺ៖ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាដូនតាខ្ញុំនៃទិវាបាដ្យារនឹងអាចបានឃើញនូវការសងសឹករបស់កុលសម្ព័ន្ធ ។ បើអស់លោកទាំងនេះអាចបានឃើញមែន អស់លោកច្បាស់ជាពេញចិត្តជាមិនខាន ហើយអស់លោកនឹងថ្លែងដាក់ខ្ញុំថា៖ "យ៉ាស្គុដ្ចអើយ! សូមកុំឲ្យដៃអ្នកស្លាប់ឡើយ ។" ខ្ញុំមិនមែនយិនដ៍ទេ (មាតារបស់គូរ៉យ្យ្គ) ប្រសិនបើខ្ញុំមិនសងសឹកកូនៗរបស់មូហាំម៉ាដ្ច ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេនោះ ដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្តិមកលើយើង ។ យើងបានសម្លាប់បុគ្គលសំខាន់ជាងគេក្នុងចំណោមមេរបស់ពួកគេ ហើយយើងបានសងសឹកទិវាបាដ្យារ ដូច្នេះពេលនេះយើងស្មើគ្នា ។" ក្នុងអាយ៉ាស្គុនេះ "អ្នកណាមួយវាយតបវិញ" សំដៅទៅលើវិស្វលុលឡោះហ្គ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ "ស្មើនឹងអំពើដែលខ្លួនបានទទួលរង" សំដៅទៅលើការសម្លាប់ហ្វិសែនី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ "ហើយអ្នកនោះរងការប្រព្រឹត្តិបំពានបំពាន[ជាថ្មីម្តងទៀត] អល់ឡោះហ្គ្វនឹងជួយអ្នកនោះ" ត្រង់នេះ "ជួយ" សំដៅ ទៅលើអាល់-ម៉ាស្គុដ្ច ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលជាម្នាក់ក្នុងចំណោមបណ្តាកូនចៅរបស់ហ្វិសែនី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (តាហ្វ្យសៀវ គូម្ពីក្យាលទី២ ទំព័រ៨៧)

www.dhammadownload.com

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ៦០

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنِ الْإِمَامِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كَثِيرًا مَا يُرَدِّدُ هَذِهِ الْآيَةَ: "وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرْنَاهُ اللَّهُ" قُلْتُ: يَا أَبَتِ- جَعَلْتُ فِدَاكَ- أَحْسَبُ هَذِهِ الْآيَةَ نَزَلَتْ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خَاصَّةً؟ [قَالَ: «نَعَمْ».] (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩٠٦، تأويل الآيات ٣٦/٣٤٩: ١.)

១. មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប៊ាសបានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្យាដូបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ា មូសា ប៊ិន យ៉ាក្កូហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮ មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប៊ាស ^{صلوات الله عليه والسلام} សូត្រអាយ៉ាស៊ុំនេះញឹកញយគឺ៖ [២២:៦០] អ្នកណាមួយវាយតបវិញស្មើនឹងអំពើដែល ខ្លួនបានទទួលរង ហើយអ្នកនោះរងការប្រព្រឹត្តិបំពានលើ[ជាថ្មីម្តងទៀត] អល់ឡោះហ្គាំនឹងជួយ អ្នកនោះ ។ ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ "ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} អឺយ សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} គិតថាអាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើរូបអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាពិសេសមែន ទេ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន ។" (36 /349 :1 1)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾

៦១. នេះពីព្រោះអល់ឡោះហ្គាំ [ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដែល]ធ្វើឲ្យពេលយប់ចូលទៅក្នុងពេល ថ្ងៃ ធ្វើឲ្យពេលថ្ងៃចូលទៅក្នុងពេលយប់ ។ អល់ឡោះហ្គាំទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ទស្សនាការ ។

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

៦២. នេះពីព្រោះអល់ឡោះហ្គាំជាការពិត ។ រីឯអ្វី (គឺព្រះ) ដែលពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកគោរព បូជារូបបដិមា...) បូងសូងក្រៅពីព្រះអង្គនោះជារុទ្ធភាព ។ អល់ឡោះហ្គាំទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួស រិស័យ ព្រះអង្គទ្រង់មហាធំធើង ។

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾

៦៣. អ្នកមិនឃើញទេថាអល់ឡោះហ្គាំបានប្រទានទឹកចុះមកពីលើមេឃ ហើយផែនដីទៅជាមានពណ៌ បៃតងស្រស់ ? អល់ឡោះហ្គាំទ្រង់ប្រកបដោយសុខុមធម៌ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណឥតខ្ចោះ ។

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

៦៤. កម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គគឺសព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយ សព្វសារពើដែលមាននៅ លើផែនដី ។ អល់ឡោះហ្គាំទ្រង់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គសមជាទីសក្ការៈបូជា ។

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ

إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

៦៥. អ្នកមិនឃើញទេថាអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់ក្រោមអំណាចពួកអ្នកអ្វីដែលមាននៅលើផែនដី នាវាដែលរអើលលើសមុទ្របាននោះអាស្រ័យព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ (គឺតាមច្បាប់ដែលព្រះអង្គបានបង្កើតមក)? ព្រះអង្គទប់មេឃមិនឲ្យធ្លាក់មកលើផែនដី លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាត (គឺព្រះឆន្ទៈ) របស់ព្រះអង្គ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះខន្តី ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាដល់មនុស្សទាំងឡាយ ។

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿١٦﴾

៦៦. ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ បន្ទាប់មកព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ បន្ទាប់មកទៀតព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ។ [តែ]មនុស្ស[អវិជ្ជា]មិនដឹងគុណទេ

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُكَ فِي الْأَمْرِ وَأُدْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

៦៧. យើងដាក់មកលើសហគមន៍នីមួយៗនូវពិធីប្រតិបត្តិសាសនាមួយ(វិធី)ដែលពួកគេ (គឺសមាជិកនៃសហគមន៍) ប្រតិបត្តិតាម ។ ដូច្នេះពួកគេ (គឺបណ្តាជនបដិសេធសទ្ធា) មិនត្រូវឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ្នកឡើយអំពីបញ្ជា[ដែលបានទទួលមកនោះ] ។ ចូរអ្នកហៅ[មនុស្ស]ឲ្យមករកព្រះម្ចាស់អ្នក ។ ការពិតអ្នកស្ថិតនៅលើមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំត្រង់ត្រូវ ។

وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

៦៨. បើពួកគេឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ្នក ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណបំផុតអំពីដែលអស់លោកប្រព្រឹត្ត ។

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

៦៩. អស់ឡោះហ្ន៎នឹងជម្រះក្តីអស់លោកនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ អំពីរឿងដែលអស់លោកខ្វែងគំនិតគ្នា ។"

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ اللَّهَ يَسِيرٌ ﴿٢٠﴾

៧០. អ្នកមិនដឹងទេ ថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណអ្វីដែលមាននៅលើមេឃនិងផែនដី ? ទាំងនេះមានចារទុកនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ នេះជាការងាយស្រួលសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ក ៦១-៧០

1. فِي كِتَابِ كَمَالِ الدِّينِ وَ تَمَامِ التَّعْمَةِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبِي حَمْرَةَ الثُّمَالِيِّ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَدِيثٌ طَوِيلٌ يَذْكَرُ فِيهِ الْإِنْتِنَى عَشْرَ صَلَوَاتٍ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَ فِي آخِرِهِ يَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: وَ مَنْ أَنْكَرَهُمْ أَوْ أَنْكَرَ وَاحِدًا مِنْهُمْ فَقَدْ أَنْكَرَنِي، بِهِمْ "بِمَسْئِكَ" اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ "السَّمَاءَ أَنْ تَفْعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ" وَ بِهِمْ يَحْفَظُ الْأَرْضَ أَنْ تَمِيدَ بِأَهْلِهَا. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٣ , الصفحة ٥١٨)

១. នៅក្នុងក្រាំង កាម៉ាល់ អាល់-ខ្វីន វ៉ាតាម៉ា អាល់-ណាម៉ូម៉ាស៊ូ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោកដែលឡើងទៅដល់ អាចិ អាល់-ស្វីម៉ាលី ដែលបានតំណាលតមកពីអាល់-ស្វីខ្វិកូ យ៉ុក្តុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបុព្វការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះសាស្តា عليه وآله وسلم ដែលមានព្រះវចនៈនៅក្នុងហ្គាឌីស្វ័រដៃមួយនូវដប់ពីរព្រះនាមរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام (គឺអ៊ីម៉ា عليهم السلام) នៅចុងចេញប្រហ្គាឌីស្វ័រ ព្រះអង្គ عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បុគ្គលណាមួយបដិសេធពួកគេ عليهم السلام ឬបដិសេធអ្នកណាមួយ صلوات الله عليه والسلام ក្នុងចំណោមពួកគេ عليهم السلام បុគ្គលនោះបដិសេធខ្ញុំ عليه وآله وسلم ។ តាមរយៈពួកគេ عليهم السلام នោះឯងដែលអស់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ [២២:៦៥] ទប់មេឃមិនឲ្យធ្លាក់មកលើផែនដី លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ ។ តាមរយៈពួកគេ عليهم السلام នោះឯងដែលព្រះអង្គ وَجَدَّ ការពារផែនដីមិនឲ្យវារព្វយជាមួយប្រធានិករវា ។" (ហ្គាឌីស្វ័រ ២១០, ៥១៩ ជ ៣ , ص: ٥١٩)

2. وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى سُلَيْمَانَ بْنِ مَهْرَانَ الْأَعْمَشِ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنِ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ يَقُولُ فِيهِ: بِنَا "يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ"، وَ بِنَا يُمْسِكُ الْأَرْضَ أَنْ تَمِيدَ بِأَهْلِهَا. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٣ , الصفحة ٥١٩)

២. យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកឡើងទៅដល់ ស្វីឡែម៉ាន ប៊ិន មិហ្គ័រីន អាល់-អាត្តុម៉ាស៊ូ តមកពី ២. អាល់-ស្វីខ្វិកូ យ៉ុក្តុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្គ័រីនដែលមានវចនៈនៅក្នុងហ្គាឌីស្វ័រដៃមួយថា៖ "តាមរយៈយើង عليهم السلام [២២:៦៥] ព្រះអង្គទប់មេឃមិនឲ្យធ្លាក់មកលើផែនដី លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ ។ តាមរយៈយើង عليهم السلام ព្រះអង្គ وَجَدَّ ចាប់ដីមិនឲ្យវារព្វយជាមួយប្រធានិករវាទេ ។" (ហ្គាឌីស្វ័រ ២១១ ទំព័រ ៥១៩ ក្បាលទី ៣)

3. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عِمْسَى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْإِمَامُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: «لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةُ: "لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ" جَمَعَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، ثُمَّ قَالَ: يَا مَعْاشِرَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ" وَ الْمَنَسَكُ هُوَ الْإِمَامُ لِكُلِّ أُمَّةٍ بَعْدَ نَبِيِّهَا، حَتَّى يُدْرِكَهُ نَبِيٌّ، أَلَا وَ إِنَّ لِرُؤْمِ الْإِمَامِ وَ طَاعَتَهُ هُوَ الدِّينُ، وَ هُوَ الْمَنَسَكُ، وَ هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِمَامُكُمْ بَعْدِي، فَإِنِّي أَدْعُوكُمْ إِلَى هُدَاهُ فَإِنَّهُ عَلَى هُدَى مُسْتَقِيمٍ.

៣. មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-អាត្តុម៉ាស៊ូបានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដូរុដូបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ា មូសា ប៊ិន យ៉ុក្តុហ្គារ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "កាលអាយ៉ាស៊ូនេះត្រូវបើកឲ្យដឹង [២២:៦៧] យើងដាក់មកលើគ្រប់សហគមន៍នូវពិធីប្រតិបត្តិសាសនាមួយ(វិធី)ដែលពួកគេ (គឺសមាជិកនៃសហគមន៍) ប្រតិបត្តិតាម ។ រ៉ស្វលុលឡោះហ្គ័រ عليه وآله وسلم បានប្រជុំពួកគេហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "ក្រុមមូហ្គាម៉ាដូរីន អាន់ស្វា អ៊ីយ អស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:៦៧] យើងដាក់មកលើគ្រប់សហគមន៍នូវពិធីប្រតិបត្តិសាសនាមួយ(វិធី)ដែលពួកគេប្រតិបត្តិតាម ។ ពិធីប្រតិបត្តិសាសនា (គឺ វិធី គឺអ៊ីម៉ា عليه وآله وسلم របស់គ្រប់សហគមន៍អត់ពីព្រះសាស្តា عليه وآله وسلم របស់សហគមន៍ទាំងនោះទៅ ពេល

ណាព្រះអង្គ ﷺ តែងតាំងពិធីប្រតិបត្តិសាសនានេះឡើងហើយ ។ ចាំបាច់ត្រូវមានអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ត្រូវស្តាប់
 បង្គាប់អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ទាំងនេះគឺព្រះសាសនា ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} គឺពិធីប្រតិបត្តិសាសនា (វិធី) ហើយអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} គឺ
 អាណី^{صلوات الله عليه والسلام} បឺន អាច្វី ត្រូវលិប^{صلوات الله عليه والسلام} អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} របស់អស់លោក អត់ពីខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទៅ ។ ដូច្នេះខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} សូមប្រកាស
 ឲ្យអស់លោកអនុវត្តតាមគេ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រោះគេ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្ថិតនៅលើមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំត្រង់ត្រូវ ។"

فَقَامَ الْقَوْمُ يَتَعَجَّبُونَ مِنْ ذَلِكَ، وَ يُقُولُونَ: وَ اللَّهُ إِذْ نُنَارِعَنَ الْأَمْرَ، وَ لَا نَرْضَى طَاعَتَهُ أَبَدًا، وَ إِنْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
 إِلَيْهِ) الْمَفْتُونُ بِهِ. فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ” وَ أَدْعُ إِلَى رِبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ * وَ إِنْ جَادَلُوكَ فَقُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ * اللَّهُ
 يَخْتَكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ * أَمْ تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
 يَسِيرٌ“ ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩٠٦، تأويل الآيات ٣٤٩/٣٧:١).

មនុស្សបានក្រោកឈរ ភ្ញាក់ផ្អើលដោយសាររឿងនេះ ហើយថា៖ "សូមស្យាមចំពោះអស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ}
 យើងនឹងកញ្ជក់យករឿងនេះ យើងមិនចូលចិត្តនៅក្រោមបង្គាប់គេ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាដាច់ខាត ទោះបី
 រស្មីលុលឡោះហ្វ័^{صلوات الله عليه والسلام} ស្រឡាញ់គេ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏ដោយ ។ ដូច្នេះអស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២២:៦៧]
 ចូរអ្នកហៅ[មនុស្ស]ឲ្យមករកព្រះម្ចាស់អ្នក ។ ការពិតអ្នកស្ថិតនៅលើមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំត្រង់ត្រូវ ។
 [២២:៦៨] បើពួកគេឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ្នក ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} ទ្រង់ញាណបំផុតអំពើដែល
 អស់លោកប្រព្រឹត្ត ។ [២២:៦៩] អស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} នឹងជម្រះក្តីអស់លោកនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ អំពើរឿងដែល
 អស់លោកខ្វែងគំនិតគ្នានោះ ។" [២២:៧០] អ្នកមិនដឹងទេថាអស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} ទ្រង់ញាណអ្វីដែលមាននៅ
 លើមេឃនិងផែនដី? ទាំងនេះមានចារទុកនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ នេះជាការងាយស្រួល[ធ្វើ]សម្រាប់
 អស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} ។" (تأويل الآيات 1: 37/349)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾

៧១. ពួកគេ (ពួកទុច្ចរិត ពួកគោរពពូជារូបបដិមា ពួកមានពុតត្បូត ពួកបដិសេធសទ្ធា...) ធ្វើសក្តារបូជា
 ផ្សេងពីអស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} នូវអ្វីដែលព្រះអង្គមិនបានប្រទានច្បាប់បញ្ញត្តិចុះមកឲ្យធ្វើដូច្នោះទេ ហើយ
 ពួកគេពុំមានការចេះដឹងអំពីអ្វីទាំងនោះទេ ។ ជនទុច្ចរិតទាំងឡាយពុំមានអ្នកជួយឡើយ ។

وَإِذَا تَتَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ

عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ دَلِكُمُ الْتَارَ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبَشَرٌ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

៧២. ពេលគេសូត្រឱង្ការដ៏ជាក់ច្បាស់ទាំងឡាយរបស់យើងឲ្យពួកគេស្តាប់ អ្នកនឹងឃើញនូវអាការ
 ប្រទូសប្រឆាំងនៅលើមុខពួកបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេស្ទើរតែស្ទុះទៅវាយជនទាំងឡាយដែល
 កំពុងសូត្របណ្តាឱង្ការរបស់យើងឲ្យពួកគេស្តាប់ ។ ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ឲ្យខ្ញុំថ្លែងប្រាប់
 អស់លោកអំពីអ្វីដែលអាក្រក់ជាងនោះបានទេ? គឺភ្លើងនរក (លទ្ធផលនៃអំពើរបស់អស់
 លោក) ។ អស់ឡោះហ្វ័^{وَحَدَّ} បានសន្យាឲ្យភ្លើងនោះទៅជនទាំងឡាយណាដែលបដិសេធសទ្ធា ។ វាជា
 ទីដៅអប្រិយបំផុត ។"

1. مُحَمَّدٌ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيُّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْإِمَامُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "وَ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا" الْآيَةَ.

១. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប៊ាសបានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្យាវដ្ឋបានតំណាលថា អ៊ីម៉ា មូសា ប៊ិន យ៉ូស្វ័ហ្គាត្របានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីព្រះបិតា^{សលوات ល្អ លើស លាម} ព្រះអង្គ^{សលوات ល្អ លើស លាម} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{សលوات ល្អ លើស លាម} [២២:៧២] ពេលគេសូត្រឱ្យដឹងជាក់ច្បាស់ទាំងឡាយរបស់យើងឲ្យពួកគេស្តាប់ អ្នកនឹងឃើញនូវ អាការប្រទូសប្រឆាំងនៅលើមុខពួកបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេស្ទើរតែស្ទុះទៅវាយជនទាំងឡាយដែល កំពុងសូត្របណ្តាឱ្យដឹងរបស់យើងឲ្យពួកគេស្តាប់ ។

قَالَ: «كَانَ الْقَوْمُ إِذَا نَزَلَتْ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) آيَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ، فِيهَا فَرَضُ طَاعَتِهِ، أَوْ فَضِيلَةٌ فِيهِ، أَوْ فِي أَهْلِهِ سَخَطُوا ذَلِكَ، وَ كَرِهُوا، حَتَّى هُمَا بِهِ، وَ أَرَادُوا بِهِ الْعُظِيمَ، وَ أَرَادُوا بِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَيْضًا لَيْلَةَ الْعَقَبَةِ، غَيْظًا، وَ حَقْفًا، وَ غَضَبًا، وَ حَسَدًا، حَتَّى نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ».** (تفسير نور الثقلين ، الجزء ٣ ، الصفحة ٩٠٧، تأويل الآيات ٣٨/٣٥٠: ١.)

ព្រះអង្គ^{សលوات ល្អ លើស លាម} មានវចនៈថា៖ "រាល់គ្រាដែលមានអាយ៉ាស្តុមួយត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអាមីរុល-មុមីនីន^{សលوات ល្អ លើស លាម} នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎^{សលوات ល្អ លើស លាម} ដែលតម្រូវឲ្យពួកគេស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ^{សលوات ល្អ លើស លាម} ឬមានចែងអំពី គុណសម្បត្តិព្រះអង្គ^{សលوات ល្អ លើស លាម} ឬអំពីព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{សលوات ល្អ លើស លាម} ព្រះអង្គ^{សលوات ល្អ លើស លាម} មនុស្សក្រៅក្រោធអំពីគុណសម្បត្តិ ទាំងនោះហើយស្តាប់ខ្ពើមខ្លាំងណាស់ ដល់ថ្នាក់តាំងចិត្តប្តូរផ្តាច់ ហ៊ានប៉ងធ្វើគុះស្លុលុលឡោះហ្ន៎^{សលوات ល្អ លើស លាម} ក្នុងពេលយប់អាល់-អ៊ាត្រីបានស្តាប់ ព្រោះតែពួកគេខឹងខ្លាំងនិងច្រណែនឈ្មានីស ទាល់តែអាយ៉ាស្តុនេះត្រូវ បានបើកឲ្យដឹង ។" (تاويل الآيات 1: 38/350)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٍ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾

៧៣. ហៃមនុស្សទាំងឡាយ គេបានលើកឡើងនូវឧទាហរណ៍មួយ ចូរពួកអ្នកស្តាប់វា៖ "ពួកដែលពួក អ្នកបូងស្ទង់ផ្សេងពីអស់ឡោះហ្ន៎នោះមិន[មានសមត្ថភាព]អាចបង្កើតសត្វរុយបានឡើយ ទោះបី ពួកគេរួមដៃគ្នាធ្វើការនេះក៏ដោយ ។ បើសត្វរុយឆក់យកអ្វីមួយពីពួកគេ ពួកគេមិន[មាន សមត្ថភាព]អាចដណ្តើមយកវាមកវិញបានឡើយ ។ អ្នកបូងស្ទង់និងអ្នកដែលគេបូងស្ទង់នោះអន់ ខ្សោយមែន ។"

មើលសូរ្យាវត្ត ២ អាយ៉ាស្តុ ២៦ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ៧៣

1. مُحَمَّدٌ بْنُ يَحْيَى، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ رَزِّقِ الْعُسَيْبِيِّ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْأَشْلَبِيِّ بَيَّاعِ الْأَنْمَاطِ، عَنْ

أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «كَانَتْ فُرَيْشٌ تُطْلَخُ الْأَصْنَامَ الَّتِي كَانَتْ حَوْلَ الْكَعْبَةِ بِالْمَسْكِ وَالْعَنْبَرِ، وَكَانَ يَعْثُوثُ قِبَالَ الْبَابِ، وَكَانَ يَعْثُوقُ عَنِ الْكَعْبَةِ، وَكَانَ نَسْرٌ عَنْ يَسَارِهَا، وَكَانُوا إِذَا دَخَلُوا حَرُومًا سَجَدًا لِيَعْثُوثَ وَ لَا يَنْحَنُونَ، ثُمَّ يَسْتَدِيرُونَ بِحِيَالِهِمْ إِلَى يَعْثُوقِ، ثُمَّ يَسْتَدِيرُونَ بِحِيَالِهِمْ إِلَى نَسْرِ، ثُمَّ يُلَبُّونَ فَيَقُولُونَ: لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ إِلَّا شَرِيكَ هُوَ لَكَ، تَمَلَّكُهُ وَ مَا مَلَكَ،

១. មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កូប... អាប់ខុលរ៉ោះហ្គាម៉ាន ប៊ិន អាល់-អាស្សាល់ បាយ៉ាអ៊ី អាល់-អាន់ម៉ាតូ បាន តំណាលតមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ពួកគូរិយ័ស្ទីតែងតែលាបមុសក់ (المسك គ្រឿងក្រអូបធ្វើពីសាសត្វ) និងឈ្មុសទេសលើរូបបដិមាដែលនៅជុំវិញកាក្កុបាសូ ។ [រូប]យ៉ាក្កូស្ទ នៅពីមុខទ្វារ [រូប]យ៉ាអ៊ីកូនៅខាងស្តាំកាក្កុបាសូ [រូប]ណាស់រ៉េនៅខាងឆ្វេងកាក្កុបាសូ ។ ពេលពួកគេចូល មក ពួកគេក្រាបសំពះរូបយ៉ាក្កូស្ទនិងឱន ។ បន្ទាប់ពីនោះពួកគេដើរឆ្ងល ដោយពាក់គ្រឿងលំអ ជុំវិញ រូបយ៉ាអ៊ីក រួចហើយពួកគេដើរឆ្ងល ដោយពាក់គ្រឿងលំអ ជុំវិញរូបណាស់រ៉េ ។ បន្ទាប់មកពួកគេសូត្រ តាល់ប៊ីយ៉ាសូ ថា៖ "ទូលបង្គំមកហើយម្ចាស់អើយ ទូលបង្គំមកហើយ (لبيك اللهم لبيك) ។ ព្រះអង្គមិនមានដៃ គូទេ លើកលែងតែដៃគូដែលព្រះអង្គមានស្រាប់ហើយ ។ ព្រះអង្គជាម្ចាស់របស់វានិងអ្វីវាមាន ។"

قَالَ: فَبَعَثَ اللَّهُ ذُبَابًا أَحْضَرَ لَهُ أَرْبَعَةً أَجْنِحَةً، فَلَمْ يَبْقَ مِنْ ذَلِكَ الْمَسْكِ وَالْعَنْبَرِ شَيْئًا إِلَّا أَكَلَهُ، وَ أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: "يا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِثْلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَ لَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَ إِنْ يَسْلُبُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَ الْمَطْلُوبُ" .

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គា^{رحمته} បានបញ្ជូនរុយពណ៌បៃតងមកដែលមានស្លាបបួន ។ រុយ នោះបានស៊ីមុសក់និងឈ្មុសទេសអស់ អល់ឡោះហ្គា^{رحمته} បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២២:៧៣] ហៃមនុស្ស ទាំងឡាយ គេបានលើកឡើងនូវឧទាហរណ៍មួយ ចូរពួកអ្នកស្តាប់វា៖ "ពួកដែលពួកអ្នកបូងស្ទង់ផ្សេង ពីអល់ឡោះហ្គានោះមិនអាចបង្កើតសត្វរុយបានឡើយ ទោះបីពួកគេរួមដៃគ្នាធ្វើការនេះក៏ដោយ ។ បើ សត្វរុយឆក់យកអ្វីមួយពីពួកគេ ពួកគេមិនអាចដណ្តើមយកវាមកវិញបានទេ ។ អ្នកបូងស្ទង់និងអ្នក ដែលគេបូងស្ទង់នោះអន់ខ្សោយមែន ។" (الكافي 4: 11 / 542)

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

៧៤. ពួកគេ (ពួកបូជារូបបដិមា ពួកបដិសេធសទ្ធា... ដែលបំផ្លាញចិត្តខ្លួនឯងដោយបាបកម្មនិងអំពើ ទុច្ចរិត) មិនបានវាយតម្លៃអល់ឡោះហ្គាត្រូវនឹងតម្លៃដែលស័ក្តិសមនឹងព្រះអង្គទេ ។ អល់ឡោះហ្គា ទ្រង់ខ្លាំងពូកែ ព្រះអង្គមានព្រះមហិទ្ធិបូទិ ។

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

៧៥. អល់ឡោះហ្គាបានជ្រើសរើសបណ្តាប្រេសិតក្នុងចំណោមទេវតា និងក្នុងចំណោមមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ្គាទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ទស្សនាការ ។

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾

៧៦. ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលនៅខាងមុខពួកគេនិងអ្វីដែលនៅខាងក្រោយពួកគេ (អនាគតកាល

និងអតីតកាលរបស់ពួកគេ) ។ រឿងទាំងអស់នឹងវិលមកឯព្រះអង្គវិញ [និងត្រូវជំនុំជម្រះ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៤-៧៦

1. إِنَّ ابْنَ بَابُوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَحْمَدَ الْأَسْوَارِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو يُوسُفَ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ فَيْسِ السَّجَرِيُّ الْمَدَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرٍو وَ عَمْرُو بْنُ حَفْصٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ أَسَدٍ بَعْدَادَ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَبُو عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ الْبَصِيرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ، عَنْ عَطَاءٍ، عَنْ عُبَيْدِ بْنِ عُمَيْرِ اللَّيْثِيِّ، عَنْ أَبِي ذَرٍّ (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ)، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ: «الْتَّبِئُونَ مِائَةَ أَلْفٍ وَ أَرْبَعَةَ وَ عَشْرُونَ أَلْفَ نَبِيٍّ». قُلْتُ: كَمْ الْمُرْسَلُونَ مِنْهُمْ؟ قَالَ: «ثَلَاثُمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةُ عَشَرَ، جَمًّا غَفِيرًا».** (الرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩٠٩، الخصال: ١٣/٥٢٣).

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្វាបានតំណាលថា... អ៊ីបៃដ្ឋី ប៊ីន អ៊ីម៉ែរ អាល្ល-អ៊ែស្វារីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ សួរ^{عليه السلام} ដែលបានតំណាលថា រ៉ៃស៊ូលុលឡោះហ្វា^{عليه السلام} មានព្រះវចនៈនៅក្នុងហ្វាខ្លឹមមួយថា៖ "ព្រះសាស្តា^{عليه السلام} មានចំនួនមួយរយម្ភៃបួនពាន់អង្គ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ក្នុងចំណោមព្រះសាស្តា^{عليه السلام} ទាំងនោះ តើមានប្រេសិត (المرسلون) ប៉ុន្មាន?" ព្រះអង្គ^{عليه السلام} មានព្រះវចនៈថា៖ "បីរយដប់បីអង្គ [នេះ] គឺចំនួនច្រើនបំផុត ។" (الخصال: 13 / 523)

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَادٍ عَنْ رَبِيعٍ عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَا يُوصَفُ وَ كَيْفَ يُوصَفُ وَ قَالَ فِي كِتَابِهِ «وَ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ» فَلَا يُوصَفُ بِقَدْرٍ إِلَّا كَانَ أَعْظَمَ مِنْ ذَلِكَ

២. អាលី ប៊ីន អ៊ីបរ៉ៃហ្វាបានតំណាលតពីឪពុកលោក តពីហ្វាម៉ាដ្ឋ តពីរីបអ៊ី តពីស្វ៊ីរ៉ៃវ៉ៃវ៉ៃ តពីអាប៊ូ យ៉ាក្វាហ្វា^{عليه السلام} ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ^{عليه السلام} មានវចនៈថា៖ "គេមិនអាចពិពណ៌នារៀបរាប់អំពីអស់ឡោះហ្វាបានទេ ។ តើអាចអធិប្បាយរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ^{عليه السلام} បានដូចម្តេចទៅ ព្រោះព្រះអង្គ^{عليه السلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:៧៤] ពួកគេមិនបានវាយតម្លៃអស់ឡោះហ្វាត្រូវនឹងតម្លៃដែលសក្តិសមនឹងព្រះអង្គទេ ។ ដូច្នេះ គេមិនអាចស្ទាបស្ទង់ប្រមាណព្រះអង្គបានទេ ព្រោះព្រះអង្គ^{عليه السلام} ធំលើសនោះទៅទៀត ។

وَ إِنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَا يُوصَفُ وَ كَيْفَ يُوصَفُ عَبْدٌ احْتَجَبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِسِنِّهِ وَ جَعَلَ طَاعَتَهُ فِي الْأَرْضِ كَطَاعَتِهِ فِي السَّمَاءِ فَقَالَ «وَ مَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا» وَ مَنْ أَطَاعَ هَذَا فَقَدْ أَطَاعَنِي وَ مَنْ عَصَاهُ فَقَدْ عَصَانِي وَ فَوَّضَ إِلَيْهِ

គេមិនអាចពិពណ៌នារៀបរាប់អំពីព្រះសាស្តា^{عليه السلام} បានទេ ។ តើអាចអធិប្បាយរៀបរាប់អំពីបាវ៉ៃម្នាក់ដែលអស់ឡោះហ្វា^{عليه السلام} បានបិទបាំងដោយប្រាំពីរចាំនោះបានដូចម្តេចទៅ ព្រោះអស់ឡោះហ្វា^{عليه السلام} បានតម្រូវឲ្យស្តាប់ឱវាទបាវ៉ៃនោះនៅលើផែនដី ដូចព្រះអង្គ^{عليه السلام} តម្រូវឲ្យស្តាប់ឱវាទព្រះអង្គ^{عليه السلام} នៅលើមេឃដែរនោះ ។ ដូច្នេះ ព្រះអង្គ^{عليه السلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៥៩:៧] ចូរពួកអ្នកទទួលយកនូវអ្វីមួយដែលព្រះសាស្តា^{عليه السلام} ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក ។ អ្នកណាស្តាប់បង្គាប់បុគ្គលនេះ^{عليه السلام} អ្នកនោះស្តាប់បង្គាប់

អញ وَجَلَّ អ្នកណាឆ្លើសបង្គាប់បុគ្គលនេះ صَلَّىٰ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អ្នកនោះឆ្លើសបង្គាប់អញ وَجَلَّ អញ وَجَلَّ ឲ្យអំណាចបុគ្គលនេះ ។

وَإِنَّا لَا نُوصَفُ وَكَيْفَ يُوصَفُ قَوْمٌ رَفَعَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَهُوَ الشَّكُّ

គេមិនអាចពិពណ៌នារៀបរាប់អំពីយើង صَلَّىٰ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានទេ ។ តើអាចអធិប្បាយរៀបរាប់អំពីនរណាដែល អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ ថែរក្សាការពារឲ្យចាកផុតពីភាពកខ្វក់នោះបានដូចម្តេចទៅ តើមានការសង្ស័យរឿងនេះ ឬ ?

وَ الْمُؤْمِنُ لَا يُوصَفُ وَ إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَلْمَىٰ أَخَاهُ فَيُصَافِحُهُ فَلَا يَزَالُ اللَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهِمَا وَ الذُّنُوبُ تَنْحَاثُ عَنْ وُجُوهِهِمَا كَمَا يَنْحَاثُ الْوَرَقُ عَنِ الشَّجَرِ . (الكافي , الجزء ٢ , الصفحة ١٨٢)

គេមិនអាចពិពណ៌នារៀបរាប់អំពីមុមិនបានទេ ។ ពេលមុមិនជួបបងប្អូនរួមជំនឿខ្លួន ចាប់ដៃគំនាប់បង ប្អូនរួមជំនឿនោះ អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ មើលមកពួកគេទាំងពីរមិនលែង បាបទាំងឡាយជ្រុះចាកពីលើមុខអ្នក ទាំងពីរដូចស្លឹកឈើជ្រុះចាកពីដើម ។" (الكافي , الجزء ٢ , الصفحة ١٨٢)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

៧៧. ហែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោនកាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍ [អស់ឡោះហ្ន៎] គោរពបូជាព្រះ ម្ចាស់ពួកអ្នកនិងប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ ។

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

៧៨. ចូរពួកអ្នកតស៊ូ [លើព្រះមាតា] ដើម្បីអស់ឡោះហ្ន៎ដោយការតស៊ូដែលសក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសពួកអ្នក ព្រះអង្គពុំបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យឺនមកលើពួកអ្នកទេក្នុង សាសនា ដែលជាជំនឿរបស់អ៊ីបរ៉ូហ្វឹម បិតារបស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានហៅពួកអ្នកថាមុស្លីម កាលពីមុនមកហើយនិងនៅក្នុងនេះ (គឺក្នុងព្រះគម្ពីរតួរអាននេះ) ដើម្បីនឹងឲ្យសាស្តាជាសាក្សីលើ ពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្តារ [បូជា អស់ឡោះហ្ន៎] ចូរពួកអ្នកបរិច្ចាគទានស្វាភាគ ចូរពួកអ្នកតោងអស់ឡោះហ្ន៎ឲ្យជាប់ (គឺស្តាប់បង្គាប់ អស់ឡោះហ្ន៎) ។ ព្រះអង្គជាព្រះអភិបាល [ជាមិត្តនិងជាអ្នកដឹកនាំ] របស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអភិបាល ជំនុំក្នុងខ្ពស់ ព្រះអ្នកជួយជំនុំក្នុងខ្ពស់បំផុត ។

មើលសូរ៉ាហ្វ័រ ៨៥ អាយ៉ាស៊ូ ៣ ។

សូរ៉ាហ្វ័រ ២២ - ១៧

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៧-៧៨

1. الشهداء على الناس في القرآن هم الأئمة عليهم السلام

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنْشَدُكُمْ اللَّهَ، أ تَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْزَلَ فِي سُورَةِ الْحَجِّ: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ أَسْجُدُوا وَ

១. សាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងគូរអាន គឺអ៊ីម៉ា ឥម្រាម ឥម្រាម

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام) មានរចនៈ: (នៅក្នុងអង្គប្រជុំធ្វើឡើងដោយអ៊ីស្រាអ៊ាម) ថា: "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام សូមអង្វរអស់លោកចំពោះអស់ឡោះហ្គ្រា អស់លោកដឹងទេថាអស់ឡោះហ្គ្រាបានបើកឲ្យដឹងនៅ ក្នុងសូរ៉េ: តួអាល់-ហ្គាច្វថា [២២:៧៧] ហែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោនកាយ ក្រាប ប្រណិប័តន៍[អស់ឡោះហ្គ្រា] គោរពបូជាព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគ ជ័យ ។ [២២:៧៨] ចូរពួកអ្នកគិតស្វិត (គឺប្រតិបត្តិ) ដើម្បីអស់ឡោះហ្គ្រាដោយការតស៊ូដែលសក្តិសមនឹងព្រះ អង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសពួកអ្នក ព្រះអង្គពុំបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យឺនមកលើពួកអ្នកទេក្នុង សាសនា ដែលជាជំនឿរបស់អ៊ីបរ៉ូហ្គីម បិតារបស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានហៅពួកអ្នកថាមុស្លីមកាលពី មុនមកហើយនិងនៅក្នុងនេះ (គឺក្នុងព្រះគម្ពីរគូរអាននេះ) ដើម្បីនឹងឲ្យសាស្តាជាសាក្សីលើពួកអ្នក ដើម្បី នឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្តារ[បូជាអស់ឡោះហ្គ្រា] ចូរពួក អ្នកបរិច្ចាគទានស្វាកាត់ ចូរពួកអ្នកគោងអស់ឡោះហ្គ្រាឲ្យជាប់ (គឺស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្គ្រា) ។ ព្រះអង្គជា ព្រះអភិបាល [ដោយគ្មាននិងជាអ្នកដឹកនាំ] របស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអភិបាលដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ព្រះអ្នកជួយដ៏ឧត្តុង្គ ឧត្តមបំផុត ។ សាល់ម៉ាន صلوات الله عليه والسلام បានងើបឡើង ហើយបានទូលថា: "រឺស្វិលុលឡោះហ្គ្រា صلوات الله عليه والسلام អើយ តើបុគ្គល ទាំងនេះជាអ្នកណាដែលមានព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាសាក្សី ហើយពួកគេ صلوات الله عليه والسلام ជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ នោះដែលអស់ឡោះហ្គ្រា صلوات الله عليه والسلام បានជ្រើសរើស ដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មិនបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យឺនលើពួកគេ صلوات الله عليه والسلام ទេក្នុងព្រះសាសនាដែលជាជំនឿរបស់អ៊ីបរ៉ូហ្គីម صلوات الله عليه والسلام ព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ពួកគេ صلوات الله عليه والسلام ?

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: «إِنَّمَا عَنَى بِذَلِكَ ثَلَاثَةٌ عَشَرَ إِنْسَانًا أَنَا وَ أَخِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ أَحَدَ عَشَرَ مِنْ وُلْدِي، [وَاحِدًا بَعْدَ وَاحِدٍ، كُلُّهُمْ أَئِمَّةٌ، الْقُرْآنَ مَعَهُمْ وَ هُمْ مَعَ الْقُرْآنِ، لَا يَفْتَرُونَ حَتَّى يَرِدُوا عَلَيَّ الْحَوْضِ]. قَالُوا: أَلَلَّهُمْ نَعَمْ. (كتاب سليم بن قيس الهلالي ، الجزء ٢ ، الصفحة ٧٤٨)

រឺស្វិលុលឡោះហ្គ្រា صلوات الله عليه والسلام មានព្រះរចនៈថា: "នេះមានន័យថា មនុស្សដប់បីនាក់ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ប្អូនប្រុស صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាច្វី ត្រីលិប صلوات الله عليه والسلام និងកូនៗ صلوات الله عليه والسلام របស់គេ صلوات الله عليه والسلام ដប់មួយនាក់ ទាំងអស់គ្នា صلوات الله عليه والسلام ជាអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ពី ម្នាក់ទៅម្នាក់ ។ ពួកគេ صلوات الله عليه والسلام នៅជាប់ជាមួយគូរអាន គូរអាននៅជាប់ជាមួយពួកគេ صلوات الله عليه والسلام មិនបែកគ្នាទេ

លុះត្រាតែពួកគេបានត្រឡប់ទៅឯកន្លែងទឹកជុសវិញ ។" ពួកគេបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ وَجَدَّ هَيْثُ ក្រាប
ទូល ។" (1) كتاب سليم بن قيس الهلالي

2. رَوَاهُ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ رَحِمَهُ اللَّهُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ
اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ " وَ شَاهِدٍ وَ مَشْهُودٍ " قَالَ هُوَ النَّبِيُّ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا . وَ بَيَانُهُ : أَنَّ الشَّاهِدَ هُوَ
النَّبِيُّ ، وَ الْمَشْهُودُ هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِدَلِيلِ قَوْلِهِ تَعَالَى " لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَ تَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ " . (تأويل
الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة , الجزء ١ , الصفحة ١)

២. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា... អាប់ខុល-ព័រ៉េហ្ន៎ម៉ាន ប៊ិន កាស្រៀវបាន
តំណាលតមកពី អាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ وَجَدَّ هَيْثُ [៨៥:៣]
ចំពោះសាក្សីនិងអ្នកដែលគេធ្វើសាក្សីគាំទ្រ ថា៖ "នេះគឺព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله និងអាមីរុល-មុមីនី صلوات الله عليه والسلام ។
សេចក្តីអធិប្បាយរបស់អាយ៉ាស្កុនេះគឺ សាក្សីគឺព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ឯអ្នកដែលគេធ្វើសាក្សីគាំទ្រគឺ អាមីរុល-
មុមីនី صلوات الله عليه والسلام ដោយផ្អែកលើសក្ខីកម្មព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ وَجَدَّ هَيْثُ [២២:៧៨] ដើម្បីនឹងឲ្យសាស្តាជា
សាក្សីលើពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ។" (តាក្កុវីល អាល់-អាយ៉ាត
អាល់-ស្យាហ្ន៎ព័រ៉េ បាប៨៥ ហ្គាឡិស្យា២)

3. الشَّيْخُ، بِإِسْنَادِهِ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنِ زُرْعَةَ، عَنْ سَمَاعَةَ، قَالَ: سَأَلْتُهُ
عَنِ الرَّكُوعِ وَ السُّجُودِ: هَلْ نَزَلَ فِي الْقُرْآنِ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ أَسْجُدُوا "» .

៣. អាល់-ស្រៃខ័ (គឺអាល់-ស្រៃខ្ពុក្ខ) យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អុលី ប៊ិន
ម៉ាស្កុប តមកពីអាល់-ម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-ហ្គាសាន់ តមកពីអាល់-ហ្វ្រៃសែន តមកពីស្វាអុស្កុ តមកពី
សាម៉ាអុស្កុ បានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីរុក្ខុនិងស៊ិយ្យដ្ឋថា៖ "តើគេបានបើកឲ្យដឹងនៅ
ក្នុងគូរអានទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ وَجَدَّ هَيْثُ [២២:៧៧] ហែបណ្តាអ្នកមាន
សទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោនកាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍ ។"

فَقُلْتُ: فَكَيْفَ حَدُّ الرَّكُوعِ وَ السُّجُودِ؟ فَقَالَ: «أَمَّا مَا يُجْرِيكَ مِنَ الرَّكُوعِ فَثَلَاثُ تَسْبِيحَاتٍ، تَقُولُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ تَلَاثًا، وَ
مَنْ كَانَ يَقْوَى عَلَى أَنْ يُطَوَّلَ الرَّكُوعَ وَ السُّجُودَ فَلْيُطَوِّلْ مَا اسْتَطَاعَ، يَكُونُ ذَلِكَ فِي تَسْبِيحِ اللَّهِ، وَ تَحْمِيدِهِ، وَ تَمْجِيدِهِ، وَ الدُّعَاءِ، وَ
التَّضَرُّعِ، فَإِنَّ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى رَبِّهِ وَ هُوَ سَاجِدٌ، وَ أَمَّا الْإِمَامُ فَإِنَّهُ إِذَا أَقَامَ بِالنَّاسِ فَلَا يَنْبَغِي أَنْ يُطَوَّلَ بِهِمْ، فَإِنَّ فِي النَّاسِ
الضَّعِيفَ، وَ مَنْ لَهُ الْحَاجَةُ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ إِذَا صَلَّى بِالنَّاسِ حَفَّفَ بِهِمْ» .** (البرهان في تفسير القرآن الجزء
: ٣ صفحة : ٩١٠، التهذيب ٧٧/٢٨٧:٢)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើបែបបទរបស់រុក្ខុនិងស៊ិយ្យដ្ឋនោះដូចម្តេចខ្លះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "រង្វាន់
ដែលព្រះអង្គ وَجَدَّ هَيْثُ ប្រទានឲ្យសម្រាប់រុក្ខុគឺការថ្វាយសេចក្តីសរសើរ ។ លោកគប្បីថ្លែងថា៖ "សូមថ្វាយ
សេចក្តីសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ وَجَدَّ هَيْثُ (سبحان الله) បីដង ។" បុគ្គលដែលមានកម្លាំងបន្តិច គប្បីពន្យាររុក្ខុ
និងស៊ិយ្យដ្ឋឲ្យយូរតាមសមត្ថភាពដែលអាចធ្វើបាន ។ (ធ្វើ)បែបនេះក្នុងការថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះ

អល់ឡោះហ្គ័រ ក្នុងការគោរពសក្ការៈព្រះអង្គ ក្នុងការលើកតម្កើងព្រះអង្គ ក្នុងការបូជាសូងនិងក្នុងការអង្វរករ ។ ពេលដែលបាវបាននៅជិតព្រះម្ចាស់ខ្លួនបំផុតនោះគឺពេលដែលបាវស្វ័យដូ ។ មិនមានផលប្រយោជន៍សម្រាប់អ្វីម៉ា(អ្នកដឹកនាំស្វ័យដូ)ទេ បើអ្វីម៉ានោះពន្យារស្វ័យដូ ពេលអ្វីម៉ានោះដឹកនាំមនុស្សស្វ័យដូ ពីព្រោះនៅក្នុងចំណោមមនុស្សមានអ្នកទន់ខ្សោយនិងមនុស្សដែលមានការចាំបាច់ ។ រ៉ស្វីលុលឡោះហ្គ័រ តែងតែសម្រាល (បង្រួញ) ពេលព្រះអង្គស្វ័យដូជាមួយអ្នកផង ។

(التهديب 2: 287 / 77)

4. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَّاءِ، عَنِ أَحْمَدَ بْنِ عَائِدٍ، عَنِ عُمَرَ بْنِ أَدِينَةَ، عَنِ بُرَيْدِ الْعِجْلِيِّ، عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ”مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ“. قَالَ: «إِنَّا عَنَى خَاصَّةً: ”هُوَ سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ“ فِي الْكُتُبِ الَّتِي مَضَتْ ” وَ فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيداً عَلَيْكُمْ وَ تَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ “ فَرَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) الشَّهِيدُ عَلَيْنَا بِمَا بَلَّغْنَا عَنْ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ نَحْنُ الشُّهَدَاءُ عَلَى النَّاسِ، فَمَنْ صَدَقَ صَدَقْنَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ مَنْ كَذَبَ كَذَّبْنَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩١٠، الكافي ١/٢١٤٦: ١)

៤. មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កុតូប... ច្វីរ៉យ៉ដ្ឋ អាល់-អុយ៉ាលីបានតំណាលតមកពីអាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ថាខ្ញុំបានទូលថា៖ "[មានន័យថាអ្វីទៅ]ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [២២:៧៨] ជំនឿរបស់អ៊ីបរ៉ហ្វឹម បិតារបស់ពួកអ្នក? ព្រះអង្គ មានរចនាថា៖ "នេះស្តីអំពីយើង ជាពិសេស ព្រះអង្គបានហៅពួកអ្នកថា មុស្លីមកាលពីមុនមកហើយ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរមុន និងនៅក្នុងនេះ ព្រះគម្ពីរគូរអាន ដើម្បីនឹងឲ្យសាស្តាជាសាក្សីលើពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ។ រ៉ស្វីលុលឡោះហ្គ័រ ជាសាក្សីលើរូបយើង អាស្រ័យលើអ្វីដែលព្រះអង្គ បានផ្ទេរឲ្យមកយើង ដែលមកពីអល់ឡោះហ្គ័រ ហើយយើង ជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ។ អ្នកណាឲ្យសច្ចាសុមតិយើង (គឺទទួលស្គាល់យើង) យើងនឹងឲ្យសច្ចាសុមតិអ្នកនោះក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អ្នកណាប្រឆាំងតតាំង យើងនឹងប្រឆាំងតតាំងអ្នកនោះក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" (2 / 146 : 1) (الكافي)

5. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ ابْنِ أَدِينَةَ عَنْ بُرَيْدِ الْعِجْلِيِّ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَام) قَوْلَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيداً قَالَ نَحْنُ الْأُمَّةُ الْوَسْطَى وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَجُهُ فِي أَرْضِهِ

៥. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្វឹម [...] ច្វីរ៉យ៉ដ្ឋ អាល់-អ៊ីច្វលីបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូលអាច្វី យ៉ាក្កុហ្គាវ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [២:១៤៣] ដូច្នោះយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នក (គឺអ៊ីម៉ា) ទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្តាល (គឺគ្រឹមត្រូវ) ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សជាតិ និងឲ្យព្រះសាស្តាជាសាក្សីលើខ្លួនពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គ មានរចនាថា៖ "យើង ជាសហគមន៍ខ្សែកណ្តាល យើង ជាសាក្សីរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ លើសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ យើង ជាព្រះរាជអាជ្ញាធររបស់ព្រះអង្គ នៅលើផែនដីរបស់ព្រះអង្គ ។"

قُلْتُ قَوْلَهُ تَعَالَى " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ اسْجُدُوا وَ اعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَ افْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [២២:៧៧] ហែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោន កាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍[អល់ឡោះហ្ន៎] គោរពបូជាព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ដើម្បីពួកអ្នកនឹង មានជោគជ័យ ។ [២២:៧៨] ចូរពួកអ្នកតស៊ូ (លើព្រះមាតា) ដើម្បីអល់ឡោះហ្ន៎ដោយការតស៊ូដែលសក្តិ សមនឹងព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសពួកអ្នក ។

قَالَ إِنَّا عَلَىٰ وَ نَحْنُ الْمُجْتَبُونَ وَ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَىٰ " فِي الدِّينِ مِنْ حَرْجٍ " فَالْحَرْجُ أَشَدُّ مِنَ الضَّيْقِ " مِلَّةً أَيْبِكُمْ إِبْرَاهِيمَ " إِنَّا عَلَىٰ خَاصَّةً وَ سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បានសេចក្តីថាយើង ^{عليهم} បណ្តាអ្នកដែលគេជ្រើសរើសគឺយើង ^{عليهم} នោះឯង អល់ឡោះហ្ន៎ ^{تبارك وتعالى} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២២:៧៨] ព្រះអង្គពុំបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យ៉ឺនមកលើពួកអ្នកទេ ក្នុងសាសនា ការយ៉ាប់យ៉ឺនខ្លាំងជាងអាការតានតឹងណាស់ ជំនឿរបស់អ៊ុបរហ្ន៎ម បិតារបស់ពួកអ្នក បានសេចក្តីថាយើង ^{عليهم} ជាពិសេស ហើយអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه} ហៅអល់លោកថាមុស្លីម ។

اللَّهُ سَمَّاَنَا الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ فِي الْكُتُبِ الَّتِي مَضَتْ وَ فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيداً عَلَيْكُمْ وَ تَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَرسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) الشَّهِيدُ عَلَيْنَا بِمَا بَلَّغْنَا عَنْ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَىٰ وَ نَحْنُ الشُّهَدَاءُ عَلَى النَّاسِ فَمَنْ صدَّقَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صدَّقْنَا وَ مَنْ كَذَّبَ كَذَّبْنَا.

អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه} បានហៅយើង ^{عليهم} ថាមុស្លីមកាលពីមុន នៅក្នុងព្រះគម្ពីរមុនៗនិងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរគួរអាន នេះដែរ [២:១៤៣] ឲ្យព្រះសាស្តាជាសាក្សីលើខ្លួនពួកអ្នក ហើយ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើ មនុស្សទាំងឡាយ ។ ដូច្នេះវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلى الله عليه وآله} ជាសាក្សីរបស់យើង ^{عليهم} ថាព្រះអង្គ ^{صلى الله عليه وسلم} បានធ្វើអ្វីៗ ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{تبارك وتعالى} នោះមកឲ្យយើង ^{عليهم} ហើយយើង ^{عليهم} ជាសាក្សីរបស់សត្វលោក ។ ដូច្នេះអ្នក ណាព្រមទទួល ថ្ងៃជំនុំជម្រះយើង ^{عليهم} នឹងទទួលស្គាល់អ្នកនោះ អ្នកណាច្រានចោល យើង ^{عليهم} នឹងច្រាន ចោលអ្នកនោះ ។" (1) (2 ណូ 9 ហ្គា ខ្លី ស្រ 4)

6. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْإِمَامُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ” يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ أَسْجُدُوا “ الآية: «أَمَرَكُمْ بِالرُّكُوعِ وَ السُّجُودِ، وَ عِبَادَةِ اللَّهِ، وَ قَدْ افْتَرَضَهَا عَلَيْكُمْ، وَ أَمَّا فِعْلُ الْخَيْرِ، فَهُوَ طَاعَةُ الْإِمَامِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)

៦. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-អុបៈបាស់បានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្វាវ្វុបានតំណាលថាអ៊ីម៉ា មូសា ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه} [២២:៧៧] ហែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោនកាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍ ថា៖ គេដាក់បញ្ហាឲ្យអល់ លោកបង្ហោនកាយ (ركوع) ក្រាបប្រណិប័តន៍ (سجود) និងគោរពសក្តារៈអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه} ។ នេះជា កាតព្វកិច្ចលើអល់លោក ។ ចំណែកឯការធ្វើល្អនោះ គឺស្តាប់បង្គាប់អ៊ីម៉ាអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អាលី ។" ប៊ិន អាប៊ូ ត្ថីលីប ^{عليه} អត់ពីវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلى الله عليه وآله} ទៅ ។"

” وَ لجاهدوا في الله حقَّ جهاده هُوَ اجْتَبَاكُمْ “ يا شيعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ ” وَ مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ “ قَالَ: مِنْ ضَيْقٍ ” مِلَّةٌ أُيِّبُكُمْ إِبراهيمَ هُوَ سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَ فِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيداً عَلَيْكُمْ “ يَا آلَ مُحَمَّدٍ، يَا مَنْ قَدِ اسْتَوْدَعَكُمْ الْمُسْلِمِينَ، وَ افْتَرَضَ طَاعَتَكُمْ عَلَيْهم ” وَ تَكُونُوا أَنْتُمْ شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ “ بِمَا قَطَعُوا مِنْ رَحِمِكُمْ، وَ ضَيَّعُوا مِنْ حَقِّكُمْ، وَ مَرَّقُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ، وَ عَدَلُوا حُكْمَ غَيْرِكُمْ بِكُمْ، فَالزُّمُوا الْأَرْضَ ” فَأَيِّمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اعْتَصِمُوا بِاللَّهِ “ يَا آلَ مُحَمَّدٍ، وَ أَهْلَ بَيْتِهِ ” هُوَ مَوْلَاكُمْ “ أَنْتُمْ وَ شِيعَتُكُمْ ” فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَ نِعْمَ النَّصِيرُ “ .** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩١١ ، تأويل الآيات ٣٥١/٤١ : ١).

[២២:៧៨] ចូរពួកអ្នកតស៊ូ (លើព្រះមាតា) ដើម្បីអស់ឡោះហ្វ្រែដោយការតស៊ូដែលសក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសពួកអ្នក ឱស្តីរៀនសូត្ររបស់រាជបុត្ររាជនគ្រា របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីយហើយព្រះអង្គពុំបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យឺនមកលើពួកអ្នកទេក្នុងសាសនា គឺសេចក្តីចង្អៀត ជំនឿរបស់អ៊ុបហ្វ្រឹម បិតារបស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានហៅពួកអ្នកថាមុស្លីមកាលពីមុនមកហើយ និងនៅក្នុងនេះដើម្បីនឹងឲ្យសាស្តាជាសាក្សីលើពួកអ្នក ឱរាជបុត្ររាជនគ្រា របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីយហើយ ឱបុគ្គល ដែលគេរាប់រងថាជាមុស្លីម ដែលគេតម្រូវឲ្យពួកគេស្តាប់បង្គាប់ពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីលើមនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងរឿងដែលពួកគេកាត់ផ្តាច់ពីមិត្តភាពពួកអ្នក បំផ្លាញសិទ្ធិពួកអ្នក ពុះច្រៀកព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វ្រែ យកអ្នកផ្សេងមកគ្រប់គ្រងលើពួកអ្នកនៅលើផែនដី ដូច្នោះចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្ការ ចូរពួកអ្នកបរិច្ចាគទាន ចូរពួកអ្នកគោងអស់ឡោះហ្វ្រែជាប់ ឱរាជបុត្ររាជនគ្រា រាជកុលដ្ឋាន របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីយហើយ ។ ព្រះអង្គជាព្រះអភិបាលរបស់ពួកអ្នក របស់ពួកអ្នកនិងស្តីរៀនសូត្រពួកអ្នក ព្រះអភិបាលដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនិងព្រះអ្នកជួយដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ។" (1/351 : 41) (Tawil al-ayat)

7. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ: عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ” يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِكُفْعِ الْكُفْرِ الْمُنْتَهَى وَ لِكُفْعِ الْكُفْرِ الْمُنْتَهَى وَ لِكُفْعِ الْكُفْرِ الْمُنْتَهَى * وَ لِكُفْعِ الْكُفْرِ الْمُنْتَهَى هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَ مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ “ « فِي الصَّلَاةِ، وَ الزَّكَاةِ، وَ الصَّوْمِ، وَ الْحَجِّ، إِذَا تَوَلَّوْا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ قَبْلَ اللَّهِ أَعْمَاهُمْ » .** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٩١١ ، المحاسن: ١٦٦/١٢٤).

៧. អាស្ថាម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ខ័លីដូ អាល់-បារត្តី... អាចិ បាស្មៀរបានតំណាលតមកពីអាចិ យ៉ាក្កុហ្វារ អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វ្រែ [២២:៧៧] វែបបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្ហោនកាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍[អស់ឡោះហ្វ្រែ] គោរពបូជាព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ ។ [២២:៧៨] ចូរពួកអ្នកតស៊ូ (លើព្រះមាតា) ដើម្បីអស់ឡោះហ្វ្រែដោយការតស៊ូដែលសក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសពួកអ្នក ហើយព្រះអង្គពុំបានដាក់អ្វីដែលយ៉ាប់យឺនមកលើពួកអ្នកទេក្នុងសាសនា ។ ព្រះអង្គមានរចនាថា៖ "ស្តីអំពីស្វ័យ្យាត្តំ អំពីស្វាកាត្តំ អំពីសីលត្រណាម អាហារនិងអំពើល្អ ពេលអស់លោកចងមិត្តភាពជាមួយអស់ឡោះហ្វ្រែ រឺស្វីលុលឡោះហ្វ្រែ និងបុគ្គលអ្នកកាន់ព្រះបញ្ជា ដែលចេញមកពីយើង គឺព្រះរាជកុលដ្ឋាន អស់ឡោះហ្វ្រែនិងទទួលទង្វើរបស់អស់លោក ។" (124 /166 : 166) (al-mahasn)

ពាក្យរាយ

- ខ្នុរអ៊ុសម្រាលកូនស្រួល [៩៤:៥-៦], [២២:១-២] ។..... ៤
- អាយ៉ាសុត្រូវកាត់ចោល [២២:៥២] ។ ៤៨